

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 255

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 28-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Frančiškana, 6. tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3. telefon 280

Maribor, 9. in 10. novembra 1940

NAROČNINA NA MESEC
Prelemana v uravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din. tulin 30 din.
POSTNI ČPKOVNI RAČUN: 11.409

Cena
din 1.—

Hitlerjev govor v Monakovem

Na proslavi obletnice nacionalsocialistične vstaje je govoril Hitler o sedanjem vojnem položaju in dejal, da je Nemčija postala močnejša kakor je bila kdajkoli in je nobena sila sveta ne bo mogla zaustaviti na njeni vojni poti

BERLIN, 9. novembra. Kancelar Hitler je snoči obiskal Monakovo, kjer je s prijatelji proslavil obletnico znanega narodno socialističnega upora 1923. Pri tem je imel na zbrane tovariše in odličnike govor, v katerem je poudaril pomen dosejdanega poteka Nemčije ter njega uspehe in posledice za nemški narod. V optimističnih besedah je podkrepil trdno prepričanje Nemčije, da lahko mirno gleda vbodočnost. Njene sile da so nepremagljive, gospodarske in industrijske rezerve nedotakljive.

Iz vsebine Hitlerjevega govora

MONAKOVO, 9. nov. DNB. V svojem govoru je Hitler naglasil, da je sedanja borba dala edinstvene rezultate. V pogledu nemškega nacionalnega bogastva sploh ni bilo žrtev. Dosedanje žrtve znašajo skupaj komaj nekaj več kot je bila polovica onih v vojni 1871. Vse prebivalstvo je ostalo v rezervi nedotaknjeno, materialne žrtve te vojne so skoro brezpomembne. Kar smo porabili doslej na strelivstvu, odgovarja komaj delu naše mesečne produkcije. Rezerve so tolikšne in tako velike, da bo treba nekatero proizvodnjo ustaviti.

Avstralija ima pet ali sedem milijonov prebivalcev skupaj s črnici, pa hoče zgraditi več letal, kot jih premore Nemčija. Kanada ima devet milijonov duš, pa hoče proizvajati dvanajstkrat več letal kot Nemčija. Ameriške proizvodnje ne morejo zgraditi niti z astronomskimi številkami. Na tem polju jim res ne maram konkurirati. Zaupno pa vam lahko rečem, da je nemška proizvodna kapaciteta največja na svetu in mi je tudi ne bomo zmanjšali, ker smo zdaj v stanu, mobilizirati sile vse Evrope na industrijskem polju. Materialno oboroževanje je ogromno in je začelo še sedaj rasti. Pripravljeni smo na bodočnost kot še nikoli doslej, tako v materialu kakor ljudem. Da pa naša vojska izkoristi vsak dan, to ve vsak, kdor je bil vojak. Naš vojni instrument, ki je prvi na svetu, se stalno izboljšuje. Ko bo prišel čas velike ofenzive, bomo, upam, dosegli iste rezultate, kot smo jih doslej. Pripravili smo do podrobnosti vse, da bomo lahko uspešno delali, naglo in hrabro delali. Prišel bo trenutek, ko se bo gospod, ki zdaj s samimi usti osvaja ves svet, morala ustaviti pred orožjem. Tedaj bomo videli, kdo je znal bolje izkoristiti čas, Nemčija je s svojimi zavézniiki danes v vsakem primeru dovolj močna, da se lahko postavi po robu vsaki drugi kombinaciji na svetu. Ni je sile, ki bi ji bila dorasla.

Stiriletni načrt, ki smo ga zdaj podaljšali, nam bo nudil nadaljnje rezerve, kot nam jih je prvi. Napravil nas je neodvisno od zunaj. Kmalu bomo videli, kdo je prav za prav blokiran, mi ali Angleži. Churchill, ki je še pred meseci izjavil, v tem mesecu smo uničili toliko in toliko sovražnih podmornic, ne more zdaj poročati o tem ničesar. Zadovoljiti se je moral za prejšnji mesec ne s 50, nego 10% uničenja nemških podmornic. Zdalj se je ta človek, katerega prevračanje dejstev nima primere v zgodovini, spredejal. Zdalj vidi, da imamo več podmornic, kot smo jih imeli prej. Zdalj mora to uvideti, ker jih imamo res več. Seveda, on si ne more predstavljati, kako se to število povečava. Mi jih bomo že izzvali. Te predstavniške mednarodnega kapitalizma. Tudi to bomo doživeli. Nekega dne gotovo ne bo več Churchilla, nemških podmornic bo pa vedno več. Ko je moral priznati to dejstvo, je ta najgenialnejši strateg, kar jih je kdaj rodil svet, odločil, da preide v letalsko vojno. Res, to je bila najgenialnejša ideja Churchilla. vojna

bivalstvo. Anglija je to odbila, verjetno zato, ker je znala, kako se bodo dogodki razvijali. Tudi v sedanjih vojni sem proti napadom na civilno prebivalstvo. V poljski vojni nisem dovolil niti enega nočnega napada na poljska mesta, ker ponoči ni mogoče posameznih objektov videti. Zato sem odločil, naj se napadi v glavnem vrše podnevi. Tako je bilo na Norveškem, Holandskem, v Belgiji in Franciji.

ISTOČASNO NAPAD NA MONAKOVO
LONDON, 9. nov. Reuter. Neka ugledna osebnost javlja, da je močna skupina angleških bombnikov letela nad Nemčijo ter

bila tudi nad Monakovom v času, ko je Hitler s prijatelji z znani monakovski pivnici slavil obletnico nacističnega puča iz leta 1923. Angleške eskadrilje so bombardirale industrijske naprave po Nemčiji ter odletele tudi v industrijska središča severne Italije. Po uspešnem bombardiranju so se vrnile z blizu 1300 milj dolgega pol leta nepoškodovane domov.

MONAKOVO, 9. nov. Reuter. Vojaške objekte v Monakovem so včeraj angleški bombniki močno bombardirali. Prvi napad je bil ob 20. ko so angleška letala dosegla razdaljo 600 milj. Tudi Milan in Turin sta bila sinoči deležna močnih napadov.

Bitke na grških bojiščih

Italijani poročajo o novih napredovanjih — Grška poročila pravijo, da se je Grkom posrečilo zaustaviti italijansko napredovanje proti Janini in da so pri Korici napredovali — Razvijajo se tudi večji letalski napadi

ATENE, 9. nov. C. B. S. Nevtralni opazovalci javljajo, da so grške čete z uspehom odbile močan italijanski napad na srednjem delu fronte ter ob Jonskem morju. V pindskem predgorju so napadali Italijani ves vprečajni dan, Grki so jih z uspehom odbili in zajeli več mož in materiala. Grki imajo prednost zaradi slabih komunikacij, ki ovirajo Italijane pri dovozu vojnega materiala v srednji del gorate fronte.

VČERAJSNJE ITALIJANSKO POROČILO

RIM, 9. novembra. Stefani. Italijanski glavni stan je izdal včeraj poročilo o bojih v Grčiji, ki se glasi: Na Epirski fronti se operacije nadaljujejo. Kljub neugodnemu vremenu je naše letalstvo izvedlo ofenzivne napade na ceste v okolici Prespanskega jezera in na utrdbe na Krfu ter zadelo več važnih vojaških ciljev. Vsa naša letala so se vrnila na svoja oporišča. Neka sovražnikova skupina šestih letal je napadla Valono. Naše protiletalske baterije so uničile sovražnikova letala, in sicer so štiri zbile, dve sta pa najbrž po-

škodovani. Del posadke je pristal s padali. Štiri angleške pilote smo ujeli. Med tretjo in pol peto uro so sovražnikova letala, ki jih je sprejela naša protiletalska baterija, vrgla tri bombe na železniško postajo v Brindisiju in dve zažigalni bombi nedaleč od postaje. Poškodovano je nekaj tračnic, vodovod in en vagon. V nekem zasebnem postopju je nastal ogenj, ki smo ga pa hitro zadušili.

DANAŠNJE ITALIJANSKO POROČILO

RIM, 9. nov. CBS. Glavno poveljstvo javlja, da je italijansko letalstvo z uspehom nadaljevalo napade na Grško. Po-

rušena je cesta pri Prespanskem jezeru ter vojaški objekti na Krfu. Dve angleški letali sta bili sestreljeni od protiletalskih baterij na albanskih tleh. Pri Valoni so bili zrušeni 4 angleški bombniki. Angleška letala so nad 90 minut bombardirala vojaške naprave v Brindisiju.

GRŠKA VOJNA POROČILA

SOLUN, 9. nov. CBS. Grško poročilo javlja, da so Grki obdržali svoje položaje in pri včerajšnjih napadih je bilo zajetih mnogo sovražnih vojakov in materiala. Na levem krilu so se grške čete umaknile v boljše položaje, kjer dajejo napadalcem močan in uspešen odpor.

CARIGRAD, 9. nov. CBS. Grške čete so v minili noči ustavile nevaren italijanski napad k Janini. Pri Korici so Grki spet napredovali. Italijanske postojanke so v tem sektorju stalno pod ognjem grških gorskih topov.

Angleška protiofenziva v Sudanu

Angleži poročajo uradno, da so znova zavzeli sudansko mesto Galabat, ki leži ob abesinski meji in prešli v napad tudi pri Kasali — Italijani pa poročajo o silovitem letalskem napadu na oazo Sivo

KAHIRA, 9. nov. Reuter. Uradno poročilo afriške vojske pravi, da je oddelek iz Angležev in Indijcev sestavljena vojske osvojil Galabat. (Galabat je mesto v angleško-egiptskem Sudanu, tik zraven abesinske meje, zahodno od Gondarja v Abesiniji. Mesto so svoječasno zavzeli Italijani in napredovali dalje proti zahodu do Gedarefa. Iz poročila sledi, da so prešli torej Angleži tu v protiofenzivo.

Op. ur.) Galabat so zasedle italijanske čete meseca julija letoš. Angleške vojne sile so izvršile najprej napad s tanki in z letali, nato je pa sledil napad, pred katerim so se Italijani umaknili. Dalje na severu, v področju Kasale, je pa neki angleški oddelek prisilil Italijane, da so se umaknili in prešli v defenzivo. (Sudanska Kasala leži prav tako na meji Sudana nasproti italijanski Eritreji.)

RIM, 9. nov. Stefani. Italijanski glavni stan poroča o bojih v Afriki: V Severni Afriki so naša letala napadla letališče in sovražnikove naprave v oazi Siva ter jih intenzivno bombardirala. V glavnem smo metali bombe, izvedli smo pa tudi strojniški napad, ki je prizuževal sovražniku velkanske materialno škodo. Dve letali vrste »Lysander« sta na zemlji zgoreli.

Preprečen prevrat na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 9. novembra. United Press poroča, da je bil odkrit načrt za ugrabitev regenta Hortija. V parlamentu je stavljen predlog za aretacijo pet poslancev puščičastih križarjev.

BUDIMPEŠTA, 9. nov. DNB. Državni tožilec je poslal imunitetnemu odboru predstavniškega doma zahtevo, da vzame imunitetno pravico petim poslancem puščičastega križa, ker je treba proti njim uvesti obtožbo zaradi nasilnega poizkusa, dvigniti upor v državi in zaradi več poizkusov uboja ter žaljenja časti državnega poglavarja. Posebno se je dvojica izmed njih zavzemala za osvoboditev

vodje puščičastih križev, ki je bil zaprt v Segedinu. Proglasitev vodje Szalassyja za ministrskega predsednika ter umor notranjega ministra Kerestesa Fischerja naj bi bil prvi znak za splošen upor in teroristična dejanja na Madžarskem.

Sestanek Ciano-Riabentrop-Molotov?

NEW YORK, 9. novembra. C. B. S. »New York Times« prinašajo iz Rima vest, da bo prihodnji teden sestanek med zunanjimi ministri Nemčije, Italije in So-

vjetske Rusije, na katerem se bo predvsem govorilo o stališču, ki naj ga zavzame Moskva v sedanjem položaju.

EDEN ZOPET V LONDONU

LONDON, 9. novembra. Reuter. Vojni minister sir Anthony Eden se je vrnil s svojega inspekcijskega potovanja po Bliznjem vzhodu in bo o tem referiral pristojnim oblastvom.

KRALJ IN KRALJICA PRI CHAMBERLAINU

LONDON, 9. nov. Reuter. Chamberlain leži v svoji hiši v Saunshiru. Kralj in kraljica sta obiskala bolnika in se zadržala pri njem eno uro.

Silna poostritev vojne med Angleži in Nemci

Nemci poročajo, da so potopili cele angleške konvoje in za nad 100.000 ton angleških ladij — Tekom noči novi srditi nemški napadi na London — Istočasno so izvršili Angleži velike letalske napade na Nemčijo, Italijo in zasedene kraje

VČERAJSNJE NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 9. nov. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Kakor smo že poročali v posebnih poročilih, so nemške vojne ladje, ki operirajo v Atlantiku, popolnoma uničile neki angleški konvoj in potopile 86.000 angleškega trgovskega brodovja. Nemška letala so v noči od 7. na 8. novembra in v teku včerajšnjega dne izvedla mnogo napadov na cilje, važne za vojskovanje v Londonu, v južni in srednji Angliji in v angleških vodah. V Londonu so napadi na doke Tilbury povzročili eksplozije in več večjih in manjših požarov. V tovarni letalski motorjev v Coventryju so zaradi bombardiranja nastale eksplozije in velik požar. Letališče Scampton smo bombardirali v nočnem napadu iz zelo nizke višine. Obenem so nemška letala obsula s strojniškim ognjem vse letališče. Uničili smo več letal in povzročili požar v dveh lopah. V Brixtonu se je nemškim letalskim enotam posrečilo uničiti z bombami skladišče. V Dovru smo dosegli zadetke v bližini luke. Sovražnikove pomorske sile, ki so se skušale v varstvu noči približati flandrijski obali, smo pregnali s koncentričnim ognjem topništva, vojne mornarice in vojske ter težkega protiletalskega topništva. Neka eskadrila strmoglavcev je izvedla, kakor smo že poročali, pred izlivom Temze napad na večji angleški konvoj.

Zadela je neko angleško križarko za 10.000 ton in jo nevarno poškodovala. Neko trgovinsko ladjo, takisto za 10.000 ton smo zadeli s težko bombo, tako, da se je nagnila na stran in obležala nepremično. Neko tovorno ladjo za 5.000 ton smo z bombnim zadetkom ustavili in zažgali. Druga trgovinska ladja za 5.000 ton se je potopila, ker je bombardiranje povzročilo hude eksplozije. V vodah pred grofijo Norfolk se je našim enotam posrečilo potopiti neko trgovinsko ladjo, na drugi pa zaneti požar. Razen tega smo zadeli neko trgovinsko ladjo za 6.000 ton z dvema bombama tako hudo, da je obšla nepremično in da so se z ladje dvignili gosti oblaki dima. V letalskih bojih, ki so se vneli pri tej priložnosti, smo zbili več sovražnikovih letal. V noči s sedmega na osmi november so sovražnikovi bombniki leteli nad zahodno Nemčijo in metalji eksplozivne in zažigalne bombe. V neklih mestih so bombe poškodovale hiše. Nekaj ljudi je mrtvih in ranjenih. Celotne sovražnikove izgube so znašale včeraj tri letala in en zaporni balon. Tri nemške aparate pogrešamo.

DANAŠNJA NEMŠKA POROČILA

BERLIN, 9. nov. Unp. V petek in soboto so nemška letala napadla velik angleški konvoj 15—20 ladij v severnem Atlantiku ter jih potopila. Skupaj je bilo potopljenih ladij za 86.000 ton. Drugo

poročilo pravi, da so nemška letala potopila 31.000 ton ladij ter poškodovala 23.000 ton parnikov nekje blizu irske zahodne obale.

BERLIN, 9. nov. DNB. Mimo že objavljenih uspešnih napadov na angleški konvoj se naknadno javlja, da je bila neka angleška križarka zažgana potem, ko je bila zadeta v polno z zažigalno bombo. Po močni eksploziji ni mogla ladja več dalje. Druga križarka, ki je hotela braniti konvoj, je bila zadeta od več bomb težkega kalibra. Zadeta je tudi neka cisternska ladja 6000 ton, ki je takoj spustila paro in zaostala za konvojem.

BERLIN, 9. nov. DNB. Včeraj so se neprestano nadaljevali napadi na London. Nad mestom in južnovzhodnim delom Anglije je došlo do hudih zračnih bitk. Sestreljeno je bilo 13 angleških letal, nemška so se vsa vrnila domov.

BERLIN, 9. nov. DNB. Lovska eskadrilja Meldersa je dosegla v včerajšnjih bitkah svojo trideseto zmago. Poveljnik, nosilec železnega križca viteškega reda, kapetan Storp, je povišan v čin majorja, ker se je v zadnjih bojih osebno izkazal kot vodja te eskadrilje.

ANGLEŠKA VOJNA POROČILA

LONDON, 9. nov. Globereuter. Letalski minister javlja, da je bil včeraj velik napad na London in druge dele Anglije. V prestolnici je bilo precej žrtev in ško-

de na poslopih in pohištvu. Mnogo ljudi je ubitih, še več ranjenih. Med ubitimi je tudi mrs. Irene Steptow. Ponoči so bili nemški bombniki aktivnejši. Protiletalske baterije so neprestano obstreljevale sovražnika in sklepajo, da sta se od 25 nemških letal le 2 vrnila v svoje baze.

LONDON, 9. nov. Reuter. Angleška letala so po poročilu poveljstva RAF napadla v noči od četrta na petek in od petka na soboto mnogoštevilne nemške kraje, zlasti pa industrijske naprave. Ti napadi so bili med največjimi v dosedanjih napadih angleškega letalstva na Nemčijo. Posebno močno so bile bombardirane Kruppove tovarne v Essenu, kjer je bila povzročena ogromna škoda. Prav tako močan napad je bil izvršen na tovarno umetnega bencina v Kölnu, kjer so nastali veliki požari. Dalje pa je bilo bombardiranih iz zraka še več drugih velikih nemških industrij. Istočasno so bili izvršeni letalski napadi na kraje v zasedenem ozemlju in na pristanišča ob severni francoski obali. Nekatero napravo so bile popolnoma uničene. Vsa angleška letala so se s teh poletov vrnila nepoškodovana.

LONDON, 9. nov. C. B. S. Angleška letala so napadla včeraj razna industrijska področja v Italiji. Prav tako je skupina angleških bombnikov bombardirala prometna in industrijska središča v Nemčiji.

Angleški korak zaradi Tangerja

Anglija terja od Španije najprej pojasnil glede ukinitve mednarodne uprave v Tangerju — Ali bo segla tudi po drugih korakih, je odvisno od nadaljnjega zadržanja Španije in vloge Tengerja

CURIH, 9. nov. ZPV. Kakor poročajo tukajšnji listi iz Londona, je angleška vlada storila potrebne korake, da dobi obvestilo španske vlade o ukinitvi mednarodne uprave v Tangerju, o imenovanju španskega guvernerja, kakor tudi o nadaljnjih namenih generala Franca. V pričakovanju španskega pojasnila se angleški krogi ne vzdržujejo od komentiranja tangerskega incidenta, ampak izjavljajo, da bo Anglija v primeru nepovolj-

nega španskega odgovora vložila v Madridu najprej oster protest, v katerem bo ugotovila angleške legitimne pravice v Tangerju. V kolikor bo režim v Tangerju ostal nevtralen in ne bo prožil pomoči silama osi, Anglija najbrže ne bo segla še po kakih ostrejših ukrepih. Zaenkrat v Londonu še ni znano, ali je pojavitev dveh italijanskih podmornic v tangerski luki v zvezi z ukinitvijo mednarodnega režima po Španiji. Ena izmed obeh pod-

mornic, ki ni poškodovana, bi morala zapustiti Tanger v teku 24 ur. Angleži zasledujejo z veliko čuječnostjo nadaljni razvoj dogodkov v Tangerju in okolici.

MADRID, 9. nov. ZPV. Angleški poslanik v Madridu je včeraj obiskal generala Franca. Kakor se zatrjuje, je bil ta obisk v zvezi z vprašanjem dogodkov v Tangerju. Anglija zahteva od Španije pojasnil glede ukinitve mednarodnega režima po Španiji.

Grška divizija v Egiptu

KAHIRA, 9. nov. ZPV. Vsi grški vojni obvezniki v starosti od 20 do 40 let, ki žive v Egiptu, so bili poklicani, naj se takoj javijo pri grških konzularnih oblastvih. Iz teh obveznikov se bo formirala posebna grška divizija, ki se bo vojskovala v Afriki skupno z ostalimi zavezniki.

AMERISKI PARNIK ZADEL NA MINO

MELBOURNE, 9. novembra. Reuter. Javljajo, da se je ameriški parnik „City of Raiville“ potopil. Nasedel je najbrže na mino. Posadka 38 članov se je rešila v Avstralijo.

KLICI S PARNIKA »EMPIRE DORADO«

NEW YORK, 9. nov. Reuter. Ameriški radio je sprejel klice na pomoč s parnika »Empire Dorado«. Parnik javlja, da se polagoma potaplja ter prosi nujne pomoči. Vsi člani za reševanje so razbiti, parnik razpolaga samo z dvema splavama. »Empire Dorado« je 5595-tonska angleška ladja.

FRANCOZI DEMANTIRAJO

ŽENEVA, 9. nov. DNB. Francoski radio ponovno označuje kot laž vse angleške trditve, da vsebuje sporazum o premirju med Francijo na eni in Nemčijo ter Italijo na drugi strani tudi neke tajne klavzule o francoski mornarici.

DVE DEMISIJI V SVICI

BERN, 9. nov. ZPV. Šef vojnega departmaja Rudolf Minger in šef departmaja za policijo in sodstvo, Baumann sta kot člana zveznega sveta podala ostavko. Ostavka je v zvezi z novo izvolitvijo konfederalnega predsedništva, ki bo 1941. Minger prihaja v poštev kot kandidat za predsednika, zato bodo na izpraznjena mesta izvoljeni drugi svetniki.

NOV ROMUNSKI POSLANIK V MADRIDU

BARCELONA, 9. novembra. DNB. Romunski poslanik v Madridu 35 letni Senga, je na poti v Madrid, kjer bo kot zastopnik vlade Železne garde prevzel svoje novo mesto. Je sin generala Senga, ki je bil pred vojno tajnik romunskega vojnega ministrstva.

VIHAR NA ŠPANSKEM

BILBAO, 9. nov. DNB. Nad vso severno špansko obalo divja vihar. Ribiči niso mogli na morje.

Mariborska napoved: Deloma oblačno in stanovitno vreme. Najvišja temperatura včeraj je bila 10,6, najnižja danes —4,6, opoldne 0,0 C. Količina padavin včeraj 7,7 mm.

Angleška grožnja Madžarski

RIM, 9. nov. ZPV. Tukajšnji listi objavljajo vesti iz Budimpešte, da je angleški poslanik O' Malley obiskal madžarskega zun. ministra in pri njem protestiral proti temu, da je bil pred nekaj časa nemškimi četami, ki so potovale v Romunijo, dovoljen prevoz čez madžarsko ozemlje. Angleški poslanik je izjavil, kakor poročila budimpeštanski dopisnik »Piccola«,

da angleška vlada ne more mirno trpeti takih koncesij v korist ene izmed vojskujočih se držav in opozoril na možnost, da bi Anglija utegnla seči v primeri ponovitve po protikutrepih, in sicer na ta način, da bi angleško letalstvo izvršilo bombne akcije proti madžarskim železniškim centrom.

Sovjetske proslave in parade

MOSKVA, 9. novembra. Tass. Ob obletnici revolucije so bile po vseh mestih Rusije velike vojaške parade in manifestacije. V govorih je bila naglašena miroljubna politika sovjetov in močna organizacija državne obrambe. Velikim manifestacijam v Kijevu, Moskvi, Leningradu, Bakuju, Harbinu, Gorkem, Odesi, Taškentu, Stalingradu ter v Estonski, Litvi, Letonski, Besarabiji in Bukovini je prisostvovalo nad 100.000 ljudi. Nad 500 letal raznih tipov je med manifestacijami krožilo po nebu, kar je zbudilo v prebivalstvu veliko navdušenje. Ponekod letalskih

akcij ni bilo, ker je vladal močan veter s snegom.

CARIGRAD, 9. novembra. DNB. Ves turški tisk se bavi s sovjetsko proslavo državnega praznika ter naglašajo staro turško-rusko prijateljstvo. Posebno poudarja besede predsednika republike, ki je govoril o dobrih medsebojnih odnosih, ki bodo odstranili vse težkoče. Sovjetska Rusija je lahko prepričana, da ne bo Turčija sklenila nobenega sovražnega dejanja proti njej. Turčija je vselej, kadar je sklepala pogodbe z drugimi državami, vodila računa tudi o Rusiji.

Inflacija v USA?

NEW YORK, 9. nov. Stejani. V Wallstreetu vlada prepričanje, da pomeni najavljeno novo povziranje meje letičnih dolgov na 65 milijard dolarjev nov korak k inflaciji v Zedinjenih državah Severne Amerike. Industrijski papirji, zlasti papirji metalurške industrije, so poskočili za osem točk.

POTOVANJE ANTONESCA V RIM

BUKAREŠTA, 9. novembra. Havas. Predsednik vlade Antonescu bo 12. novembra odpotoval v Rim.

PAPEN ZOPET V TURČIJI

ANKARA, 9. novembra. Reuter. Von Papen se je vrnil z letalom v Turčijo, od koder je odpotoval dan prej, preden so italijanske čete vkorakale v Grčijo.

Prvo italijansko vojno posojilo

RIM, 9. nov. DNB. Kakor smo izvedeli, bo še tekom tega meseca razpisano v Italiji prvo vojno posojilo. Prva večja finančna akcija je bilo doslej izdajanje bla gajniških bonov v iznosu 28 milijard lir s 5% obrestovanjem. Doslej je bilo puščenih na denarni trg vsak mesec za poldrugo milijardo lir teh bonov.

GENERAL SMITH ODPOTOVAL IZ ANKARE

ANKARA, 9. nov. Reuter. Šef angleškega generalnega štaba na Bliznjem vzhodu, general Smith, je zapustil Ankaru in odpotoval v Kairo. V Turčiji je bil deset dni ter je vrnil obisk višjih turških štabnih častnikov v Egiptu.

NESREČA NEMŠKEGA LETALA

BERLIN, 9. nov. Unp. 24 milj od Drazdan se je zrušilo nemško potniško letalo. Podrobnosti še ni. Domnevajo, da je bil vzrok nesreče led, ki se je nabral na propeletju.

V PONEDELJEK SEJA PREDSTAVNIŠTVA USA

WASHINGTON, 9. novembra. CBS. Roosevelt je dejal, da se bosta parlament in senat sestala zaradi slabega mednarodnega položaja že v ponedeljek.

NOVE JUSTIFIKACIJE V ŠPANJI

MADRID, 9. novembra. Reuter. Bivši socialistični minister Zugasagoitia in bivši podtajnik v republikanskem vojnem ministrstvu, Salido, ki sta bila pred štirinajstimi dnevi obsojena na smrt, bosta jutri zjutraj ob zori ustreljena.

Poedinec in občestvo iz socialnega zrelišča

Dragotin Kveder

Socialni organizem ni samo vsota, množica poedincev. Živ je to organizem. Če ga hočemo prav spoznati, moramo človeka-poedincega posmatrati s socialni. In ne samo individualnega zrelišča.

S socialnega zrelišča razlikujemo na poedincu njegovo materialno-fizično telesnost in duhovnost. Duševnost spaja oboje in tako regulira, da je vedno v potrebni skladnosti in ravnotežju.

Funkcija volje v poedincu pripada s socialnega zrelišča fizični telesnosti, funkcija čustvovanja odgovarja duševnosti, svobodno, avtonomno mišljenje pa duhovnosti.

Analogno kakor pri poedincu razlikujemo trojno bistvo tudi v socialnem organizmu in sicer: gospodarsko, varnostno, pravno in kulturno-prosvetno področje.

Varnostno področje, ki odgovarja po svoji spajočji in regulativni funkciji — duševnosti v poedincu, sicer ostane v sredi. Ali kulturno-prosvetno območje v socialnem organizmu vidimo iz socialnega zrelišča povsem spodaj, kakor da je neka materialna osnova ali baza socialnemu organizmu. Gospodarsko sfero pa zagledamo, posmatrmo iz socialnega zrelišča na vrhu, baš na mestu, kjer se nam vidi v poedincu duhovnost. In res! Poedincu moreš pomagati, ako je v pomanjkanju, da mu daš kruha in druge materialne stvari. Socialnemu organizmu pa, ki trpi pomanjkanje in hira, ne moreš dati za hrano materialne stvari. Njegova hrana je duhovnost. Dovajati mu moraš višjo kulturnost ali prosvetljenost z novimi, boljšimi pokolenji, ki so po svoji vzgoji in izobrazbi sposobnejši.

Z individualnega zrelišča poedincega bi bilo mogoče smatrati gospodarsko sfero socialnega organizma podrejeno že pravno-upravno-varnostnem področju, posebno seveda kulturno-prosvetnemu. Kulturno-prosvetni de-

lavci, kakor funkcionarji na pravnem-varnostnem torišču utegnejo danes še gledati nizdol na gospodarstvenika — dela vodeče in dela vršeče — in na njih delo, ali to samo iz svojega osebnega, individualnega zrelišča, nikakor pa ne iz socialnega. S slednjega zrelišča morajo vsi ti gledati na gospodarsko sfero in na vse delujoče le navzgor.

Kulturno-prosvetno področje je torej, posamnjano s socialnega zrelišča, ona spodnja, široka baza ali temelj socialne zgradbe, iz katere dobiva gospodarsko področje svojo potrebno duhovno hrano. Nenavaden zaključek, do katerega prihajamo, proučevajoč socialno življenje predvsem s socialnega zrelišča, nam popolnoma potrjuje zgodovinski razvoj človeštva.

V prvi dobi zgodovine človeštva ni bila odločujoča oblika skupnosti, organizirana od poedincev. Bila je to skupnost, zasnovana po prirodi sami, kot krvna skupnost po krvni pripadnosti. Ves red je bil določen po prirodnih silah. Tako občestvo tedaj tudi še ni bilo socialni organizem v današnjem smislu, nego je čisto prirodni pojav.

Iz tega stanja so se razvijali v teku zgodovinskega razvoja religiozni odnosi. Na gospodarskem polju je vladal še dalje princip, da urejajo poedinci medsebojne prirodne pravne odnose sami med seboj po krvnih načelih in krvni pripadnosti.

Odločen korak naprej v izgradnji poedince in socialnega organizma iz sfere pripadnosti je napravilo človeštvo tedaj, ko se je pojavilo organiziranje skupnosti na osnovi pravnih, upravnih zakonov. Nastale so občestva, ki so bile države na višji stopnji, ker niso bile le zgolj krvne skupnosti, nego pravno-upravne. Če pri Rimljanih in Grkih se je bilo pravno upravno področje občestva iz-

gradilo do visoke stopnje popolnosti, vezalo in organiziralo je poedince v močno skupnost. V dobi ustvarjanja držav na varnosni-pravno-upravni osnovi se je začelo tudi razvijati gospodarsko življenje iz prirodnega haotičnega stanja v organizirano.

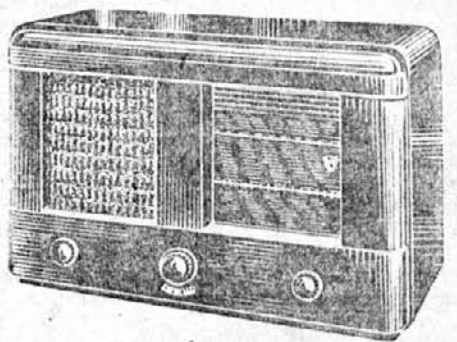
Gospodarski red je bilo suženjstvo dobrine proizvajajočih. V poznejši fevdalni dobi se je proizvodnja najvažnejših dobrin urejevala s tlačanstvom širših plasti naroda. V nastajajočih mestih se je pojavil cehovski sistem gospodarstva. Še le proti koncu 18. stoletja je gospodarsko področje občestva postajalo samostojna, enakovredna sfera socialne organizacije. Istočasno se je pojavil poedinec kot individualnost in osebnost tudi v okviru gospodarskega področja, ki pa še danes ni popolna.

Človeštvo se danes prizadeva, ustvarjati socialne organizme, odnosno državne skupnosti na višji stopnji z boljšo izgradbo gospodarske sfere človeškega življenja, ki naj obsega čim večji življenjski prostor, končno menda vsa zemeljsko površino. Ako upoštevamo samo prostor, teži gospodarsko življenje nevzdržno k edinstvenemu svetovnemu gospodarstvu. Zavestno in podzavestno sili to prizadevanje človeštvo k ustvarjanju občestev ali držav, ki bodo v skladu s temi težnjami.

Spodnja, široka osnova socialnega organizma, njegovo kulturno-prosvetno področje je danes trilo in pomanjkljivo. Kako malo resnične prosvetljenosti dovaia v sedanosti kulturno-prosvetno področje v široke plasti gospodarstva. Pojavljajo se celo že pedagoške struje, ki trdijo, da šola sploh nima naloge, vzgajati novih pokoleni, nego da je to v glavnem, ali prav za prav v celoti naloga staršev in doma.

metrov je največja višina, ki jo je dosegel človek. Radio ne pozna meje in prinaša novice iz vsega sveta.

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

ORION RADIO 150

RADIO d. z o. z. LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
RADIOVAL, LJUBLJANA, Dalmatinova ulica 13
ANTON BREMEC, CELJE, Miklošičeva ulica 2
L. LUŠICKY, MARIBOR, Koroska cesta 11

Iz Madžarske se je vrnil po dolgih letih Kiraly, ki je po laudavskih dogodkih zbežal tja. Izjavil je: »Raje sem v Jugoslaviji leto dni v zaporu, kakor na Madžarskem le en dan na svobodi.« Tako poročajo prekmurske »Novine«.

Skozi Ljubljano je potovalo z brzim vlakom v Romunijo okrog 100 italijanskih fantov, ki bodo vrnil obisk Zelezni gardi. Ta je bila nedavno gost v Italiji.

Dovolj premoga za zimo ima Nemčija. Med ljudi je razdeljenih 350.000 ton premoga. Za 3.305.974 tontov šterlingov bakra je dobavila letos Severna Rodezija Angliji.

Nad milijardo din daje Anglija na leto za ceneno mleko deci izpod petih let, otročnicam in dojljam. Dnevno se izda tem za polovično ceno poldrug milijon litrov mleka. V Londonu je še 90% onih, ki imajo pravico na to dobavo.

Holandski piloti s Holandske Indije bodo skoro dospeli v Anglijo in sodelovali pri letalskih napadih. Imeli bodo letala, ki so jih nabavili z denarjem, nabranim v koloniji.

Finska je izgubila po odstopljenem ozemlju 119 parnikov s tonažo 8626 brt., v pomorski vojni pa 21 ladij s 43.000 tonami, kar predstavlja 7% celokupne finske mornarice.

PREPAD MED DVEMA KULTURAMA

Kultura je postala bolj ali manj delka enega samega sloja družbe, ki jo uravnava po svoje, v svojo korist: v prvi vrsti v službi svobodne izbire sredstev za osebni gospodarski dvig. Taka kultura je stopila v vse družbene elemente: v vzgojo, v umetnost, celo v znanost in predvsem v vodstvo splošnega gospodarskega in političnega življenja. Na tak način je nazadnje naša tako imenovana zahodna kultura zabredla v zagato, iz katere ni več izhoda. Prepada med družbenimi sloji za nas v Evropi je že tako velik, da moremo končno res govoriti o dveh kulturah: o res propadajoči stari, ki je v zatonu in o porajajoči se novi. Točen mejniki je tam, kjer se neha svobodna izbira za gospodarski dvig posameznika, kar je istočasno osnovno pravilo in gibalo kapitalizma. Kakor prava kultura ni propadla s padcem absolutnega suženjstva in kakor ni propadla s polomom fevdalizma, tako ne bo propadla s padcem relativnega suženjstva, s padcem kapitalizma. (»Slovenija«.)

Zaradi napada na Bitolj bo Jugoslavija zahtevala odškodnino

Agencija Avala je objavila naslednji službeni komunikat: »Glede bombardiranja Bitolja je kr. vlada v pričakovanju, da se preiskava, ki je v teku, zaključil, ukrenila pri vladah v Atenah, Rimu in Londonu vse potrebno ter obrazložila ta primer kršitve jugoslovanske teritorialne neodvisnosti, ki jo je treba pripisati oboroženim silam ene izmed držav, ki so vojaško angažirane na grško-albanski mej. Vlada je opozorila vojskujoče se države

na nezaželene posledice, ki bi jih moglo imeti ponavljanje takih incidentov. Izrazil je nado, da bodo s svoje strani izdale potrebne ukrepe, da bi se taki incidenti več ne ponovili. Vlada si je rezervirala pravico, da na osnovi rezultatov preiskave naknadno formuliра svoje zahteve glede pravične odškodnine za osebno in materialno škodo, ki je bila povzročena pri tem bombardiranju.«

Svečanost v sovjetskem poslaništvu

Na dan proslave obletnice oktobrske revolucije je priredil sovjetski poslanik v Beogradu, Plotnikov lep sprejem z obedom v hotelu »Srpski kralj«. Navzočni so bili med drugimi minister dr. C. Marković, ki je Plotniku čestital v imenu vlade k državnemu prazniku, dalje ministri dr. Budisavljević, dr. L. Marko-

vić in dr. Andres, maršal dvora Čolak Antić, pomočniki zun. ministra, šef kabineta dr. Mačka, generali Ilić, Stojanović, Lukić, Maksimović, poveljnik mornarice Luteroti, poveljnik letalstva general Marković, beograjski župan Tomić ter vrsta ostalih gospodarstvenikov in politikov.

Ne nasedajte podtalnim akcijam

»Živimo v času, ki je zelo po volji vsem mračnim elementom. Premišljena akcija se vodi na vse strani s ciljem, da se tuji duh in vpliv ter sovražne nakane popularizirajo, državna zajednica zrahlja, podminira in razžene. Ponovno naglašamo: usoda Hrvatov bi bila v tem primeru katastrofalnejša kot je bila kdaj koli v preteklosti, v relativno kratkem času bi Hrvati izginili. Dolžnost vsakega poštenega Hrvata je, da dobro pazi na vse problematične akcije in ljudi, ki jih vodijo. Vse-

eno je, pod kakšnim imenom se te akcije javljajo. Mnogi so postali zadnje čase nasilno glasni, govore in agitirajo javno brez sramu. Drugi delajo tiho in oprezno, z naivnimi tendencami. Kdor pozna našo preteldost, za tega naj velja le eno: v družini, družbi, na ulici, povsod je treba razkrinkati in onemogočiti akcije ljudi, ki so v službi tujcev. Če bomo tako postopali, bodo te akcije doživele popoln polom, o čemer niti ne dvomimo,« pišejo »Varaždinske Novosti«.

Azori v obrambnem sistemu Amerike

Walter Lippman je napisal v »New York Herald Tribune« članek, v katerem pravi, da »bo, dokler obrambna sila Velike Britanije raste, Sredozemsko morje pa Tih ocean vojno poprišče, kjer USA niso prizadete. Toda izven tega je treba skrbeti, da si zagotovimo varnost že vnaprej. Predvsem naj se izjasni stališče glede francoskih posestev v Ameriki. USA naj jih vzamejo v zaščito, dokler ne bo francoska vlada spet svobodna (Petain je, kakor so poročali listi, dal Beli hiši v tem pogledu zadovoljiv odgovor. Op. ured.). V Ka-

ribskem morju pa v nobenem primeru ne smemo pustiti, da bi se zasedala tuja sila. Teoretično gre črta, ki loči zahodno hemisfero od Evrope, skozi Azorske otoke. V stratežnem pogledu so ti otoki najglavnejša in najvažnejša baza, ki se je poslužujejo že prekooceanska veleletala. Ali bi ne bilo mogoče v smislu Panamskega obrambnega zakona in Monroeve doktrine vključiti tudi Azore v sistem zahodne hemisfere? Preprečiti moramo, da bi ti otoki prišli tuji sili v roke.«

Anglija zavita v plašč anonimnosti

Vsa Velika Britanija s severno Irsko je postala diskretna. Nikjer ni nobenih napisov in drugih značk, ki bi dajale slutiti, v katerem kraju ste. Vse to je bilo zaukazano v obrambi proti padcem. To pa še ni bilo dovolj. Ministrstvo je dobivalo polno vprašanj: Kaj pa napiši na železniških postajah, na velikih tovarnah in občinah? Avtomobilistom je kaj težko voziti po Angliji. Če ne poznajo poti kakor svojo dlan ali se ne morejo orientirati že po soncu, se kmalu znajdejo v megli na kraju, od koder so se odpeljali. Vprašati koga, kam in kod vodi pot,

je spet težko, ker vas lahko smatrajo za špijona ali padalca. Zdaj so tudi postaje, tovarne in občine morale odstraniti vse, kar spominja na označko kraja. Cela vojska slikarjev je šla na delo in prebarvala napise. Avtobusi, izložbe, gasilne čete, električne centrale in plinarne, pošte in brzojavne zveze, vse je zavito v plašč anonimnosti. Seveda pa to vse še ni dovolj. Vljudnemu Angležu ne boste odrekli volje, da bi »tujcem« uslužno ne odgovoril na vprašanje. Tu se bo treba še marsičemu privaditi, kar ni bilo doslej.

999 URADNIKOV V MINISTRSTVU PROPAGANDE

Angleško ministrstvo za informacije je dejansko propagandno ministrstvo. Njega naloge so, da cenzurira vesti, pripravlja propagandni material ter ga daje tisku in radiu. Glede cenzure ima zadnje besedo vojna oblast. Glavni cenzor je bivši odvetnik Muncion. Ministrstvo razpolaga z 800 telefoni, kot picc aparatov in aparatov za razmnoževanje vesti. Neki parlamentarec, ki je bil proti osnovanju tega ministrstva, je vzkliknil: »Nine, nine, nine!« Angleški pomeni »nine« (naj) devet, nemški »neine« pa nikoli. Ministrstvo ima namreč 999 uradnikov, ustanovljeno je pa bilo 48 ur pred začetkom vojne.

»Linjske ladje po 50.000 in 60.000 ton gradnje v USA. V teku 5 let se bo ameriška vojna mornarica po svoji udarnosti podvojila. Bojne oklopnice niso in ne bodo uničene po letalih, ki nikakor niso življenjsko nevarna za vojno mornarico, je dejal viceadmiral Woodward.

Romune iz izgubljenih krajev naseljujejo povečini v vaseh, ki so jih izpraznili Bolgari ali pa na ona posestva, ki so z novim zakonom proti Židom postala prosta.

Mostove na Donavi bo zgradila Madžarska. Tako med Bratislavo in Komarnom, pri Medveu in Döbörghaza. Leseni most pri Pörböliju bodo izpremenili v železnega.

Zveza med Ameriko in Švedsko preko Šibirije iščejo švedska oblastva. Tako naj bi se olajšal dovoz blaga, ki ne more skozi blokado, ter razbremenil promet iz Amerike na Pet-samo in dalje v Švedsko.

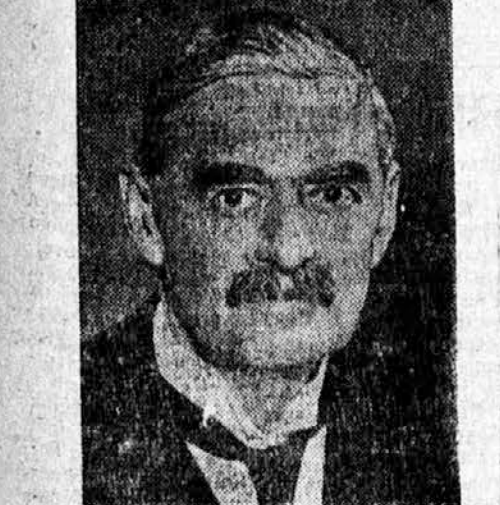
Velike rezerve mleka in živilskih proizvodov ima Južna Afrika, ki je vsestransko dvignila živilsko industrijo konzerv in pridelovanje sira in masla. Vse čaka na uvoz v Anglijo.

Promet Grčije z ostalimi deželami po Sredozemskem morju je skoro zastal. Letos je prišlo v grške luke v avgustu 85, lani v istem času pa 233 ladij. Podobna redukcija prometa je nastopila tudi v drugih sredozemskih državah, odkar je stopila Italija v vojno.

Prva obeta postati italijanska trgovinska mornarica na vodah Sredozemlja po sedanji vojni. Ob začetku vojne je imela Italija 1227 ladij s 3.425.000 br. tonami. Njene dosedanje izgube na ladjah so majhne v primeri z 780 tisoč br. tonami ladij, ki jih je izgubila v svetovni vojni.

NEVILLE CHAMBERLAIN

je po zadnjih vesteh iz Londona težko

obolel. Zdravstveno stanje se mu naglo slabša in pada v vedno večjo oslabeledost.

Dva mejnika Karolove dobe v Romuniji

Kalejdoskop državnikov in politična razračunavanja od Mania do Antonesca

Londonski »Daily Mail« javlja, da je bivši romunski kralj Karol II. izjavil, da je z gospo Lupescu že nekaj let pravilno po romunskem zakonu oženjen in da je Lupescu njegova zakonita žena. Na podlagi te izjave da bo španska vlada verjetno zahtevo romunske vlade po izročitvi gospe Lupescu, češ, da je soudeležena pri umoru legionarjev Železne garde, zavrnila. Karol je bil sprejet pri zunanem ministru Sumerju, ki mu je v imenu generala Franca izjavil, da lahko mirno uživa gostoljubnost Španije, dokler se ne bo mešal v politična vprašanja.

Usoda romunskega kralja Karola II. v marsičem spominja na tragedijo Maksimilijana v Mehiki. Kakor je nad nesrečnim Habsburžanom po smrti lebdela senca Huareza, prav tako je šla za romunskim vladarjem po smrti senca ustreljenega Codreana. Kakor iz vsake mučniške krvi vznikne odpor, tako je vstala tudi iz groba voditelja Železne garde nevidna sila, ki je delovala še po njegovi smrti. Kralj Karol je moral pobegniti, čeprav je hotel postaviti Codreana za predsednika vlade, še preden so ga napravili mučenika. Po Bukarešti so tedaj govorili, da je kralja odvrnil od te misli sovjetski poslanik Ostrovski. Takrat so bili sovjeti še protifašistični. Ne ve se še, koliko je resnice na tem, dejstvo je le, da je hotel kralj pregnati vruga — Mania z Belcebubom — Codreanom...

Julij Maniu, vodja zaranistov, romunskih kmetov, najmočnejše stranke v državi, je bil

Karol februarja 1938 sam nase, ko je uvedel diktaturo. V ustavnem in demokratskem režimu bi odgovornost delil z narodom. Ko je bilo že prepozno, se je na tihem hotel odreči privilegiju. Pozval je na oblast silam osi naklonjeno vlado Giurgurta, toda vodje Železne garde so spoznali nastavljenost past ter so odpoklicali svoje tri ministre iz vlade. Kralju so očitali, zakaj ni že svojčas poklical njih vodjo Codreana na vlado.

Vladarju so se dnevi stekali, ko je na svoj prapor zapislal »Nikdar in nikoli«, govoril v Kišinjevu, Černovicah, Velikem Varadinu in Konstanci proti revizionistom. Sam se je hotel

tudi boriti proti sovjetom, v kronskem svetu je glasoval proti odstopitvi Besarabije brez bojev. Zaman je bila z velikimi žrtvami in davki postavljena utrjena Karolova črta, dobil jo je sovražnik brez boja, z njo je padel tudi kralj. Moral se je odpovedati prestolu.

Karol je bil preveč razumen, preenergičen in temperamenten, to je bila njegova tragika! piše »Neue Zürcher Zeitung«. V sporu med dolžnostjo in naklonjenostjo je moral večkrat vreči sem in tja svoje politično krmilo. Po Titulescovih zaslugah je triumfalno sprejemu v Londonu, kjer so bili dolgo časa na strani pregnane kraljice Helene. V Parizu, ki ga je poznal že kot emigrant, je sprejel križec Legije časti s spontano prisego, da bo stal vedno na strani francoske vojske. In vendar je kralj dopustil, da je padel njegov dolgoletni zunanji minister evropskega slovesa

Titulescu že mnogo prej, preden je razpadla Mala antanta, ki jo je TITULESCU pomagal ustvarjati. Titulescu je bil pripravljen celo zgraditi Rusom širokotižno železnico preko severne Besarabije in Bukovine v Podkarpatsko Rusijo, da bi lahko sovjetske čete takoj priskočile Češkoslovaški na pomoč, če bi bila ogrožena.

Kralj Karol se je pa bal, da bi nekega dne ruski vagoni ne obstali na romunskih tleh, in

tako se je vrstila politika, ki je prisilila London in Pariz k mnenju, da koketira Karol s silami osi.

Seveda je bil Karol v prisilnem položaju, toda ali sme diktator zaiti v tak položaj? se vprašuje švicarski list. Ali je bil kralj Karol zares nezvest? Morda bi res bilo drugače, če bi ne bil pred 1938 razpusil stranke in če bi postavil vodjo zaranistov Mania na vlado. Tako se je pa moral prav v Kluzu, rojstnem mestu Mania, kjer je bil pred desetimi leti svečano sprejet, posloviti od domovine... General Antonescu, ki ga je kralj pu-

stil iz zapora in postavil na predsedniško mesto, je vladarja nasledil v diktaturi. Njegovo prvo delo je bilo, da je priznal legionarje, ki so Karola prisilili k odhodu. Med pozdravnimi zdravicami pred desetimi leti in dramatičnim slovesom ob begu na meji pa leži cela doba usode, zgovorni pouk o vodstvu naroda ter neumestnih političnih razračunavanj, ki so dovedla do zloma Velike Romunije.

Rusija, Balkan in Bližnji vzhod

Nastop Nemcev v Romuniji je znova povzročil vprašanje odnošajev med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo, piše »Neue Zürcher Zeitung« in nadaljuje: »Rusija se izogiba vseh prilik, ki bi jo lahko potegnile v vojno. Vendar skrbno spremlja dogodke okrog se ter uvaja v vojsko vedno nove varnostne ukrepe. Jasno je, da ne bo ostala ravnodušna, če bi se vojske sile osi usmerile na Balkanu proti carigradski ožini.

Prihod nemških čet v Romunija je Moskvo iznenadil. Vlada pa ni protestirala, ker smatra, da njeni interesi niso dotaknjeni, ker se drže nemške čete v Romuniji precej od njene meje in donavskega ustja. Diplomati, ki je dobro poučen o politiki Moskve, je dejal, da je sovjetom dovolj, če države Nemci v rokah že Skagerrak in Kattegat ter Narvik, od koder lahko zapno Rusom dostop po morju v svet. Zato ne bodo dopustili, da bi jim bil zaprt še prohod preko Dardanel po isti sili. V pogodbi v Montreuxu so bili za to, naj bo samo Turčija kontrolor Dardanel. Zamerili so Angležem, ko so si izpostavili prosto pot v primeru potrebe

na Črno morje. Napetost do Turčije je še narasla, ko so Nemci odkrili zavezniški načrt glede bombardiranja petrolejskih polj pri Bakuju. Toda, to je bilo kmalu pozabljeno in sedanji sovjetski poslanik v Ankari uživa velik ugled pri samem predsedniku republike. Ni mogoče potrditi vesti angleškega vira, da bi Nemčija po zmagi v sedanji vojni obljubila Sovjetski Rusiji odstop evropskega dela Turčije, ki bi ga morala dobiti Rusija po zavezniški zmagi v svetovni vojni.

Na Bližnjem vzhodu ima Sovjetska Rusija s Perzijo še iz l. 1921 pogodbo, da sme v primeru napada preko Perzije, zasedi severna mesta Enseli, Rešt, Kašvin in Tabris. Ko so francoska letala preletela Baku, je sovjetska vlada tudi opozorila Teheran na to pogodbo. Medtem je poveljstvo vzhodne zavezniške vojske opustilo napade na petrolejska polja. Gotovo pa je, da bo sovjetska vojska v primeru prodora osrednjih sil v Malo Azijo zasedla severno in zahodno Perzijo ter tako zavarovala Baku in Mosul, v primeru potrebe pa presekalase pot k Perzijskemu zalivu in tamkajšnjim vrelcem nafte.

Umril je sir Charles Des Graz, ki je bil ob izbruhu svetovne vojne angleški poslanik v Beogradu. S srbsko vlado je šel preko Albanije na Krf, leta 1918 se je z njo spet vrnil v Beograd. Leta 1920 je stopil v pokoj, ki ga je užival v Londonu, kjer je zdaj umrl.

Kanada je tretja največja izvozna država sveta. Prej je bila na tem mestu Nemčija. V prvem letu vojne je izvozila Kanada za 255 milijonov funtov blaga. Izvoz v USA se je povečal za 47, v Južno Ameriko za 62 odst. »Naše čete drže fronto na obali, za to fronto stoji in maršira z nami mnogo narodov po svetovnem prostoru. Vemo, s čim razpolaga Nemčija, toda zavedamo se, kaj imamo tudi mi«, pišejo londonske »Evenings News«.

MARŠAL BADOGLIO

bo, kakor poroča Associated Press, pre-

vzel vrhovno vodstvo operacij proti Grčiji. Dosedanji poveljnik italijanske vojske v Albaniji, da bo odstavljen.

Življenjska žila angleške mornarice

Angleška mornarica v vzhodnem Sredozemlju se napaja z gorivom neposredno na mestu. Iz Kirkire v Iraku vodi namreč naravnost v Haifo v Palestini 1500 km dolga petrolejska cev. Cevovod je speljan preko sirjske puščave. Cev se začne pri petrolejskem vrelcu Bargagunga, ki gori že več tisoč let in ga pozna že sv. pismo kot »goreči grm«.

Cevovod je pravo čudo moderne tehnike. Ob ceveh so mnoge druge naprave, tako črpalke, hišice za čuvaje, skladišča za živeč, letališča za stražna letala. Cevovod teče skozi kraje, ki so bili nekaj prizorišče večnih ro-

parških napadov. Skupna teža cevi znaša 126 tisoč ton. Prevažali so jih s posebnimi traktorji skozi puščavo.

Prelivanje petroleja olajšuje 11 električnih črpalk. Mimo telefonske in brzojavne zveze je ob progi tudi radio-služba, ki ima stalno zvezo s policijo v Palmiri. Cevovod je otvoril svojčas svečano sam kralj Iraka Gazi.

Iraški petrolej je tedaj velikega pomena za Angleže. Od tod tudi njih pripravljenost, braniti svoje položaje na vzhodu Sredozemlja do skrajnosti.

Kultura

Koncert slovanske glasbe

Slovanska glasba je v resnici nekaj svojkega, zelo različnega od glasbe n. pr. germanskih ali romanskih narodov. Iz nje veje široka, bogata in mehka čustvenost, ki se jim upira stroga formalnost, vkljenost v dolocen sistem in red. V slovanski glasbi je izraženo nad vse jasno stremljenje po svobodni sprostitvi notranjih sil, po izrazu volosti in veselja vseh vrst ter stopenj razpoloženj. Kajti svojega značaja skladatelj ne more prikriti, če hoče biti resničen, pravi, sebi iskren ustvarjalec. In Slovan, človek s široko razmahnjeno dušo in odprtih srcem, brez hladnih računov in tehtanj v problematiki tehničnih oblik, je po značaju svojevrsten ter se takšen kaže v vseh svojih dejanjih ter nehanjih. Zlasti, kadar poje, kadar odkriva svojo dušo, svoje notranje življenje, svoje poglede na svet in življenje!

Slušatelji ljubljanske Glasbene akademije, najvišjega slovenskega glasbenega zavoda, nam bodo v ponedeljek prikazali svet slovanske glasbe v vsej potrebni kvaliteti. Zastopani bodo Slovenci, Čehi, Rusi in Poljaki. Od Slovencev evropsko znani avangardist moderne Slavko Osterc, ki uvaja nove nazore v slovensko glasbeno tvornost; Anton Lajovic, začetnik slovenske moderne, znan zlasti po krasnih samospievih; Josip Pavčič, prav tako popularen po odličnih samospievih, s katerimi se je zapisal kot pomembni tvorec te vrste glasbe v slovensko glasbeno zgodovino. Od Čehov bomo slišali skladbe slovitega mojstra Dvořáka, tvorca znane »Rusalk« in mnogih drugih odličnih umetnin, ki so si pridobile zaradi svoje kvalitete priznanje v mednarodnem glasbenem svetu; nesmrtnega mojstra

Smetano, katerega »Prodana nevesta« je prav te dni doživela tisočo predstavo v praškem Narodnem divadlu; Nováka, reprezentanta češke sodobne glasbe, ustvarjalno močnega avtorja znanih simfoničnih pesnitev »V. Tatrale«, »Južnočeške suite«, »jesenske simfonije« i. dr. Od Poljakov bodo slušatelji G. A. predstavili Moniuszka, tvorca znane »Halke« in slovitega Chopina, tvorca briljantnih koncertnih valčkov in etud ter nenadkriljive žalobne koračnice. Izmed Rusov, ki so po svojiskosti izraza morda najizrazitejši slovanski glasbeni tvorci neizčrpnega čustvenega življenja, pa bomo spoznali Rimski-Korsakova, av-

Trije novi češki romani

Založbe v Pragi obetajo za letošnjo zimo bogato in pestro »literarno sezono«. Posebno pozornost je zbudila napoved znane založbe Melantrich, ki bo v kratkih presledkih izdala tri nove romane.

Kot prvi bo te dni izšel roman pisatelja K. J. Beneša »Črvena pečeta« (Rdeči pečeta), v katerem je avtor posegel na novo področje, ki ga je samo deloma naznačil že v svojem nekdanjem delu »Dobri človek«. Osrednja postava obsežnega dela je umetnica, virtuozinja na gosli. Pisatelj podaja v delu analizo trpljenja vsakega umetnika, ko mora preiti težko pot, ki pa vselej ne pripelje do slave. Roman je prav za prav kronika češke umetniške generacije.

Po romani Beneša izide novo delo Vladimira Drnárka »Stin přes paletu« (Senca čez paletu), roman o življenju francoskega

torja mnogih, umetniško močnih oper in simfonij, ter Musorgskega, slavnega mojstra intucije in blesteče zvočnosti, tvorca svetovno znanih oper »Boris Gordunov« in »Hovansčina«.

Spored je bogat in zajema najvidnejše predstavnik glasbe omenjenih slovanskih narodov. Nedvomno bo zbudil pri mariborskem koncertnem in nacionalnem občinstvu potrebno pozornost. Zlasti v naših dneh, ko si moramo biti kar najbolj trdno svesti slovansko pripadnosti, nam je dolžnost, da spoznavamo svoje kulturno bogastvo ter si z njim poglobljamo ter utrjujemo svojega narodnostnega duha! Zato pa nam naj bo ponedeljski koncert slovanske glasbe nacionalni in umetniški dogodek, ki ga ne bo prešel nikdo izmed nas!

cc. —

tisti, ki je poklical 1930 Karola iz pregnanstva znova na prestol. Med njim in kraljem je pa prišlo skoro do razkola. Karol je poklical v vlado liberalce, štiri leta je vladal Tatarescu in ko so se zaranisti nadejali, da bodo spet oni prišli za vajeti, je kralj na splošno presenečenje poveril z mandatom spet — Tataresca. Ta je z vso državno pomočjo vodil volitve — in propadel...

Zgodilo se je, da sta se vrag in Belcebub vedno sprta Maniu in Codreanu, zvezala za volitve ter zmagala. Na to šahovsko potezo Mania je Karol odgovoril s še spretnejšo rošado: poklical je vodjo maloštevilnih krščanskih nacionalistov GOGO, ta pa radikalnega antisemita, Cuzo. Štiri in štirideset dni sta ta dva vodila državno barko, ter se po ja-dranju sem in tja znašla pred padcem.

Spet so upali zaranisti, da bodo prevzeli vlado. Maniu je to pot postal v ospredje prijatelja Mihalaka. Toda ponosni kralj je prestrigel nakane, postavil je na predsedniško mesto patriarha Christea, ki je zbral okrog sebe generale in strokovnjake. Njegov naslednik CALINESCU, majhen enooki politik, je z nenavadno energijo začel reformirati državno upravo. Vse javno življenje je sistematično depolitiziral, višje uradnike je zamenjal z vojakmi. Državo je razdelil na 10 gubernoriatov, razdril stare zgodovinske meje. Seveda je nastal med narodom, posebno gardisti, odpor. Umor Codreana in njegovih 17 pristašev je sprožilo mržnjo in predsednik vlade Calinescu je bil ubit. Zarotnike so ubili na kraju atentata, njih mrtva trupla so kazali narodu, več tisoč pristašev je moralo v koncentracijska taborišča.

V marcu letos so se politične prilike v Romuniji nekam pomirile. TATARESCU je spet prevzel vlado in čeprav francosko orientiran, je puščal Železno gardo v miru. Legionarji so priporočali svojim pristašam, naj vstopajo v »Fronto narodnega preroda«. Maniu, Mihalaka in Lupescu so pa posledno odklanjali, da bi prevzeli kakršno koli uniformo.

Nagla odstopitev Besarabije in severne Bukovine je dala prav Maniu, ko je odklanjal politično odgovornost. To je prevzel kralj

Novice

Nevšečnosti radi novega voznega reda

Poštni promet je tesno povezan z voznim redom, zato je treba več skladnosti

Cim stopi v veljavo kak novi vozni red, je vedno prizadeto potujoče občinstvo, posebno pa dijaki. Posebno so prizadeti oddaljenejši kraji, ki so zaradi hude redukcije vlakov utrpeli večje nerednosti v dostavi pošte.

Na progi Ljutomer—Gornja Radgona je sedaj s pošto popolnoma narobe. Ker odhaja zadnji vlak, ki ima zvezo z Mariborom, iz Gornje Radgone že ob 12.55, mora biti že vsa pošta do te ure pripravljena. Seveda čaka ta vlak v Ljutomeru 2 uri in 20 minut na zvezo za Maribor. Poštni uradi, ki ob 12. zaključujejo svoje uradne ure, morajo zaradi zgodnjega odhoda vlaka že vsaj pol ure prej zaključiti

sprejemanje poštinih pošilk, da lahko do vlaka opravijo vse potrebno za transport. Pismoonoše, ki dostavljajo pošto v oddaljenejša naselja, ne morejo pravočasno dospeti v urad in prinesiti pobrano pošto. Prej, ko je vlak odhajal iz Gornje Radgone okrog 18., je bilo to delo nemoteno izvršeno in je vsak poštni urad okrog pol 18. zaključil sprejem poštinih pošilk. Sedaj je vse zmešano. Ni torej čudno, če potrebuje kako pismo po par dni za nekaj kilometrov dolgo pot, če so tako neugodne zveze. Že iz tega ozira bo železniška uprava morala vlake tako urediti, da ne bo trpel poštni promet.

Modernizacija rajhenburškega rudnika

Po krizi, ki je trajala v našem rudarskem revirju, od leta 1932 do 1938 si je Rajhenburg opomogel šele v zadnjih dveh letih. Delo v rudarskih revirjih je na novo oživelo. Rudnik se razvija. Poleg prvotnega revirja na Reštajnu so odkrili nova ležišča premoga v Ravnih in drugod. Gradbena dela je tu prevzela tvrdka Dukič, ki pri tem zaposluje okoli 170 delavcev. V rudniku samem pa je zaposlenih okrog 540 delavcev. Rudniški okraj se lepo razvija. Predvidene so zi-

dave novih stanovanjskih hiš za delavce, renoviranje že obstoječih zgradb itd. V Rajhenburgu gradi TPD elektrarno, ki bo proizvajala dnevno ca. 12.500 Kw toka. Opremljena bo z najmodernejšimi stroji, pa tudi s posebno umivalnico, kopalnico in garderobo za nameščence. — Dimnik te zgradbe, ki bo visok 65 m bo opremljen s posebno Lurgi-napravo zaradi sač. Kakor je predvideno bodo dela končana koncem prihodnjega leta.

Gradili bodo tudi »bunkerje«, v kate-

V Bitolju se spet razvija normalno življenje

Izredno povečan poštni promet — škoda je ocenjena na pet milijonov dinarjev

Zaradi nepričakovanega bombardiranja je starodavni Bitolj še vedno v ospredju zanimanja in razgovorov. Kljub temu, da si je težko predstavljamo presenečenje in paniko prebivalstva, ki je zadnje dni sicer slišalo oddaljeno grmenje topov z grških bojišč, je treba poudariti treznost in razsodnost ljudi, ki so doživeli bitoljsko katastrofo. Kmalu so se otrsli strahu in malodušja ter je le razsodnosti prebivalstva pripisati, da se je vse življenje v bombardiranem Bitolju tako kmalu nor maliziralo.

V prvem strahu so mnogi bolj občutljivi meščani zapustili svoje domove in zbežali v okolico, kjer so si poiskali zatočišča. Toda kmalu so spoznali, da je vsak strah odveč in da sploh ni nobene nevarnosti več. Zato so se vrnili v mesto, kjer so našli vse stvari, ki so jih v naglici pustili v odprtih prostorih, nedotaknjene. V tej splošni zmedbi med Bitoljčani ni bilo človeka, ki bi bil segel po tuji lastnini.

Tudi Subotica bo dobila radijsko postajo

Znana subotička književnica ga. Mara Gjorgjević-Malagurski je pričela akcijo za postavitev radijske postaje v Subotici. Ta načrt je bil že pred 10 leti projektiran, vendar uresničenje doslej ni bilo mogoče. Sedaj se je akcija premaknila z mrtve točke. V Subotico bo 16. t. m. prispel dr. Voja Janjić, predsednik Radio d. d. iz Beograda, ki bo vodil razgovore s subotičskimi predstavniki javnega življenja glede takojšnje postavitve radijske postaje.

NOV NAČIN SPEKULACIJE: MENJAVNA BLAGA

Sibeniškim oblastem so bili prijavljeni svojevrstni spekulanti. Več trgovcev sploh noče prodajati moke za gotovino, pač pa jo dajejo v zameno za smokve in druge pridelke, ki jih prodajajo potem po višjih cenah. Več takšnih trgovcev so precej občutno kaznovali.

110-LETNI BOŠANEC, KI SE NI VIDEL ŽELEZNICE IN AVTOMOBILA

V vasi Dvoršče pri Bosanski Dubici živi 110-letni starček Nikola Mazalica, ki že 60 let ni zapustil svojega rojstnega kraja. V življenju še nikoli ni videl železnice in avtomobila, tudi fotografiranje mu je povsem neznano. Po poklicu je bil drvar, ki je vse svoje življenje do stotega leta preživel v bosanskih gozdovih. V turški vstaji je bil hajduk, sedaj pa pre-

Kako izgleda mesto po bombardiranju, smo že včeraj poročali. Naj dopolnimo svoje poročilo s tem, da je bila takoj po katastrofi na delu posebna komisija, ki je ugotovila škodo, povzročeno s tujimi bombami. Površna ocenitev pravi, da znaša ta škoda nad pet milijonov, vendar pa je stvarna škoda mnogo večja.

Zanimivo je nadalje tudi dejstvo, da je po bombardiranju poštni promet neprimerno večji in da takšnega prometa pri telefonu in brzojavu najbrže sploh še niso imeli. Na tisoče ljudi je brzojavno spra-

PAB bo dajala kredite aprovizacijam

Ministrski svet je sklenil na predlog finančnega ministra posebno uredbi o izpodbembi zakona o Privilegirani agrarni banki, ki določa, da bo PAB dajala na podlagi posebnih rešenj ministrskega sveta kredite ustanovam, katerim je od države oziroma od banovine Hrvatske

naložena dolžnost preskrbe prebivalstva z življenjskimi potrebščinami. Za te aprovizacijske ustanove bo PAB prevzela tudi jamstvo. Uredba je že objavljena v »Službenih novinah« ter ima obvezno veljavo.

življa drugo stoletje življenja pri svojih sinovih, ki so prav tako drvarji.

KOSTI ZADNJEGA ILIRCA

Na zagrebški Mirogoj bodo prenesli zemske ostanke zadnjega predstavnika ilirskega pokreta Ljudevita Gaja, znanega književnika Ivana Krizmaniča, ki je bil pokopan v Moravčah. Ob tej priliki pripravljajo Zagrebčani pietetno svečanost.

n Pri Sremskih Karlovcih se je z avtomobilom ponesrečil argentinski konzul Clorindo Mendieta iz Splita ter dobil nevarne poškodbe.

n 10 šolskih kuhinj so odprli ta teden po navodilu prosvetnega ministra. V teh kuhinjah bo dobivalo kosilo 3200 učencev iz 45 ljudskih in meščanskih šol.

n 1300 letnico pokristjanjenja Hrvatov bodo v kratkem slavili. Ob tej priliki bodo slavili tudi 1300 letnico blagoslovitve splitske stolnice.

n Talentirani izumitelj ponarejevalec denarja. Splitska policija je prijela Pavla Bjaževića, ki je sedaj popolnoma zanemarjen človek in kriminalni tip najtežjega kalibra. Še pred leti je bil talentiran tehnik-samouk, ki je izumil popolnoma nov stroj za kovanje denarja ter ga dal tudi patentirati. Z enakim strojem je sedaj izdeloval 10-dinarske kovance, ni pa imel sreče, ker so ga kmalu ujeli. Svojo »kovnico« je Bjažević imel na nekem hribu na otoku Visu.

n Srebrnike iz srednjega veka je izkopal poljedelec Mijat Radosavljević iz Stradarja ko je kopal temelj za novo hišo.

n Sedem lopovov ustrahovalo Zagreb. Zagrebška policija je izsledila in aretirala 7 nevarnih vlomilcev in tatov, ki so zadnje mesec, strahovali mesta z držnimi vlemi v blagajne. Zločinska družba je izvršila 28 velikih vlomov ter nakradla denarja in raznega blaga za nad pol milijona din.

n 10 letnico izgube noge je slavil v Zagrebu krojač invalid Martin Novak. Ob tem nenavadnem jubileju je 70 letni starček pripravil veliko pojedino in povabil mnogo znancev in prijateljev.

n Prodaja masti je bila v okolici Sremske Mitrovice pod kontrolo in močno omejena. Ker pa odslej ni več nevarnosti pomanjkanja, je prosta prodaja spet dovoljena.

n Hišo mu je podminiral. Zaradi dolgoletnega krvnega sovraštva je starejši vaščan podminiral hišo sester Kosare in Danice Jeremić v Vučju pri Knjaževcu. Eksplozija je razrušila hišo, v bližini pa so popokale na hišah vse šipe.

n S pasjo mostjo je zdravil tudi najtežje bolezniki mažac v Zagrebu. Imel je mnogo pacientov, od katerih sicer ni zahteval plačila, pač pa je za majhen lončič pasje maže zahteval 50 din ter si je na ta način tekom let s psi pridobil precej desetisočakov. Zanimivo je, da je zagrebški mažac pravi strah cestnih čukov.

Pričetek kulturnega dela na deželi

Na zimo oživi na podeželju tudi kulturno in prosvetno delo. Ljudje, vajeni dela in ustvarjanja, ne morejo mirovati, zato izživljajo svoje sile in moči v kulturnem delu, ki se odraža bodisi v telovadbi, pri igrah, v čitanju knjig in drugem.

Zimski čas je za naše podeželje pravi čas za tako delo. Razna podeželska kulturna in prosvetna društva odvarjajo svoje gledališke sezone, čitalnice in knjižnice so dobro obiskane. Posebno mladina je v tem oziru zelo napredovala v zadnjih

je človeku istočasno opravljati dvojno delo. TUNGSRAM KRYPTON žarnica pa to zamore; pri znatno manjši porabi toka daje več svetlobe in to snežno bele!

VEČ SVETLOBE, MANJ STROŠKOV!

rih bo prostora za 3000 vagonov premoaga. Tudi ta dela, pri katerih je zaposlenih okoli 130 delavcev, je prevzela tvrdka Dukič. -ec.

VLOM V SELNICI OB DRAVI

V noči od 5. do 6. t. m. so neznani storilci vlomili v mlin g. Zorka v Selnici ob Dravi in odpeljali tri vreče moke. Zanimivo je, da je mlin pod stanovanjskimi prostori, pa so vlomilci vkljub temu uspeli neopaženo priti skozi okno v mlin in so si še napolnili vreče z moko. Ker jim je bilo pretežko, da bi ves plen odnesli, so vzeli na dvorišču gare ter moko odpeljali. To je že drugi vlom zadnjih 14 dni v Selnici ob Dravi. Prebivalstvo je v strahu, da bi se znali slični slučajji še ponoviti, če storilcev ne bodo izsledili.

KONFERENCA 14. ŠKOFOV V ZAGREBU

Včeraj se je pričela v škofijskem dvorcu v Zagrebu konferenca jugoslovanskih škofov, kateri predseduje zagrebški nadškof dr. Alojz Stepinac. Konference se udeležuje 14 škofov, med njimi tudi ljubljanski in mariborski. Po konferenci, ki bo trajala do sobote, bo izšlo uradno poročilo.

o. Letošnje Vodnikove knjige izidejo v drugi polovici novembra. Vsak član prejme: 1. Vodnikovo pratio 1941 z mnogimi aktualnimi članki in lepimi ilustracijami, 2. povest »Pod špike«, za katero je pisatelj in slikar Edo Deržaj prejel Aleksandrovo nagrado Vodnikove družbe, povest Ilke Vaštetove »Rožna devica«, ki se v napoleonski Ljubljani zapleta in razpleta okrog očeta Valentina Vodnika, in 4. poljudno znanstveno knjigo inž. kemije Jakoba Turka »O ljudski, živalski in rastlinski prehrani«.

o. Večerje tečaje prireja Združenje trgovcev v Murski Soboti iz knjigovodstva, trgovskega računstva, dopisovanja, stenografije, ter raznih svetovnih jezikov.

o Mala Nedelja. Gasilska četa uprizori na Sokolskem odru pri Mali Nedelji v nedeljo, 10. novembra, ob pol 11. narodno igro s petjem »Zaklad«. Vabljeni vsi od blizu in daleč. Na pomoč!

o Nemški židje, 111 po številu, katere je nastanila v Rajhenburgu židovska občina iz Zagreba, so se s 1. novembrom preselili v graščino Turn v Leskovcu pri Krškem. Dovoljenje za nadaljnje bivanje v Rajhenburgu je dobilo 13 židov, ki so pa vsi češki državljani.

o. Poroka v Poljčanah. Poročila sta se občinski delovodja in tajnik poljčanske gasilske čete Janez Mesarić in Poldka Gašparičeva. V cerkev so ju spremljali 4 avtomobil z gasilskim avtom z vsemi uniformiranimi gasilci s štirimi motocikli ob vsaki strani kot špalir. Pred vstopom v cerkev so jim gasilci napravili špalir.

letih in imamo na podeželju že celo vrsto odličnih igralskih družin, lepo uspevajoče čitalnice in knjižnice s številnimi knjigami. Vse to probuja naše podeželje in ga dviga v kulturno-prosvetnem oziru.

Letošnja kulturno-prosvetna sezona na podeželju obeta, da bo zelo pestra, kar bo v precejšnji meri odvrčalo ljudi od pijančevanja in drugih neugodnih vplivov. Naša številna podeželska društva se pridno pripravljajo in bodo letošnjo zimo opravila veliko in važno poslanstvo med našim narodom.

Maribor

Akcija za ustanovitev pošte na Teznem

Občani velike občine Pobrežje, h kateri spada tudi Tezno, si že dalje časa prizadevajo, da bi dosegli pri ravnateljstvu za pošto, telegraf in telefon v Ljubljani ustanovitev posebnega poštnega urada na Teznem. Tudi naš list je o njihovih akcijah že večkrat poročal. Doslej so ostale vse brezuspešne, na zadnjo vlogo pred 6 meseci sploh niso dobili odgovora. Ker se pomanjkanje poštnega urada čimdalje bolj občuti ter pomeni oddaljenost poštnih uradov v mestu v poslovnem življenju veliko izgubo časa, je pobreško in tezensko prebivalstvo vložilo na poštno ravnateljstvo v Ljubljani sledečo

SPOMENICO:

»Podpisano prebivalstvo velike občine Tezno, združene z občino Pobrežje, je že opetovano potom tiska in pismeno pri oblastvih opozarjalo na javno potrebo po ustanovitvi poštnega urada na Teznem pri Mariboru.

Občina sama je nedavno istotako zaprosila direktorja za ustanovitev sedeža pošte, toda žal doslej brezuspešno.

Danes se ponovno — v upanju, da se vendar že enkrat ugodni krajevni potrebi — obračamo na ravnateljstvo pošte, telegrafa in telefona z naslednjo utemeljitvijo:

1. Tezno je sedež velikih tovarn, in to: Splošne stavbene družbe, kem. tovarne Reich, »Teksta«, Pinter Anton, tehn. izdelki, tekstilna tovarna Henrik Hutter, tovarna kovin »Kovina«, »Heliosax«, »Jugometra« itd.

2. Občina, v katere okoliš bi spadala pošta, šteje 5—6000 hiš.

3. V neposredni bližini se nahaja letališče s hangarji na Teznem, kjer še do danes ni telefona.

4. Istotako se bo, kakor je direktorju itak znano, postavila na Teznem relejna radio po-

staja Maribor, kateri bi posebno bližina pošte zelo koristila.

5. Prebivalstvo samo je razen delavcev po večini obrtniško, nadalje je tu žandarmerijska postaja, kolodvor, šestrazredna ljudska šola in meteorološka postaja.

6. Za vsak paket, ki ga želi oddati ali dvigniti na pošti, mora občan nositi pol do 1 uro daleč na glavno pošto.

7. Lokal za pošto samo je direktorji vsak čas na razpolago po zmerni ceni v središču okraja, in sicer na Ptujski cesti št. 33.

8. V izogib vseh stroškov se direktorji priporoča, da se enostavno premesti pošta Maribor III na Tezno, kajti ta pošta je v neposredni bližini glavne pošte, saj loči oba urada samo most preko Drave.

Iz vseh teh utemeljenih razlogov upravičeno pričakujemo čimprejšnjo ugoditev predložene spomenice.

Gornjo spomenico je podpisalo veliko število pobreških tovarnarjev, podjetnikov, obrtnikov, trgovcev itd., poleg tega pa je nedeljena želja vsega prebivalstva, da se končno enkrat to vprašanje reši v

zadovoljstvo vseh. Kajti na bližini poštnega urada niso zainteresirana samo tovarniška in druga podjetja, ki dnevno sprejemajo in odpošiljajo večje ali manjše število pošilk, nego to je bistvena potreba vsakega občana, ki si bo lahko s tem prihranil veliko poti in časa. Korist od tega bi pa imeli tudi Mariborčani, saj bi to pomenilo precejšnjo razbremenitev mariborskih poštnih uradov, kjer morajo meščani dostikrat čakati zaradi strank, ki bi lahko opravile svoj posel na domači pošti, ako bi jo imele. Potreba po ustanovitvi posebnega poštnega urada na Teznem je ravno tako nujna, kakor je bila svoj čas otvoritev tezenske železniške postaje. Ker pa število hiš in prebivalstva v tem delu mariborske okolice stalno narašča, bo tudi vprašanje lastne pošte postalo še bolj pereče ter je zato najbolje, da se že takoj sedaj uredi.

»Gospodarska samopomoč« na delu

Pred kratkim smo poročali, da so si mariborski in okoliški obrtniki in gostilničarji ustanovili zadrugo »Gospodarska samopomoč«, ki ima namen nabavljati svojim članom življenjske potrebščine, gospodarske in obrtniške izdelke po lastni ceni, vnočevati izdelke svojih članov, vršiti propagando, prirediti strokovna predavanja, posredovati pri najemu lokalov in strokovnega osebja ter vodbe vsestranske delovne za povzdigo obrtništva, gostinstva, turizma in splošnega gospodarskega razvoja. Na včerajšnji seji so si izvoljeni odborniki upravnega odbora zadruge razdelili delo. Za predsednika je bil izvoljen Franjo Kumerč, predsednik Zdrženja

kovinarjev, podpredsednika sta Anton Beranič, zastopnik gostilničarske obrti ter Peter Semko, predsednik Zdrženja krznarjev, blagajnik bo Justin Gustinčič, podpredsednik Zdrženja kovinarjev. Odbor bo sprožil širokopotezno akcijo, da se privede v zadrugo vsi, ki jim je tam mesto. Vse informacije daje interesentom v svojem lokalno podpredsednik Peter Semko, ki bo sprejemal tudi prijave novih članov. Upravni odbor GS je preprčan, da mariborski in okoliški obrtniki in gostinski podjetniki ne bodo ostali slepi za gospodarske koristi, ki jim jih bo lahko nudila ustanovljena zadruga.

Drevi bo proslava Jadranskega dne

Združeni odbori Jadranske straže v Mariboru priredijo drevi ob 20. v spodnji kazinski dvorani proslavo Jadranskega dne, ki bo spomin na pomemben dan v zgodovini naše države, ko so naše zastave prvič zaplapolale na sinjem Jadranu. Spored bo pester in zanimiv. Sodelovali

bodo pevci, ki so tekmovali letos spomladi v ljubljanski operi ter tudi prvovrsten jazz. Vabimo mariborsko občinstvo, da se te proslave polnoštevilno udeleži. Sprejemali bodo samo prostovoljne prispevke, v korist Jadranske straže.

Gospodinja, organizacija je potrebna!

Razumljivo je, da se žene vprašujejo: čemu mi bo organizacija? Saj imamo toliko društev, če pa gre za kako resnično korist, skoraj vsako odpove. Vse skupaj je le izguba časa!

Mnogo je v tem resnice; zavedati pa se moramo, da dela v društvu le malo oseb in je večina članov mlačna, brez vere v delo, brez pripravljenosti, opraviti to ali ono, dasi morda nimaš trenutno vidne koristi.

Močne organizacije pa lahko s ponosom pokažejo na svoje uspehe. Včasih pač uspeh ni takoj možen, vrste članstva še niso dovolj trdne, pot, ki so jo ubrali, ni bila prava, toda ne smemo metati puške

takoj v koruzo, vztrajati moramo in prej ali slej bo uspeh gotov.

Zivljenjska borba ni lahka, pripravljati se je treba, žrtvovati marsikaj, toda nič nam ne sme biti pretežko, če vemo, da gre za naše najosnovnejše človeške pravice, to je pravice do kruha, obleke in toplega doma.

Kaj se vse da doseči v organizaciji, nam bo razložila predstavnica ljubljanske delavne Zveze gospodinj, na svojem predavanju 10. novembra v Ljudski univerzi ob 15. uri.

Žene gospodinj vseh slojev, ne zamudite prilike, da se poučite o najvažnejših vprašanjih vašega življenja!

Lutkovno gledališče

Sokola Maribor-matica otvori letošnjo sezono v nedeljo, 10. t. m., ob 15. v Sokolskem domu (kamor se je preselilo iz Narodnega doma) z uprizoritvijo krasne domače lutkovne igre v 4. dejanjih »Zidanje Skadra« ob novih dekoracijah in kostumih. Ker bo to jubilejna predstava ob 10 letnici stalnega lutkovnega odra in prva predstava v lastnem Sokolskem domu, se lutkovni odsek priporoča mladini, kateri so lutkovne predstave v prvi vrsti namenjene, pa tudi odraslim za mnogoštevilni obisk. Predprodaja vstopnic pri hišniku ali v pisarni v Sokolskem domu.

m Svoj pideseti rojstni dan bo obhajal v ponedeljek ravnatelj mestne plinarne inž. Dušan Tomšič, rodom iz Vrhnike. Med vojno je bil vojni kemik v Budimpešti, od 1920 pa si je v mestni službi nabral velike zasluge za modernizacijo mestne plinarne, za avtobusni promet in za radiofonijo v Mariboru.

m Za paznika pripravnika v jetnišnici okrožnega sodišča v Mariboru je imenovan Ivan Miklavžin, krojaški pomočnik iz Zaleca pri Celju.

m Opozorilo! Ker sem bil opozorjen, da se zlasti na podeželju zamenjuje v zvezi z nekim dogodkom moje ime z imenom Slavka Reje, bivšega upravnika »Jutra« v Mariboru, opozarjam, da nimam nobenega opravka z njegovim imenom in svojstvom, kakor tudi ne z njegovimi prijatelji in prijateljicami. Radivoj Rehar, urednik »Večernika« in književnik.

m Nabiralna akcija za pomoči potrebno mladino bo danes in jutri po mariborskih ulicah. Mariborčani, ne odklanjajte nabirancev!

m Umrla je gospa Jaromira Jurič. Pogreb bo jutri na Pobrežju.

m Namesto venca na grob pok. g. Babiča Franca daruje Klet zadruga revnim učencem Krč. šole din 100.— in dij. kuhinji v Mariboru din 100.—. Ta znesek se dvigne v upravi.

m Na Ljudski univerzi bo v sredo ob 20. predavanje ljubljanskega novinarja Karla Kocijančiča o temi »Planine v cvetju«. Predavanje bodo spremljale krasne skioptične slike v barvah.

m V samomirlnem namenu si je prerezal vrat in žile na roki 25 letni delavec Jože Petrovič iz Rač.

m Z židarskega odra je padel pri zgradbi nove gimnazije 42 letni delavec Gabrijel Ipavec ter dobil pri tem več poškodb.

m Stroj je odrezal v delavnici državnih železnic dva prsta na roki mizarju Francu Mikušu iz Studencev.

m Občina Košaki je prejela danes sladkor za slajenje mošta. Interesenti naj se oglasio!

Precizne švicarske ure

naiceneje!

J. Janko urar-draguljar

Maribor, Jurčičeva ulica 8

Zlato kupuje po zvišani ceni!

m. Precej pozornosti sta vzbujali danes na mariborskih ulicah dve težki lokomobili, 15 in 14 tonska, ki jih je po železnici poslala banka uprava za cestna dela na državni cesti Maribor — Fram.

* V Slov. Bistrici, Mariborska c. 40 (v Gühartovi hiši) je začela izvrševati zobno prakso Albina FORSTER, dentist-tehnik.

m. Vlom v izložbeno okno pri belem dnevu. Včeraj med popoldanskim odmorom je nekdo s silo odprl izložbeno okno trgovine Martinz v Gosposki ulici 18 ter odnesel flobertovko na zračni pritisk, 3 otroške avtomobile, 2 domino igri, tako da znaša skupna škoda nekaj preko 400.— din. Vlom so opazili šele okoli pol 18.

m Delavcem je dovolilo 40—50 odstotni popust na vstopnini mariborske gledališče, čeprav se mora boriti z velikimi materialnimi težkočami. Potrdila za vstopnice po znižanih cenah se dobe v Delavski knjižnici ali pri ekspozituri Delavske zbornice v Sodni ulici 9 dnevno med uradnimi urami.

* PROZORNE NOGAVICE zelo ugodno in v veliki izbiri pri MIRKU BREČKU, Maribor, Aleksandrova c. 23.

* Veliko lepega užitka bodo nudili slušatelji ljubljanske Glasbene akademije s svojim koncertom slovenske glasbe v ponedeljek, 11. t. m., ob 20. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru. Nabavite v predprodaji vstopnice v knjigarni Koren, Gosposka ul. 9.

Obletnica Sokolskega planinskega doma

Jutri bo poteklo leto, odkar je bil ustanovljen Sokolski planinski dom na Pohorju. Vsem udeležencem je še v živem spominu krasen jesenski dan, ko so hiteli Sokoli in njihovi prijatelji od vseh strani na Pohorje, da prisostvujejo otvoritvi prvega sokolskega planinskega doma. Prijajali so iz Maribora preko Bolfena in Razglednika, iz Ruš, od koder je najbližja, iz Hoč in z avtomobili po Pohorski cesti in se zgrinjali okoli novega sokolskega gnezda, ki kraljuje v višini 1100 m sredi pohorskih gozdov. Fanfare sokolskega jezdnega odseka iz Maribora, ki je prihajal v krojih, so zaorile v pozdrav poudarni stavbi, ki je vsa nova in sveža pozdravljala goste kakor nevesta na poročni dan.

Ze prvo leto je pokazalo, da dom povsem

Veselo trgatvo

s PLESOM bo priredilo sokolsko društvo Vuhred-Marenberg v nedeljo popoldne.

* Kamnica. Prostovoljna gasilska četa priredi jutri v nedeljo ob treh popoldne koncert, martinovanje pri Pavešiču.

* Koncert slovenske glasbe v Mariboru. V ponedeljek, 11. t. m., ob 20. uri priredi jo slušatelj ljubljanske Glasbene akademije v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru koncert slovenske glasbe. Predprodaja vstopnic je v knjigarni Koren, Gosposka 9, telefon 29-41.

* Dr. Rudolf Lovrec, Strossmayerjeva ulica 8 zopet redno ordinira.

SANATORIJ v Mariboru, Tyrševa 19. Najmoderneje urejen za operacije. Enteroklirer za izpiranje debelega črevesa. Vodja speciallist-kirurg dr. Cernič.

* Važna vest za dame, katere si barvajo lase. Ni potrebno naglašati, da se popolnoma barvajo lasje samo z odlično Imédia prirodno barvo tvrdke L'Oreal iz Pariza. Glede na potvorbe Vas prosimo, da prečitate današnji oglas tvrdke, ki Vas bo poučil, kako naj se spozna prava Imédia steklenica.

* Martinovanje: v soboto in nedeljo pečene goske, kvalitetna vina po zmerni ceni, čez ulico še vedno popust pri Senici, Kneza Koclja ulica.

* V nedeljo in ponedeljek, za Martinovo pečene gosi, domače krvavice in pečeno dobro vina. Vabijo se Martine in Martini. Se priporoča Mara, gostilna »Balkan«.

* Gostilna Krempl, fureš, domače jetrne klobase in pečenic, pristna vina.

* Pevski zbor »Drave« priredi v soboto 9. t. m. martinovanje s plesom in petjem pri Grmeku v Studencih.

m Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom in njihovim upravičenim svojem vrši v neodložljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika v nedeljo, 10. novembra, dr. Pogruje Stanko, Maribor, Tyrševa štev. 14./I.

m Nočno lekarniško službo od 9. do vključno 15. novembra bosta vršili lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01, ter lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova 1, tel. 21-79.

Narodno gledališče

Sobota, 9. nov., ob 20.: »Na dnu«, Red A. Nedelja, 10. nov., ob 15.: »Cyrano de Bergerac«. Ob 20.: »Nenavaden človek«, Znižane cene.

Ponedeljek, 11. nov.: zaprto. Torek, 12. nov., ob 20.: »Na cesarčin ukaz«. Premiera.

Nedelja v Narodnem gledališču. Ker so zadnjo popoldansko predstavo veličastne heroične komedije »Cyrano de Bergerac« napolnili skoro samo okoličani, niso pa še vsi prišli na vrsto, se ta znamenita igra tudi to nedeljo popoldne ponovi — toda zadnjič kot popoldanska predstava, ki bo končala tako, da bo mogoč pravočasen povratek tudi na koroški prog. — Zvečer pa se uprizori zelo zanimiva tragikomedija »Nenavaden človek«, prvič ob znižanih cenah.

Namesto dramske slike Maksima Gorkega »Na dnu« (za red A) bo radi oboletosti ge. Rasbergerjeve danes zvečer zadnjič (izven) »Vdova Rošinka«. Cene znižane.

Kino

* Esplanade kino. Do vključno srede originalni rusko-sovjetski film največja glasbeno senzacija »Volga, Volga...«

* Kino Union. Od danes »Zaljubljena bestija«. Grandiozen film z Charles Lughtom in Maurice O'Hara v glavnih vlogah. Sjajna igra, napeta vsebina.

* Grajski kino. Danes veliki zgodovinski film »Ognjeni vrag«. Boji za Koroško za časa Napoleona. V gl. vlogi Luis Trenker.

* Zvočni kino Pobrežje 9. in 10. novembra prekrasni film »Roman župnika«

**Bratom in sestram
na meji, pomoč!**

Danes in jutri bo v domu skromna proslava prve obletnice, h kateri so vabljani vsi prijatelji sokolske misli, da se pričajo o doseženem napredku in so skupaj veselijo.

Prirgodopisna kramliania

Tudi njim ni tako lahko, ko se rode

Dr. Stanko Bevk / Zanimiva poglavja o tem, kako zagledajo živali „luč sveta“

Pri opisovanju živali in njihovega življenja se polaga navadno precejšnja važnost; na okolnost, če rodi dotična žival žive mladiče ali leže jajca. To vprašanje pa je važno samo za določitev, če je prištevati neko živalsko vrsto sesalcem ali ne, pa še ta pojav živorodnosti sam zase ni odločilen, marveč poleg njega še druge okolnosti. Pred vsem je treba, da oplojeno jajce zraste v materinem telesu do neke stopnje razvoja in dobi za razvoj potrebno hrano sproti iz materinih življenjskih sokov. Vse druge živali, pri katerih tega ni, pa naj si tudi rode žive mladiče, ne štejejo k sesalcem.

Pri največ sesalcih se zarodek ne poleže prej, dokler ne poslane sposoben za dihanje in samostojno sprejemanje hrane, t. j. z ustni.

Novorojeni mladiči mnogih živalskih vrst

že po nekaj urah, ko so se porodili, tekajo za rodnico, drugih pa so neobgleni slabiči, neokretni, često slepi in potrebujejo v mnogih primerih dolgotrajne nege do godnosti. Zlasti negodni so mladiči vrečarjev. Klokani, srnje velikosti, porodi zarodek, ki je dolg komaj 3 cm. Da se razvije v samostojno bitje, mora tako rekoč nazaj v rodnico, v trebušno vrečo, kjer ob hranivem mleku doraste.

Prav tako malo ravite mladiče porajajo stokovci, kamor štejeemo avstralskega kljunaša in razne kljunate ježke. Te živali ležejo kožnata jajca, ki imajo v sebi že zarodek. Zarodek je v materinem telesu dobival hrano skozi jajčno kožo in tamkaj rašel, kar je baš značilno za red sesalcev. Pri ježkih roina izležeeno jajce v trebušno vrečo, kamor se izcejajo mlečne žleze in prehranjajo zarodek. Kmalu raztrga mladič jajčni ovoj z roženim zobčkom, ki mu je zrasel na medceljasti, pa mu pozneje odpade. Tak pomožni zobček imajo tudi ptiči in plazilci, da z njim prekljujejo jajčno lupino. Jajče kože oproščeni mladi ježek ostaja še nekaj časa v kožni vreči in liže mleko, ki se cedi po njeni notranji steni.

Kljunaševa samica poleže dve jajci. Ker je kljunaš povodna žival, nima trebušno vrečo, zato vali samica jajca kakor ptiči. Izvaljena mladiča se hranita z mlekom, ki ga iztiskata z roženim gobcom iz mlečnih žlez.

Stara se takrat vleže na hrbet in stišne trebuh v žleb.

Tam se nabira mleko, ki ga mladiča polizeta. Seskov, kakor jih imajo vsi drugi sesalci, stokovci nimajo. So torej sesalci, ki ne sesajo, toda v mladosti se hranijo z materinim mlekom, kar je tudi značilno za ta živalski red.

Če vidimo, da tudi druge živali, ki niso sesalci, rode žive mladiče, je to povsem nekaj drugega kakor sesalska živorodnost. Najbolj znane živorodne take živali so nekatere kače in dvoživke, ki sicer vobče ležejo jajca. V teh primerih pa gre samo za to, če ostajajo jajca krajši ali daljši čas v materinem telesu, kar zavisi od okoliščin, ki v njih žival živi.

Jajca plazilcev, krkonov, ptičev itd. se jako razlikujejo od sesalskih jajc.

Ta so mikroskopsko majhna in skoraj brez vsakega rediva, ona pa so velika in imajo v sebi dovolj hraniva, da se more docela razviti mladič, pa naj si je kjerkoli, le da ima dovolj toplote, vlage in zraka. Če obima dovolj nevarnost, da bi jajca teh pogojev ne imela, ostajajo v materinem telesu vse do tlej, da se zarodek razvije v mladiča, ki se potem porodi živ. Če take nevarnosti ni, odloži stara jajca prej in zarodek zraste v mladiča izven njenega telesa. Da je to tako nastalo in še nastaja, nas uče opazovanja in doskusi.

Gad, ki se je umaknil iz toplih nižin v višine s hladnimi nočmi, ne leže jajc prej, preden se niso mladiči povsem razvili. Črni močerad, ki živi v gorah, zadržuje jajce in iz njih izleže mladiče toliko časa v sebi, da se preobrazijo v popolne živali, ki jim ni več treba vode. Če pa gojimo te močerade v toplem, vlažnih teranjih z vodo, se sčasoma plih, vlačnih teranjih z vodo, se sčasoma privadijo, da izležejo že ličinke, ki se potem v vodi preobrazijo. Nasprotno pa moremo s sušo in nedostajanjem vode črnožoltega močerada, ki sicer leže ličinke, pripraviti do tega, da obdrži ličinke v sebi do popolnega razvoja in jih poleže še le takrat. Oba močerada pa sta gotovo v davnini legla jajca, kakor jih drugi močeradi še danes. Naša človeška ribica ali močeril, ki živi v kraških vodah, koti po dva živa mladiča. Če se pa zviša vodna toplina nad 15° C, leže jajca. Zanimivo pri močerilu je to, da ostane vse življenje na razvojni stopnji ličinke.

Na stpnji ličinke leže jajca tudi ameriški močerad aksolotel, ki pa se prlično razvije

tudi v popolno, kopninsko žival. Ta pa je vedno jalova.

Pojav, da se množ žival še v nerazvitem stanju.

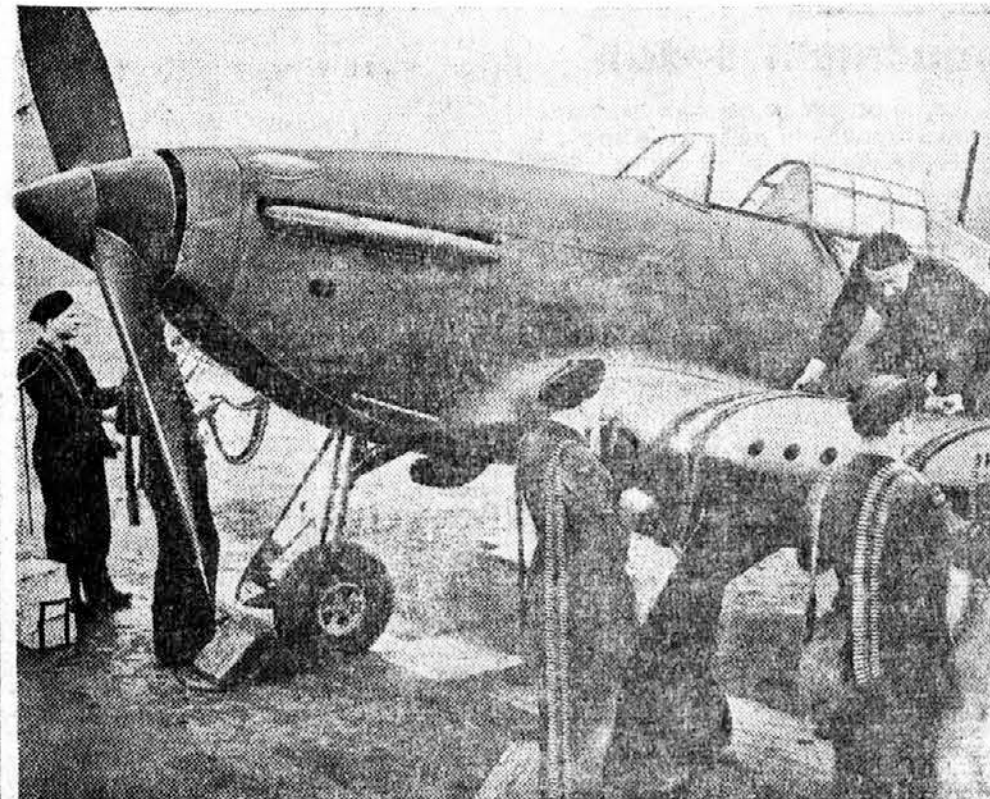
imenujemo mladorodnost ali pedogenezo. Nahajamo jo pri več živalskih vrstah, kakor pri nekaterih črvih, žuželkah itd. Znan primer mladorodnosti je dvoustka ali ovčji metljaj: dvoje rodov ličink rodi potomke, preden se prerode zopet v dvoustko.

Na podoben način se množijo nekatere šiškarice, ki povzročajo na rastlinskih listih izraske. Njihove ličinke rode zopet ličinke in šele te se zabubijo. Še v mlajšem razvojnem stadiju se množijo najezdniki iz plemena poljgnotus in encyrtus, ki polagajo jajčeca v neke molje. Tu razpade že zametek v jajcu v mnogo stanic, ki se vsaka od njih razvije po preobrazbi v doraslega najezdnika. Tudi za nekatere pasavce, torej sesalce, trdijo, da

se iz enega oplojenega jajčeca nastali zametek v prvem stadiju razvoja razdeli na več delov, ki se vsak potem razvije v mladiče. Vsi taki mladiči so potem enakega spola. To velja tudi za človekove enojajčne dvojčke, ki jih je treba razločevati od dvoajčnih. Oni nastanejo iz ene jajče stanice, ti pa iz dveh, ki sta likratni oplojeni. Enoajčni dvojčki so redki;

na 100 dvojčkov jih je povprečno le 15.

Pri ptičih zategnitve leženja jajc ne opazujemo. Te živali letajo po zraku in bi jim obtežitev z jajci to otežila ali celo onemogočila, zlasti pri onih vrstah, ki ležejo mnogo jajc. Prav to je tudi vzrok, da dozorevajo jajca v jajčnjaku drugo za drugim in da ptič vsako dozorelo jajce znese sproti. Prav tako ne moremo o prej omenjenih pojavih govoriti pri živalih, kjer se jajca oplojuje izven materinega telesa, kakor pri ribah, iglokožcih in še nekaterih drugih živalskih skupinah.

Pred odletom je treba strojnice založiti s strelivom

Ali saharska strela ubija?

Skandinavski meteorolog O. Olufsen, ki je prepotoval Saharo, pravi, da lahko tu doseže vročina tudi 60° C. Sredi zime je ugotovil vročino 40°, pesek je tako segret, da na njem ni mogoče dolgo stati. Vojak se na takšnem terenu večkrat raje pusti obstreljevati, kakor da bi na razbeljenih tleh iskal zaklone.

Vrelci, ki prihajajo iz globine 30 do 50 m, imajo 20 do 25° toplote. Kljub temu pa pade nenadoma slana, pritisne mraz. V nekoliko minutah zdrkne živo srebro za 40°. Zaradi nestalnega izparivanja zemlje se tla tako ohladi, da voda v steklenici, ki jo do polovice zakopljejo v pesek,

zmrzne. Vročina se omeji le na tanko plast zemlje. So kraji v Sahari, kjer več let ne pade kaplja dežja. Povprečno je tam 100 mm padavin. Včasih pa dežuje tako močno, da se nizka korita naglo napolnijo z vodo. Poplave so pogubile na ta način že mnoge karavane. Fini pesek je neznošen, peščen viharji pogubni. Puščavski molk, o katerem se toliko piše, ne obstaja. Zrak je vedno poln šumov, ki prihajajo od zemlje. Nevihte so pogoste, toda kar je najznačilnejše, še noben prebivalec Sahare ne pozna strele in ni slišal, da bi koga kdaj ubil grom.

Panameriška avtomobilska velecesta

Na zahodni obali USA se vleče krasna avtomobilska cesta tik ob morju, tako da pljuskajo valovi ob plimi celo nanjo. Imenovana je po prezidentu Rooseveltu in bo podaljšana zdaj tja do Aljasko. V sporazumu s Kanado bodo zgradili 2000 km dolgi trak, ki bo po žrli 15 milijonov dolarjev. USA bodo po tej poti v najkrajšem času lahko prestavile svoje čete tja do Beringove ožine.

potreboval 14 dni na panameriški cesti, preden bo dosegel oba krajna cilja. Načrt za to veliko cesto je bil sklenjen že leta 1923 na kongresu v Čileju. Zdaj bo po sedemnajstih letih izpolnjen. Se 300 milj manjka severno od Panamskega kanala, do sem pa že vozijo avtomobili po novi cesti iz srca Kanade. V gorati Kolumbiji teče 600 milj ceste, ob vroči coni ekvatorja, nato preide k obali Tihiega oceana, 2000 milj po peruanskem ozemlju. Cesta se vzpne preko gorstih predelov Čileja in se po nadaljnjih 1500 miljah konča na argentinških tleh v Buenos Airesu.

Zadovoljne so, ker imajo več mož

Mnogoženstvo je sicer znan običaj pri mnogih narodih. Pomanjkanje žensk in gospodarske prilike pa silijo nasprotno nekatera plemena, da si vzamejo žene po več mož. Tako biva v zahodni Afriki pleme Katab, kjer si žena lahko odkupi, ne da bi se ločila od prvega moža, nadaljnje zakonske druge. Seveda ne vzdržuje žena pri Katabih moškega harema, nego so vsi nadaljnji zakonski možje povsem enakopravni v ljubezni in zakonskih dolžnostih s prvim možem. Drugi možje morajo prav tako plače-

vati „doto“ ženinim staršem, kakor prvi zakonec. Le tako prejme blagoslov roditeljev. Otroci pa, ki se rode z zakonskimi možmi izven prvega drugega, pripadajo po prekinitvi zakona z ženo, možem. Zanimivo je, da prvi mož ni ljubosumen, če se njegova legitimna žena zveže za nedoločen čas tudi z ostalimi moškimi v zakon. Prepričan je, da se bo po poteku zakonskega dogovora spet vrnila k njemu. Žena pri Katabih je tako lahko deležna v svojem življenju tudi po deset mož. Izgubi sicer

na ugledu, če prenašlo menjava moške, prav tako so prikrajšani na dohodkih starši, če njih hči prepogosto skače iz enega zakonskega gnezda v drugega, ker se s tem tudi dota zmanjšuje.

Horthyjev vrh v Karpatih

Madžarsko geografsko društvo je poimenovalo najvišji vrh v novo prisvojenem delu Karpatov, dosedanji Radniški Snežnik za Horthyjev vrh. Tajnik društva je pri tem med drugim dejal, da naj bo to izraz zahvale in spoštovanja upravitelju države za njegovo 20-letno plodonosno delo domovini. To imenovanje naj vlije v dušo slehernega Madžara upanje v novo tisočletje lepše bodočnosti madžarske domovine. Naj bi to pomenovanje povežalo duše vseh Madžarov, prebivalcev madžarske zemlje od Karpatov do spodnjega toka Donave.

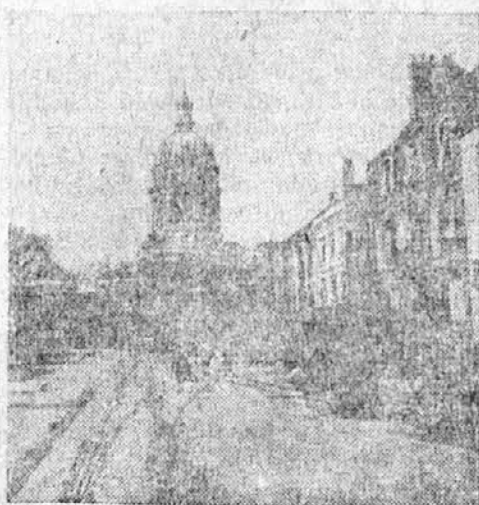
Nova Nemčija je s pridobitvijo obsežnih pokrajin na vzhodu izpremenila svoje naselitveno lice. Tako ima zdaj 69 velemejst z nad 100.000 prebivalci, l. 1933 jih je bilo le 51. Srednja mesta s 50.000 do 100.000 prebivalci so narasla od 48 na 62, ona s 20.000 do 50.000 dušami pa od 164 na 214. Leta 1933 je imela Nemčija 282 občin s 10.000 do 20.000 prebivalci, danes jih ima 352. Gradec s 208.000 prebivalci je danes 32. mesto Nemčije.

330.000 ton kavčuka in 75 ton kalaja bodo odkupile USA od Velike Britanije za potrebe svojega oboroževanja.

Vrabcji so novinci v Ameriki. Prišli so tja šele po letu 1852, ko so gosencje strašno pustošile po Filadelfiji in okolici. Neki John Bradley je pripeljal iz Anglije 1000 parov vrabcev, ki so gosencje kmalu pospravili, a se tudi razmnožili bolj, kakor so želeli Američani sami.

Opeka iz stekla

Steklo kot gradbeni material ni nova stvar. Zadnja leta se vedno bolj upošteva pri novih hišah. Ima pa še razne nedostatke, ki jih skuša odstraniti nov ameriški patent. S posebno pripravo zlijejo dve votli stekleni posodi, ob veliki vročini izgine iz votlega prostora skoro ves zrak. V obliki opeke pripravljena podolgovata posoda je tako podobna termos steklenici, preko katere je zlit steklen plašč. Sončni žarki prodro z majhno izgubo skozi steklo, ki je sicer neprozorno. S toplotnimi merjenji so dosegli, da izolira 10 cm debela stena steklenih opek prav tako, kakor 40 cm debel zid iz običajne opeke. Pri gradnji tovarn in hiš, ki so izpostavljene močnemu vplivu vlage, se bo nov gradbeni material zelo obnesel.

Glavni trg v Boulogneu

Noge žužkov za ogrlice

Na Salomonskih otokih imajo domačini navado, da se prikupijo lepoticam s tem, če jim ponudijo ovratne ogrlice, na katerih so nanižane noge žuželk. Takšna ovratnica je približno 60 cm dolga in tehtla komaj 1 gram. Seveda morajo zaljubljeni mladeniči naloviti več tisoč žužkov in hroščev, preden se jim posreči, da iz njih bleščočih se črnih, rdečkastih, temno modrih, bronasto rjavih in rumenkastih nožic sestavijo ogrlico, ki se z golih grudi lepotic svetlika v najrazličnejših barvnih odtentkih. Posebno strastno love mladeniči nekega avstralskega žužka, katerega trda krilca imajo svetlo, bronasto se bleščečo barvo.

Ženski kotiček

Spravimo vrtnice k zimskemu spanju

Ne samo nas in razno zelenjavo, tudi kraljico naših vrtov — vrtnice — je presenetilo letošnje vreme. Zgodnji sneg zadnjih dni nikakor ni bil razveseljiv za vrtnice. Omeniti pa je treba, da tam, kjer so pravočasno otresli z vrtnic težak

sneg, isti ni napravil škode, ker ni bil povezan z ostrim mrzom.

Sedaj pa je čas, da jih pripravimo na zimsko spanje, ako hočemo, da nas bodo prihodnje leto zopet razveseljevale s svojimi lepimi in opojno dehtečimi cvetjem.

Predigra k novi smučarski sezoni

Sneg, ki je zapadel pred nekaj dnevi, nas je spomnil naših dleč in vseh prijetnih ur, ki smo jih lani na njih preživeli. Saj res, smo si rekli, bliža se nova zima, treba se bo zopet pripraviti.

Seveda se bo treba! No, te priprave niso baš najprijetnejše. To in ono bo treba na smučarski opravi in opremi obnoviti, toda časi so dragi, težko bo najti v globini in praznini naših žepov denar še za to skušnjava.

Druga plat teh priprav je sicer cenejša, zahteva pa precej pridnosti in energije. Katera se ne bi hotela znajti pozimi v bolnišnici, bodisi radi polomljenih udov ali radi kakšne pljučnice, stori dobro, če se smučarskemu naporu primerno utrdi.

Nasveti za odstranjevanje mozoljev

Večkrat vidimo kako ženo ali dekle, ki ima vse polno mozoljev po obrazu. Radi tega je seveda nesrečna in kupuje vsa mogoča mazila ter z njimi obdeluje svoje lice. Ne pomisli pa, da je edini zdravnik za mozolje zdravje. Kjer ni zdravja, tam se radi pojavijo mozolji. Seveda, mozolji niso posledica kakšne težke bolezni, ampak navadno izhajajo iz malenkostnih obolenj na prebavnih organih. Površje naše kože je namreč najboljše merilo za zdravje naših prebavil. Vzrok je navadno prepočasna prebava. Ostanke presnavljanja izločajo škodljive sokove, ki jih črevesje vsrkava. Prav ti škodljivi sokovi pa potem povzročajo mozolje.

Skrbeti je torej treba za lahko prebavljivo in ne premasno hrano. Sem spadajo prikuhe in sadje. Ako pa sadje ne zaleže,

Z ozirom na čudno in zmešano vreme letošnjega leta se namreč nimamo na kaj zanašati. Oster mrz nas lahko na vsem lepem preseneti.

Vrtnice ovijemo ali pa zakopljemo. Ovijanje je primerno za nizke vrtnice in pa one izmed visokih, ki imajo že ostarelo deblo, ki bi lahko ob pripogibanju počilo. Te ovijemo s slamo ali s praproto, po vrhu pa poveznemo nekako kapo iz vrečevine. Ob snežnih zametih moramo s teh ovitih vrtnic skrbno otresati sneg, sicer nam jih vse polomi.

Visoke in gibčne vrtnice pa zakopljemo. V primerni oddaljenosti od korenin skopljemo plitvo jamico, jo nastelimo z listjem, položimo vanjo previdno pripognjeno krono vrtnice, jo narahlo zasujemo z zemljo, nato pa z listjem, vejicem ali starimi cunjami.

Čas za to utrjevanje pa je že napočil. Le spretno, okretno in gibčno telo spada na smuči. Te gibčnosti pa ne moremo dobiti preko noči, tudi ne v enem tednu, temveč po daljšem treningu, ki bo naše mišice tako okrepil, da nas v primeru potrebe ne bodo pustile na cedilu. Dva do trikrat dnevno si ukradite vsaj par minut ter jih posvetite telovadbi nekoliko težjega kalibra, kajti smučanje pač tudi ni igrača in zahteva od smučarke precej odpornosti. Umivanje v mrzli vodi ter spanje v nezakurjeni sobi naj vam poma ga okrepiti telo in organizem. Slednja mehkužnost mora do prve smuke izginiti iz vašega življenja.

potem pij mineralno vodo ali pa zavžij vsak drugi dan lahko odvajalno sredstvo. Velike važnosti pa je gibanje. Redna telovadba in izprehodi pospešujejo prebavo. Zelo priporočljivo pa je, da prizadete osebe vsak dan na tešče popijejo kozarec navadne mrzle vode.

Nikoli pa se mozoljev ne dotikaj z rokami, kaj šele da bi jih iztiskala. Tako početje ima lahko poleg tega, da se mozolji razširijo, še mnogo slabše posledice, ker nolihi niso nikoli dovolj čisti. Pač pa je dobro, če izperemo mozolj s pomočjo vate z vročo vodo, nato pa ga istotako z vato namažemo z jodnim alkoholom.

Kaj bi kuhala?

Ponedeljek:
Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Govedina. 3. Modro zelje. 4. Pražen krompir.

Zvečer: Krpice s telečjim mesom. Solata.

Torek:
Opoldne: 1. Juha iz gob sivk ali snežnic. 2. Sesekljani zrezki. 3. Čebulna omaka. 4. Krompirjev pire.

Zvečer: Segedinski gulaž.

Sreda:
Opoldne: 1. Telečja obara. 2. Kruhovi cmoki. 3. Palačinke s citrono in sladkorjem. Zvečer: Kisla juha. Meso iz juhe s hrenom.

Četrtek:
Opoldne: 1. Ričet. 2. Zdrobov praženec. 3. Jabolčni kompot. Zvečer: Jetra s čebulo. Krompirjev pire.

Petek:
Opoldne: 1. Fižolova juha s smetano. 2. Zabeljen fižol. 3. Kislo zelje. 4. Jabolčna pita. Zvečer: Pošane sardelice. Mešana solata.

Sobota:
Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Govedina. 3. Ohrovtova prikuha. 4. Krompir. Zvečer: jabolčna juha.

Nedelja:
Opoldne: 1. Paradižnikova juha. 2. Nadevana telečja prsa. 3. Pražen krompir. 4. Spinača. Zvečer: Hrenovke. Čaj.

Goveji gobec. Osnaži goveji gobec, ga operi in pusti v vodi 1 uro. Nato ga deni v lonec, zalij z vodo, in ko zavre, takoj ocedi. Umij in osnaži ga še enkrat, zla-

sti znotraj, ga deni nazaj v lonec, zalij s toplo vodo, toliko da je pokrit in prideni korenino peteršilja, korenja, celega popra, soli, vejico timijana in košček čebule; pokrij in kuhaj do mehkega. Kuhani gobec ohladi, zreži na tenke rezine, ki jih stresi v skledo, prilij olja in kisa in prideni še nekaj koscev čebule in za noževo konico popra. Vse dobro premešaj in postavi kot samostojno jed ali s solato na mizo.

Bržola v mleku dušena. Stolci bržole odstrani mast in kožo, jo osoli in položi v kožo, nalij nanjo toliko mrzlega mleka, da je bržola skoraj pokrita, prideni žlico kisle smetane. Mehko bržolo potresi z žlico krušnih drobtin, in žličico drobno zrezanega zelenega peteršilja, jo deni na krožnik, vlij na njo polivko in jo obloži s krompirjevim pirejem.

Brez težav

Prezimovanje sobnih in drugih cvetic

Mnogo naših cvetic je doma iz toplejših krajev in zato ne prenesejo naših ostrih zim. Te prenesemo z vrta in jih prezimimo v prostorih, kjer ne zmrzujejo. Tukaj prespe rastline zimo, se odpočijejo in pripravijo na novo življenje spomladi.

Da pa bomo imeli spomladi res lepe, močne in odporne cvetice, jim moramo dati za zimski počitek mir, čist zrak brez prahu, primerne zemeljske vlage, svetlobo in zadostno toploto. Le če jim bomo nudili vse to, se bodo bujno razvijale spomladi in ostale odporne. Drugače pa nam bodo hirale od leta do leta.

Malokateremu ljubitelju cvetic je dana možnost postaviti si lasten cvetličnjak in tako se morajo rastline zadovoljiti z drugimi prostori, ponavadi s kletjo.

Če je klet svetla in zračna, je še najbolj pripraven prostor za prezimovanje. Z zapiranjem in odpiranjem oken in vrat uravnava temperaturo. Najbolj primerna toplota je od 3—5° C. Ako pade toplota na ničlo, je že nevarnost, da cvetice zmrznejo, ali pa se prehlade. S tem pa so podvržene raznim boleznim. Temperatura med 6—8° pa povzroča, da rastlina zaživi in prične odganjati, kar je tudi njej v kvar.

Kjer nimamo kleti, ali pa je neuporabna, se moramo zadovoljiti z drugimi prostori, kot so: veža, stopnišče, hodniki in končno sobe. Tu pa rastline navadno trpe mnogo več radi prepiha, prahu, ki jih ovira v dihanju s tem, da jim zamaši dihalne raze; stalno se menjajočo temperaturo, dostikrat temo, tako da hitreje podležejo raznim boleznim in živalskim zajedalcem. Skrajno slabi pa za cvetice pa so suhi prostori, kurjeni s paro, posebno še, če gori v njih plinska luč.

Cvetice pa rabijo v prezimovališču tudi svetlobo, zato postavljajmo lončke čim bliže oknu, da jih doseže ob jasnih dnevih vsaj nekaj sončnih žarkov, ker v temi in senci odganjajo cvetice dolge poganjke, nezdrave barve z bledim listjem.

Kolikokrat naj pozimi zalivamo, se ne more reči. Zalivamo le, kadar opazimo, da cvetice veni. Tedaj prilijemo malo mlačne vode. S prepogostim zalivanjem prisilimo cvetico k življenju, prično pa tudi gniti koreninice in se kisa zemlja. Jasno je, da jih tudi izsušiti ne smemo.

Če zapazimo na listju rastlin kaparja, tedaj jih otaremo s cunjjo, namočeno v 30% raztopini tobakovega izvlečka. Ušive cvetice pa enostavno pomočimo v to raztopino, nato pa jo položimo, da se strupena tekočina ne odteče po stebelu na korenine. Če nekaj ur te cvetice oblijemo z mlačno vodo ali pa jih obrizgamo, če imamo majhno ročno brizgalno (razpršilnik).

Cvetlične lončke moramo med prezimovanjem vsaj enkrat temeljito očistiti alg, plesni, mahu itd. Ravno tako prerahljamo in očistimo zgornjo plast zemlje, da pride zrak vanjo in se prst prehitro ne skisa. Sproti pobiramo tudi vse odpadle dele rastlin, da ne prično gniti.

Sobne rastline, ki jih imamo radi okrasa v sobi, moramo večkrat na teden obrizgati z mlačno vodo ter jim obrisati prah. S tem jih okrepiamo, da postanejo odpornejše proti prepihu, suhemu zraku in zajedalcem.

Kako pa shranjujemo gomolje in čebulice čez zimo? Vse gomolje brez razlike hranimo na zračnih, toplih prostorih, kjer je stalna toplota okoli 6° C.

Čebulice amarilisa ne smemo preveč izsušiti, ker mu drugače odmrjejo vse korenine, zato ga pozimi večkrat navlazimo. Najbolje je, da je jeseni ne otresemo vse zemlje, ki se drži čebulice, tako se delj časa ohrani vlaga v prsti. Gomolje begonij hranimo najbolje v suhem jelovem žaganju, da jih lahko, ako prehladno, da se izsuše, malo navlazimo. Jelovo žaganje zabranjuje tudi gnitje, ker vsebuje obilo smole, kar je zelo priporočljivo pri shranjevanju gomoljev dalj.

RUBY M. AYRES:

DRUGI MEDENI TEDEN

ROMAN

30

Sangster ni vedel, kaj naj ji reče. Zelo nespretno ji je ponavljal, da je pač vsak pričetek težak ter da je Jimmy sicer zelo dober človek. Če bo le nekoliko potrpežljiva, bo še vse prav dobro.

Ali Kristina je samo odkimavala:

— Sama bi morala vedeti. Saj ne morem razumeti, da tega nisem opazila, — je pristavila brezupno. — Vse druge žene, ki jih je poznal, so mnogo lepše od mene.

— Zaboga, nikar tako, gospa Kristina. Bolni ste in utrujeni. Ali bi ne hoteli z menoj na sprehod? Lepo je zunaj, pa tudi sam bi šel rad na sprehod, ves dopoldne sem neutrudno pisal. Pojdiva na kosilo, nato pa na sprehod, kajne?

— Prosim, pojdite, — je vztrajal Sangster. — Tako rad bi z vami govoril, o, koliko stvari vam imam povedati. Ne koč ste mi rekla, da sem vam všeč. Mar se tega več ne spominjate?

Kristina se je jedva nasmehnila.

— Ne, toda...

— Prosim vas, pojdite.

Kristina je nekaj trenutkov oklevala.

— Torej prav, — je slednjič dejala. Sangster je čutil, kako vsakdanji in apatičen je njen glas. Vedel je, da ji je vse-

eno kam gre. Bila je tako zbita in skrušena kot bi nekdo z drzno roko stresel z njenega življenja zadnji sončni žarek.

Kristina je odšla v sosednjo sobo. Sangster pa je stal ob oknu ter zamišljeno gledal na ulico.

— Presneti fantalin, — je grobo dejal, ko je pomislil na Jimmyja.

13

Kristina izve resnico

Sangster je peljal Kristino v majhno in skrito restavracijo, vedoč, da ondi ne bo veliko gostov.

Skrbno je pazil, da bi niti z besedo ne omenil Jimmyja. Govoril je o vsem mogočem, česar se je le spomnil pod tem božjim soicem, da bi Kristino nekoliko razvedril. Kristina je odločno izjavila, da ni lačna. Ali njemu na ljubo je pospravila celo kosilo. V restavraciji ji je bilo močno všeč, saj doslej še ni bila v tem ozkem svetlu umetnikov. Zelo jo je zanimala stara izrezljana miza in še sto drugih stvari. In polagoma so ji kot dih jela rdeti lica. Končno se je celo nasmehnila.

Sangster je bil na pravi poti, ko si je dejal, da je treba Kristini prožiti roko razumevanja. Pričel je verjeti, da bi mogel

Jimmy, če bi le hotel, vse popraviti in Kristino prepričati, da bo v bodočnosti vse v najlepšem redu. Bil je prepričan, da bi si mogel Jimmy z nekoliko obzirnosti in potrpežljivosti spet pridobiti njeno zaupanje. Toda vedel je, da je Jimmy že od nekdanj popolnoma skregan s potrpežljivostjo. Da, Jimmy je še premlad, preveč sebičen znabitelj. Ozrl se je na Kristino in tiho vzdihnil.

Ko sta odšla iz restavracije, sta zavila v park. Ko je vso stvar natančno preudaril, je jel govoriti o Jimmyju.

— Jimmy vam gotovo nikoli ni pripovedoval, kako sva se v življenju srečala? — jo je najprej vprašal.

— Ne, — se je vprašujoče ozrla vanj.

— Bogme, zadeva ni bila prav nič romantična, — je pričel. — Vsaj z mojega stališča ne. Zdi se mi, da vas bo zadeva zanimala, in sicer tem bolj, ker dokazuje, da je Jimmy vendarle po svojem srcu prav dober človek. — Sangster je vedel, da ga Kristina pazljivo poslušala, čeprav se je delala kot da je stvar ne zanima. Pa je nadaljeval: — Nekaj let je že tega, znabiti kakih pet, mislim. Bil sem popolnoma na psu. Morda niti ne veste, kaj to resnično pomeni. Veste, takrat sem bil novinarski vajenček. Odkritosrčno moram reči, da me takrat ta poklic ni kdo ve kako mikal, ker sem čutil, da zanj nisem sposoben. Toda tako življenje mi je bilo všeč. Kasneje sem se mu docela privadil, in danes menda v Londonu ne sučem najslabše svojega peresa. Bodi kakor koli že: takrat sem bil popolnoma na

dnu. Fleet Street, ta naša novinarska ulica, bi me znabiti že zdavnej ne imela več. Slednjič sem moral celo zastaviti svojo uro.

— Moj Bog, — je sočutno vzdihnila Kristina.

Sangster se je nasmehnil.

— Nič hudega. Mislim, da je bila, odkar jo imam, najmanj petdesetkrat že zastavljena. Nikar si ne mislite, da bi rad izrabil vaše sočutje. Ta način življenja mi je všeč, in ne zamenjal bi ga za nič na svetu, četudi bi imel priložnost. Toda oni večer, ko sem naletel na Jimmyja, sem bil zares popolnoma na dnu, na koncu. Ves teden že nisem kaj prida zavžil, mimo tega pa sem bil še bolan. Po Pall Mallu je prihajal Jimmy v večerni obleki. Okleval sem ali naj pristopim k njemu in ga poprosim za šiling, da bi mogel na večerjo.

— Gospod Sangster! — je vzkliknila Kristina.

— Nikar me tako pomilovalno ne glejte, — je nežno dejal Sangster. — Tako sem takrat živel. Bili so dobri in slabi časi. Jimmy mi je dal šiling. In kot bi se zgodil čudež: poslej sva postala dobra prijatelja. Pomagal mi je iz zadrege in stiske, dokler se sam nisem polagoma skopal življenju v krepko sedlo. V tem času sem Jimmyja spoznal kot izredno dobrega človeka. Poslej sva postala nerazdružna tovariša.

Kristina ga je pozorno poslušala, ne da bi kaj pripomnila. In opazil je, kako je mukoma zadrževala solze.

Drzen predor Nemcev skozi blokado:

Zadnje priprave pred odhodom na Atlantik

Vkrčavanje orožja za Irsko — Skrivni kotiček pod kapitanovim divanom

V Berlinu sem izvedel, da sem določen za težko, delikatno nalogo, ki terja mnogo domišljije, energije in poguma, če hočem skozi verigo angleških oklopnih in križark predreti po Severnem morju in Atlantiku do zahodne obale Irske.

CASEMENT POJDE S PODMORNICO

Sir Roger Casement ni hotel odpluti z nami. Zato je bilo odločeno, da damo njemu ter njegovim spremljevalcem, irskemu poročniku Monteythu in stražmojstru Baileyu na razpolago nemško podmornico. Slednji lrec se je pozneje izkazal kot izdajalec. Nemška podmornica bi morala prepeljati Casementa in spremljevalce v zaliv Tralee na južnozahodnem koncu Irske, kjer bi se naj ukrcali na naš parnik. Casement bi naj tu prevzel vodstvo ladje ter izkrcal naše orožje in strelivo na določenem mestu, od koder naj bi se potem sprožil upor irskih vstašev za hrbtom vojskujoče se Velike Britanije.

Da se cilj in pot »Libau« še bolj zakrije, je bilo ukazano naj ladja odpluje v Lübeck. Tja so dirigirali tudi tovarne vlake z orožjem in strelivom, ki so že več dni zbujali pozornost na raznih kolodvorih zahodne Nemčije. Spravil sem na ladjo vse svoje potrebne stvari, se javil pri poveljniku, admiralu Sheeru, ki se je z nekaj besedami poslovil od mene ter nam želel srečno pot in povratek v domovino.

KOMEDIJA SE ZAČENJA

Dvignili smo sidra in zapluli navzgor. Pri svetilniku Roter Sant je došlo do prve metamorfoze. Iz skrivnih prostorov smo privlekli nekaj velikih zabojev ter njih vsebino razložili po krovu. Tu so bile popolne garniture uniform norveških mornarjev, celo etikete na vsakem kosu obleke so bile norveške! V nekaj trenutkih se je posadka preobkela in ni bilo malo smeha, ko kraji oblek vsem niso dobro pristojali. Postali smo na mah posadka norveških trgovskih mornarjev, vrgli smo raz sebe tudi običajen vojaški ton poveljevanja in ponašanja ter skušali svoje vloge čim bolj prilagoditi moštvu navadnega tovarnega parnika.

Dolgo je bilo treba, preden so se moji momci navadili tega. Tako mi je moj sluga Bruns, ki je zdaj dobil ime Henrik, prinesel v novi obleki na podstavku kavo na poveljniški most, udaril s petama, pritisnil levo roko na šiv hlač in vprašal:

— Želi gospod poročnik tudi mleka?

Nekaj časa sem ga gledal, nato se pa namenoma precej surovo zadržal:

— Ne, gospodu poročniku zdaj ni treba mleka, pač pa ga prinesi gospodu kapitanu, ti osel!

Takoj se je znašel, ponudil mi prijazen podstavek pod nos in drzno dejal:

— No, torej, gospod kapitan!

Takšnih incidentov je bilo kasneje precej in sem se komaj zdržal, da nisem prasnjal v smeh. Poslej se ni nihče od mornarjev smel briti, čim daljše jim bodo brade, tem bolje za našo ekspedicijo...

SKORO BI SE IZDAL

Zapluli smo spet v Labo ter zavili po noči skozi Kanal cesarja Viljema. Nasledje jutro smo pristali ob obali Lübecka. Maklerska tvrdba H. je dobila nalogo, da natovori na našo ladjo zaboje. Z lastniki tvrdbke sem se pogovarjal kot pravi kapitan neznanega parobroda. Bilo mi je to kaj težko, kajti čim sem vstopil v prostore firme, se je dvignil neki star gospod in me veselo pozdravil:

— O, dober dan, gospod poročnik!

Ni mi dišalo to poznanstvo. Hladno sem odvrnil, da nisem bil nikoli ne pomorski častnik sploh ne vojak. Stari gospod me je nekaj časa pozorno gledal, končno pa je zdvojen dejal:

— Takooo? Potem, prosim gospod kapitan — in me povabil naj sedem.

— Kako pa to, da vi, tako mlad in močan človek ne služite v vojni mornarici?

— Srčna napaka! sem odvrnil na kratko, ker mi je stari mož s svojim izpraševanjem že presedal.

— Takoooo?

Malo je manjkalo, da me ni premagal smeh, mož mi je še o pravem času ponudil pristno havano. Ko je opazil, da mu na vse le na kratko odgovarjam, sva se naglo sporazumela. Tvrdba je poskrbela, da je bila »Libau« skoro že pripravljena na pot.

Največje težave smo imeli z vkrčavanjem ladje. Mimo rezerve, premoga in vode za pot vse do Irske je bilo treba spraviti pod krov velike količine orožja in streliva tako, da bi ladja pregloboko ne tonila v vodo. Tovor je bilo treba vrhu tega naložiti v gorjnem delu parnika, da bi bil takoj pri roki, če bi ga bilo treba pometati v vodo. Kdor pozna pomorstvo, ve, kakšne nevarnosti prete v tem primeru ladji, če se zgoraj natovorjeno blago v viharnem morju prevrne na stran ter nagne ladjo. Zato sem bil prisiljen, da itak preobloženo ladjo obtežim na dnu še s 200 tonami

premoga. Ta nam je zelo prav prišel onega dne, ko bi bili skoro utonili blizu čeri pri Rockallsu.

TEŽAVE Z VKRČANJEM

Orožje in strelivo smo kos za kosom skrbno dvigali na krov, da bi se kak zaboj slučajno ne odprl in bi nepoklicanci zvedeli, kaj vkrčavamo. Zaboji so bili obloženi z listki namembne postaje. Vendar so pristaniški delavci le začeli dvomiti. Kdo bi tudi verjel, da bo nemška ladja lahko dospela v Genovo ali Napoli, kakor je bilo naznačeno na zabojih. Zato sem nalašč širil vesti, da plujemo v Libavo, kjer bomo nato vkrčali čete za transport na Finsko, kjer bi naj se sprožil upor proti Rusiji.

Pred odhodom sem napravil še zadnji poskus. Prijatelja častnika iz mornariškega poveljstva sem zaprosil, naj povabi na večerjo nekaj tucatov ljudi. Dejal sem mu, da bom prišel v civilu, da pa naj opozori ljudi name. Pojasniti sem mu moral, da gre za tajne vojaške cilje in da bo vsa večerja izplačana iz moje blagajne. Na to je pristal.

SE ENA KOMEDIJA

Naslednjega večera se je odigrala prava komedija. V veliki kapitanovi sobi se je zbralo blizu 30 oseb. Gospodar je prišel v pred-sobo in ko sva vstopila, je nekdo izmed gostov dejal:

— Aha! Zdaj prihaja tajinstveni gost!

Nekaj sekund kasneje so bili vsi neugodno razočarani. Nihče ni hotel verjeti, da sem jaz tako dolgo pričakovan gost, ki ga je gospodar v paradni mornariški uniformi svečano uvedel. Neki glas je zatarnal:

— Bože moj, saj to ni mogoče. Neki konje-niški dolgin je zagodrnjal v drugem kotu:

— Upam, da naš kapitan ne bo razcapanca pripeljal v sobo...

Gospodar me je pa potegnil čez prag in predstavil gostom. Ti so se odmikali od mene, kakor da sem okužen in odvrnili na pozdrav le, kolikor zahteva gostoljubje. Predstavljen sem bil za kapitana Spindlerja, komandant parnika »Libau«. Moj znanec se je mučil, da bi me prikazal lepšega, damam je pošepetal, da bodo morda zvedele od mene, kam sem namenjen. Na mah sem jih imel polno okrog sebe, vse so hotele vedeti, kam vodi moja tajinstvena pot. Na vsako vprašanje sem pa resno odgovarjal:

— Neskončno mi je žal, o tem ne smem govoriti, stvar je preveč tajna...

LADJA POSTAJA — NORVEŠKA

Na ladji se je medtem pojavil pravi norveški inventar. Bili so na njem odtiski norveških firm, dobili smo norveške knjige in celo novine iz Osla. Bilo nam je ugodno, da je bilo v luki tudi več skandinavskih ladij. Vsako sumljivo stvar smo skrili v čarobno skrito skrinjico za divanom, pod kupom umazanega perila, kakor so dejali moji momci. Ta skrinjica nam je kasneje prišla izredno prav. Vse nemške stvari, ki so nam bile potrebne, a so morale biti med vožnjo skrite pred tujimi očmi, tako uniforme vojnih mornarjev, orožje, patrone za prižiganje smodnika, bombe za razbijanje in zažigalne bombe, vsi nemški navtični instrumenti, knjige, pomorske karte, zastave, med temi tudi zastave mnogih drugih evropskih narodov, ki bi jih utegnili potrebovati, vse to smo dobro skrili v tajnem skladišču pod velikim divanom. Imeli smo za življenje vse potrebne reči, tako da nam ne bi bilo treba pol leta v tuje luke. Goriva je bilo dovolj za 45 dni. Vse reči so pa bile ali angleške ali pa norveške, kajti, je najmanjša nemška stvar na krovu nas bi lahko izdala. Vse posode, konzerve, skrinje in zaboje, ki so imeli norveške napise tvrdki, smo razpostavili po vidnem mestu na krovu.

LAŽNA PISMA BREZ GOSPODARJA

Ladja je bila izvrstno založena z listinami za plovlbo. Razen nemških dokumentov za naše konzulate v nevtralnih lukah, smo imeli celo kopico norveških listin, ladijskih in strojniških dnevnikov, vzorčno knjigo, knjigo za vkrčavanje in izkrcavanje, vse je bilo v norveškem originalu. Na pisalni mizi sem imel cel kup pisem svojega namišljenega gospodarja v Bergenu. V enem izmed pisem me prosi, naj pred odhodom v Anglijo vkrčam v Oslu še dva za rudnike v Cardiffu... Ta posel da naj opravi čim hitreje, da pa naj ne plovem po čim krajši poti, ker so nemške podmornice zadnje čase potopile več ladij na običajnih pomorskih progah. To pismo naj bi mi pomagalo v primeru, da bi me kak častnik patrolnih ladij prijel, zakaj plovem izven običajnih prog, kjer ladje nikoli ne plovejo...

Mimo drv za Cardiff smo tedaj natovorili še mnogo drugega lažnega tovara, tako kompletne kopalnice, emajlirane posode v zabojih, okvire za vrata in okna ter podobne stvari, ki so imele vse liste z namembno postajo Genova in Napoli... Prav ta tovor je bil vpisan v našo ladijsko knjigo, ker je moral prikriti pravo prevozno blago — strelivo in municijo. Nametali smo dva, zaboje in ostalo blago vrh orožja tako, da je ležalo vseprek takoj pod krovom...

Ne pozabi naročnine!

golob Noetu v barki... Čudno je tudi, da se revni otročki prav tako kot bogati veselijo na zimo in sneg, čeprav dobro vedo, da bodo morali zmrzovati ob nezakurjeni pečki.

Zadnji pozdrav

VIKTOR EMERŠIČ

Nebo se je na večer zareče svetilo. Drevesa so pošiljala svoj zadnji pozdrav tja gori proti nebu, kjer je utonilo sonce v morju oblakov, na površje pa so ce priplavale zvezde. V daljavi je zalajal pes, da je daleč odmevalo skozi tibi mrak.

V zvoniku je zazvonilo. Najprej tiho, nato vedno glasneje in glasneje, da je za bučalo preko doline kot sladak sen.

Proti vasi je stopal mladenič. Obraz mu je bil rdeč in vesel, oči svetle in majhne, na rami je nosil koso, za klo-bukom pa šopek rož. Preko ustnic mu je plaval lahek smehljaj, poln upov in sladkih želja.

Iz vseh strani so prihajali mladeniči polni mladosti in življenja. Vsi so se smehljali svetu v obraz, vsi, prav vsi, iz smehljajev je zadonela pesem, se raz-lila preko polj in hiš tja, nekam daleč v kraljestvo miru in samote. In okence na hiši se je odprlo, skozi goste cvetice je pokukal dekletov obraz. Ni se mnogo opazil, ker je bil prav tako razcveten kakor dehteče cvetice.

Jelke na griču so se zazibale, ker jih je omamilo petje mladeničev, sove so umolknille, ko so zagledale višnjev obraz dekleta, s hrastov pa je padalo rumeno listje na zelena tla in šepetalo zadnji pozdrav vasi.

Iz hrama boginje

Talije

Z. Z.

Bil sem na otvoritvi našega gledališča. Vse enako kakor lani: le predstave bodo boljše, Vsak začetek kaže tako. Če bo koncem leta drugače, ne vem. Da ni bilo gledališkega lista, me je presenetilo. Lani je bil letos pa ne več. Pride k pred-stavi »navaden človek«, igrajo recimo Hamleta, pa bo gledal v zrak in zaspal. Kdo je Shakespeare, kdo Hamlet, zakaj Hamlet in kak pomen ima, da ga igrajo?

Tako se bo vprašal in ne bo vedel odgovora. Saj vsak ne čita zgodovine dramati-ke, ne bere revij in priložnostnih sestav-kov.

Cankarja so letos postavili v ozadje. Osrednja oseba slovenskega gledališča pa tako ignoriran! V Ljubljani so vsaj pokazali jasno in brez komentarjev: Cankarjev spomenik (če ga lahko tako ime-nujemo), so postavili v vežo drame, dalje ga pa ne puste.

Križanka

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							

Vodoravno: 1. mesto na Primorskem, 2. nikalnica, žensko krstno ime, 3. tujka za prekop, 4. slovansko pivo, egiptansko božanstvo, 5. sportna trofeja, 6. pogojni veznik, kratica za italijanski, 7. pripadnik po Balkanu raztresenega naroda.

Navpično: 1. pokrita shramba (tudi slovenski izraz za hangar), 2. osebni zaimek, vrsta travnika (večkrat tudi slovensko krajevno ime), 3. pregovor, prostor v cerkvi, 4. drug izraz za očeta, 5. kovina, lepilo v narečju mongolskega naroda, pripadnik izumrlega mongolskega naroda, prislov kraja, 7. tuje krstno ime.

Rešitev zadnje križanke:

Vodoravno: 1. grobovi, 2. noj, 3. s. r. (svojeročno), st. (starejši), 4. par, Bar, 5. ak, ka (kalij), 6. ura, 7. Indijci. — **Navpično:** 1. Gaspari, 2. rak, 3. on, ud, 4. bor, tri, 5. oj, aj, 6. sak, 7. Istrani.

Rešitev zadnje uganke: sneg.

Uganka.

Liste ima, ni drevo, govori, ne glasno, kdo je to?

»Večernik«

za mladino

Leto 2 Maribor, 10. novembra 1940 Štev. 43

BELI GOLOBČKI

VIKTOR EMERŠIČ

Tam po polju črički so zapeli v tih dan... V polju pa golobčki beli proti nebu so zleteli. Bratec, veš li kam?

Daleč, daleč so leteli čez obmejne griče, bratom vsem so razodeli, da pri nas smo vsi veseli, saj vinograd kliče nas na pir.

In na zimo brate naše k nam so v goste povabili, da bi skupaj vino pili in ne bi se več ločili, ko bo mir...

SKRIVNOSTNA VRECA

STANKO PAHIČ

Trg se je zavijal v neprijetno mrzlo meglo in tišino. Nič se ni ganilo, razen ljudi, ki so zaviti v površnike hiteli mimo, in dežja, ki je nalahno rosil.

Le edini kostanjar pri spomeniku sredi trga je prekinjal s svojimi enoličnimi zagteglimi klci:

»Kostanjeeee! Kostanjeeee!»

Tu in tam se je res kdo zmenil zanj in zavil proti kolibici iz platna, v prijetno bližino tople peči in omamljivega vonja pečenih kostanjev. Brž in prijazno je kostanjar postregel, potlej pa spet zateglo klical:

»Kostanjeeee! Kostanjeeee!»

Strážnik Lisec je počasi zavil k nje-mu. Ne da bi kaj kupil, ampak da bi dobil vsaj nekaj tiste prijetne toplote, ki je bil kostanjar toliko deležen.

»Kako gre posej?« je vprašal tja v en dan, da bi ne izdal svojega namena.

»Slabo, gospod, slabo!« je potožil ko-stanjar in pomešal po plošči. »Glejte, samo teh nekaj kostanjev imam, pa še teh ne morem prodati.«

Res, na stolu je stala vrečica s kostan-ji. Za hip se je Lisec pogled ustavil na njej, potlej se je ozrl v kot. Tam je ležala druga vreča, do polovice zakrita s platnom. Videti je bilo, da so v njej kostanji, ki pa jih je kostanjar zatajal.

»Hm, to zadevo bo treba preiskati«, je pomislil Lisec v svoji vnemi in krenil dalje.

Ni prišel daleč, ko se je ozrl in začu-den obstal. H kolibici se je potihoma pri-smukal razcapan možakar, se sklonil-ter izvlekel vrečo. Zadel jo je na rame in jo na vso moč hitro mahnil po ulici.

Liscu so se od presenečenja razširile oči. To je morala biti tatvina ali pa veli-ka sleparija. Vnet za svojo službo, jo je Lisec brž ubral za neznanec. Možak spredaj je hodil neskrbno; niti ozrl se ni, da je Lisec za hip podvomil, če je tu res kaj nepoštevnosti vmes. Potlej pa je po-spešil korake.

Tako sta hodila po ulicah. Lisec je skrbno pazil, da ni prišel nasledovancu preblizu, pa tudi ne predaleč. Bil je še

Nasveti in pobude našemu podeželiu

Iz uredništva

Med številnimi pismi, ki jih dnevno dobivamo s slovenskega podeželja, nam naši podeželski naročniki in prijatelji čestokrat svetujejo, naj bi v našem listu odmerili nekaj prostora tudi primernim pobudam in nasvetom, ki bi jih mogel s pridom uporabiti slovenski podeželski človek. Tem željam se tem raje odzovemo, ker vemo, da našemu podeželskemu človeku za enkrat še ni pristopne dovolj tozadevne literature, niti zanjo nima potrebnih sredstev in naposled tudi ne časa, da bi se mogel vanjo poglobljati. Poslej bomo v vsaki sobotno-nedeljski številki našega lista pod zgornjim zaglavjem prinašali razne članke, ki bodo posvečeni podeželskemu in zlasti kmečkemu gospodarstvu. Mimo tega bo zaglavje obsegalo tudi daljše in krajše praktične nasvete iz najrazličnejših panog podeželskega gospodarstva. Ko uvajamo v našem listu zgornje zaglavje, smo prepričani, da bomo našli med vrstami slovenskih strokovnjakov, ki se bavijo z raznimi panogami podeželskega gospodarstva, kar največ razumevanja, bi podre in sodelovanja. Vsakogar, ki bi rad s p'sano besedo in nasvetom pomagal slovenskemu podeželiu, vabimo k sodelovanju. Prav tako pa vabimo k sodelovanju naše preproste podeželske in kmečke ljudi, ki vedo povedati kot izkušeni gospodarji mnogo koristnega in vzpodbudnega.

Uredništvo »Večernika«.

Konserviranje mošta

Kemiki so iznašli sredstvo za konserviranje raznih svežih življenjskih potrebščin, med njimi tudi sredstvo za konserviranje mošta, ki se imenuje »Nipakombin«. To sredstvo že v neznatnih količinah popolnoma ugonobi razne škodljive bakterije, mikroorganizme. Nasprotno pa je za človeka popolnoma neškodljiv. »Nipakombin« je sredstvo, ki sicer ugonobi razne bakterije, nikakor pa ne pokvari okusa, barve ali vonja (arome) mošta, ampak celo še doda važnih vitaminov. Mošt, konserviran z Nipakombinom, je zdrava in odlična pijača. S poskusi je bilo dokazano, da »Nipakombin«

v jabolčnem moštu preprečuje razvoj očetnih glivic ter onemogoči skisanje. Postopek pri konserviranju je zelo enostaven. 40% raztopina Nipakombina se primeša moštu, t. j. soku

Kmečko delo v novembru

Nastopa čas dolgotrajnejšega deževja, ki nas sili pod streho. Ne vemo, kako bi izpolnili dolge zimske večere. Sicer je v hiši vedno dosti drobnega opravila, ki ga pa zamore tudi družina opraviti. Četudi bi se gospodarju prilegel odpočitek po napornem letu, vendar tudi v tem času ne krade Bogu čas, temveč v mislih snuje, kaj bi mogel v gospodarstvu pripravneje urediti ali dopolniti. Pregovor pravi, čas je denar in ta je za kmeta najbolj važen. Ali smo že kaj pomislili, koliko časa izgube ženske, kadar donajajo vodo za gospodinjstvo? Preračunajmo, kolikokrat nosijo škafe na dan in koliko časa porabijo za to. Čudili se bomo in prmišljali, ali ne bi mogli delo olajšati in kar je glavno, uporabljati čas koristneje porabiti. Proučimo, koliko korakov napravimo, ko nosimo seno in drugo hrano živini. Mogoče bi s tem, da prodremo kje pod na pojati ali prebijemo kakšen zid, prihranili na času? Preračunajmo, koliko potrošimo za razsvetljavo in če imamo možnost, ali se nam ne bi izplačala napeljava elektrike, seveda ne samo za razsvetljavo, temveč tudi za pogon. Dalje preudarimo, ali so naše zaprege v vsakem primeru in pri vsakem delu pripravne. Ravno tako premislimo, ali ne bi mogli kakšna poljska dela kombinirati in obenem opraviti: n. pr. oranje in ravnjanje ali branjanje zemlje itd. Mogoče bi mogli kakšno ročno poljsko delo nadomestiti ali vsaj skrajšati s strojnimi, zaprežnimi? Tako čisto načrtno premotimo vsa dela v hiši, na dvorišču, v gospodarskih poslopih, na poljih in stalnih kulturah, če ne bi mogli zmanjšati s poboljšanimi in napravami uporabo časa. Vedno bomo našli, da bomo s takimi poboljšanimi omogočili smotrnejšo uporabo delovne sile in olajšanje dela. Mnogo od teh poboljšanj si bomo mogli sami brez večjih stroškov urediti — evo zanimivega dela za čas zimskega odmora!

Poljedelstvo: Za setev pšenice je sedaj skrajni čas! Isto velja za gnojenje in oranje. Na travnikih in pašnikih dokončamo dela, ki jih v oktobru nismo mogli izvršiti. Redno pa razvažamo gnojnice, čim se napolni gnojnična jama in ako z razvažanjem ne pokvarimo ruše. Na popolnoma zmrznjeno zemljo gnojnice ne razvažamo, ker če je zemlja ne vrška, zgubimo mnogo dušika.

Vrtnarstvo: Pred snegom spravimo na varno vso zelenjavo, ki jo hočemo hraniti za zimo. Ves vrt pognojimo in globoko prekopljemo. Pospravimo in uničimo vse ostanke rastlin,

jabolk, grozdja, hrušk itd. Na 100 litrov mošta se vzame največ 50 gramov »Nipakombina«. Razmerje mošta in Nipakombina je torej 1:2000. V tako konserviran mošt je priporočljivo dodati še 50 gramov limonine kisline na 100 litrov mošta. Konserviranje na ta način je zelo ceno in uspešno.

ker prenašajo boleznin in škodljivce. Apnimo okužene lehe. Visoke vrtnice odvežemo in zapognemo. Čim nastopi močnejši mrz, jih pokrijemo s peskom ali zemljo.

Sadjarstvo: Sadje smo obrali. Pregledujemo zalogo in odstranjujemo nagnito in gnilo sadje. Sadimo še ves mesec nasade. Z naročili v priznanih drevesnicah pohitimo. V sadovnjaku skrbno grabimo listje, ki ga zažgemo, da s tem uničimo zimske trose škrlupa. Zavarujemo drevje pred zajcem.

Vinogradništvo in vinarstvo: Gnojimo in obnavljamo zimsko kop. Prenašamo zemljo iz zbiralnih jarkov na vrh vinograda. Popravljamo stopnice, škarpe, terase in pota v vinogradih. Za nove nasade rigolamo in pripravljamo les za ograjo in brajde. V kleti dopolnimo sode, kjer je mošt prevrel in pustimo radi tihega yrenja še kipele vehe na njih. Zveplamo rjavenju podvrženega vina z 12 do 18 gr kalijevega metabisulfitna na 300 l vina. Pretakamo vino z napakami v okusu in vonju v zažveplan sod. Obavimo četrto žveplanje prazne vinske posode.

Zivinoreja: Prešli smo že popolnoma na zimsko hranjenje. Kljub temu pa privoščimo živini vsak dan in ob vsakem vremenu vsaj pol ure sprehoda. Takrat tudi temeljito prezračimo hlev, ter nam ni žal truda, da odpremo tudi okna in ne samo vrata. Skrbimo, da v hlevu ni prepaha in da je ležišče suho.

Pri pitanju svinj želimo s čim manjšo uporabo hrane doseči največje uspehe. Temeljno hrano pitanja svinj predstavlja pri nas krompir ali pesa, po možnosti sladkorna, medtem ko pride krepka hrana le kod dodatek v पोष्टev. Če imamo dovoljno krompirja na razpolago, lahko pitamo prasce od 30—40 kg žive teže sledeče: četrt kg zmlatega ovsa ali otrobov, petino kg ribje moke ali spočetka 4, pozneje 2 l posnetega mleka, 2 dkg klajnega apna in do nasičenja vkisane ali sveže parjenega krompirja. Pri drugem načinu dajemo: četrt kg ribje moke ali spočetka 5, pozneje 3 l posnetega mleka, parjenega krompirja do zasičenja pomešanega z ovsenimi plevami ali malo otrobov in 3 dkg klajnega apna.

Če razpolagamo z zadosti repe: 250 do 500 gr žita (oves, ječmen) ali otrobov, 200 do 500 gr ribje moke ali spočetka 4, pozneje 2 l posnetega mleka, 50 gr klajnega apna in do zasičenosti sveže razrezane krmne pese, ali pol pese in pol parjenega krompirja.

Prasce za rejo, ki smo jih hranili z zeleno hrano čez poletje, bodo odlično uspevali, ako

jih hranimo samo s silažo, za katero smo pri ersiliranju mešali drobno sekljano lucerno s parjenim krompirjem v razmerju 1 : 4.

Slično bomo pitali tudi stare svinje, upoštevajoč, da le takšna temeljna hrana daje najboljše rezultate, ki vsebuje dosti škroba ali sladkorja. Pomni, da bomo imeli najboljši uspehe, čim več neprekuhane hrane dajemo in čim manj je napa (vode). Pri pravilnem hranjenju sta dovoljna 2 obroka dnevno, ker tudi svinja ima rada mir, posebno ga pa rabijo one, ki jih pitamo.

(Po koledarju »Kmetovalca«)

Sušenje orehov

Dobre orehe boste imeli, če jih boste dobro posušili. Lažje jih boste prodali in konsument bo z njimi tudi zadovoljen. Nikar orehov ne spravljajte kot pač »nanese«. Izberite jih, umazane operite. Toda nikar jih predolgo ne močite, da vanje ne vdere vlaga in voda. Največ jih perite do tri minute. Če je sončno, jih razprostrite na sončnem prostoru. Letos je to težje. Prav dobro se zato obnese sušenje orehov na lesah. Natresite jih po lesi, toda ne predebelo. Največ do 15 cm debelo. Lese položite na podstrešje, skedenj in podobno, seveda na suh kraj. Lahko tudi naložite leso na leso, toda pazite, da bo mogel med njimi krožiti zrak, ki orehe najbolje osuši. Če osušite orehe na prostem, jih zvečer pokrijte, da jih ne zajame rosa ali slana, zakaj utegnili bi popokati. Za sušenje orehov se prav dobro obnesejo tudi navadne sušilnice za sadje. Paziti pa morate, da jih ne boste prehudo zakurili. Ko ste orehe posušili, jih sortirajte ter pripravite za domačo uporabo in za prodajo.

Varčujte z milom

Nenavadne razmere, ki vladajo po vsem svetu, so marsikaj zasakale na glavo. Zaradi pomanjkanja surovin se občuti pomanjkanje raznih dobrin. Med nje spada tudi milo. Poleg tega pa je zavladala tudi občutna dražinja. Kar tiče mila, je treba svetovati čim večje varčevanje. Kajpada tega ni razumeti, da bi ga naj sploh ne uporabljali. Treba ga je uporabiti, toda pametno, smotrno, da vam čim dalje vzdrži. Milo zato posušite ter šele suhega uporabljajte, s tem si boste precej prihranili.

Ob tej priliki naj opozorimo tudi na domače milo. Nikar ne zametujte raznih mastnih in tolišnatih odpadkov. Zbirajte jih. Lahko jih boste prodali. Lahko pa boste iz njih naredili domače milo. Za izdelavo domačega mila ni treba posebnih navodil. Vsaka podeželska gospodinja jih pozna. Iz tolišnatih odpadkov boste lahko naredili prav dobro domače milo, ki je izvrstno za pranje perila itd. Ko domače milo skuhate, ga dobro posušite in šele nato uporabljajte. Tudi s tem boste precej prihranili.

novinec, pa se je hotel čimprej dokopati do prve pohvale. In zdaj je imel veselo upanje...

Prišla sta v predmestje, med nizke hišice. Možak se niti enkrat ni ozrl. Nenadoma je zapazil Lisec višjega nadzornika, ki je prihajal nasproti. Prestrašil se je ob misli, da ne bi nadzornik sam prevzel stvari in potem, pohvala, srečno.

Strumno se je Lisec zravnil in pozdravil.

»Kod?« je vprašal višji nadzornik.

»Gospod nadzornik, zasledujem tiste-ga človeka tam, ker je na trgu izmaknil vrečo kostanjev«, je Lisec pogumno od-

govoril.

Nadzornik se je ozrl.

»Onega mislite? Kar pustite ga pri miru, mož nese meni kostanje.«

Lisec se je zmedel in debelo pogledal.

»Pa je go-spod nad- nadzornik«, je jecljal, »tako potihno izmaknil vrečo kostanjariju.«

Nadzornik je krenil dalje.

»Neumnost«, se je obrnil, »jaz sem kupil od kostanjarija kostanje. Saj sem vam že rekel, da niste za stražnika.«

Presenečeno je gledal Lisec okoli in ni vedel, za kom naj krene: za možakom, ki je izginjal v megli ali za nadzornikom, čigar koraki so trdo odmevali po ulici.

PRED ZIMO

M. S.

Ze zima nam prihaja v goste, brez listja kmalu bodo hoste, brez cvetja porjavle loke in led zagrnil bo potoke.

Spet »dilce« bomo nasadili, z bregov v doline se spustili, in vriskali vsi zardeli, veselja zimskega veseli.

V KINU

J. S.

Skoraj plazil sem se skozi temačen hodnik, počasi se porival ob steni, ki je bila vlažna in velike, okrogle lise so bile na njej. Pred mano je brlela rdeča luč, in v tla je bila obrnjena, na poribani pod; nisem vedel, koliko metrov je pred mano: morda samo korak ali dva, morda pa se bom še minuto plazil ob hrapavi steni, se spotikal in iskal rešnje poti, da bom prišel do rdeče žarnice, do vhoda.

Končno, prispel sem. Mladenič, drobne brke je imel pod nosom in iz las mu je kapljalo orehovo olje, mi je pretrgal karto; spotaknil sem se na pragu, toliko, da nisem padel, in bil sem v dvorani. Nizka je bila, da bi lahko z roko segel do stro-pa in v njej so bili sedeži, stisnjeni in brez načrta postavljeni. Vodnik me je povedel na kupljeni sedež: hodila sva, hodila mimo strmečih ljudi, se bližala platnu in končno obstala tik pod njim.

»Prosim«, je dejal in se umaknil v tem. Sedel sem. Tik pod platnom sem bil;

na njem se je nekaj spreminjalo in obrazi so se rezali prav vame, nato izginjali v daljavi in ozadju. Iz nič so se ustvarjali griči, hiše, sobane in oboženi ljudje. Ozrl sem se naokoli: sama tema, le črne glave so nepremično strmele navzgor, strmele, oči gorele v začudenju in slasti usta nehote odprta in poteze na ustnicah so jim bile težke in trde. Platno je metalo pošastno svetlobo na te glave in dovolj mi je bilo. Pogledal sem na platno; skoraj za pet in štirideset stopinj sem moral dvigniti glavo, da sem vsaj približno mogel spoznati, kaj se premika na belem kvadratu spredaj ob steni. Prah je pokrtil vsu sliko in peketanje konj sem čul. Vmes pa žvižge, klice in kletvice. »Naprej, naprej! Bij, kolji, sipaj!« Ko se je razkadijo, je bila bitka v najlepšem trenutku. Cowboyi so se klali, ta je privlekel samokres, oni nož, tretji bič. Vsi na enega. Pet, šest, sedem jih je bilo. In na enega. Kar zbal sem se zanj. Ali

ga bodo! Toda le on je nje. Padali so kakor snopi ob žetvi, valjali se po skalnatih tleh, se kotalili drug preko drugega in končno negibni obeležali. Tedaj je junak (brez skrbi, vreden je bil tega na slova!) stopil pred občinstvo; zdelo se mi je, da bo dahnil vame in trčil ob moj nos, tako blizu je bil.

»Servus, kolega!«

Začuden sem se ozrl: na moji desnici je sedel, poleg pa še trije, štirje. Nisem ga poznal in ne spoznal, pa tudi njegovi tovariši so mi bili tuji.

»Ali vidiš, kolega? Še Zevaccov Par-dailan, kakor se pač piše tisti, da, še niti on ni bil tak junak, heroj, ki jih pobije kar šest, sedem z enim samim zamahom! In taki bomo mi, taki! Boš videl, ko pride naš čas! Policajc, dva, magari deset, in tedaj z boksarjem v roki, in ležali bodo na tleh, boš videl! In tedaj...«

»Kdo pa si, junak«, sem ga prekinil in premeril. Raztrgane hlače je imel in pisan srnjca je molela iz njih. Suknjič pa, posvaljkan in poln mastnih madežev. Temno me je meril; nepravilne poteze na obrazu, posebno v tej temi, so ga delale grozovitega, in brazgotina na bradi, ki jo je morda dobil pri kakšnem pretepu, tako v temi in z zamahom pipca, je kazala, da verno sledi naukom, ki jih pridigujejo pri cawboyskih filmih. Sedaj se je začudil, dobro sem opazil, zakaj platno je pravkar vrglo svetel šop svetlobe v dvorano.

»Vrag s teboj, kdo pa si? Nisi naš? Čudno. Ni mogoče«, je zmajal z glavo.

Prijel sem ga za besedo: »Pusti me, nisem vaš. Motiš se, motiš.«

Razočaran se je obrnil od mene in čul sem, kako je svojim tovarišem na desnici šepnil:

»Ta, da ni naš? Beži, beži. Sram ga je, da bi priznal. Hoče biti malomeščan. Tepec pa tak! Le poglej mu v obraz in na obleko ne pozabi! Prisegel bi, da je naš!«

Nevolja me je zgrabila v srcu. Jaz, da sem enak »typhosom« iz predmestja, njim, ki nimajo ne očeta ne matere ne strehe in ne poštene obleke, njim, ki jim je predstava o cawbojih vsakdanja jed, kakor za navadnega človeka kava in kruh? In njim, ki denar, ki ga naberačijo ali nakradejo, morda celo zaslužijo pri poštenem in dvomljivem poslu, ta denar

zmečejo za kino in rede modre podjetni-ke, ki jim »servirajo« takšno primerno in okusno duševno hrano?

(Se bo nadaljevalo!)

Smučarski kotiček

EDMOND MULLER

Snežinke so plesale z neba in po zemlji se je v trenutku razširil prijetni vonj snega. Zima je bila tu...

Ko je bil ljubi Bog nekoč posebno dobre volje, nam je podaril smučič. Vzeli smo jih, se veselili in odšli v hribe, ki so se nam zdeli še mnogo, mnogo lepši pod svetlim leskom snežne odeje...

Zato naj ne bo naše veselje vsoka pesem za smučič, za gore in sneg, temveč tudi globoka hvaležnost veličastni božji naravi in njenim bajnim lepotam.

Sneg leži na planinah... Kako prekrasno je, ko drsimo preko pobeljenih poljan in tiho poslušamo pesem smučič v snežnem prahu.

Pri prvih poskusih na lesenih deskah v snegu se obnašamo kot otroci. Padamo, se prevačamo in se smejejo samemu sebi, kadar tčimo, pobeljeni nalik sneženemu možicu, sredi pršiča. Tipično za smučarja-začetnika je strast, s katero poskuša spoznati in izvajati temeljne bele umetnosti. Spodleti mu prvič, drugič... desetič, da, morda stokrat. Toda slednjič mu uspe in lice mu žari v veselju. Tako se vsedemo še za nekaj časa na šolsko klop smučanja.

Kadar se kondenzirajo vodne pare pod 0 stopinj, nastajajo snežni kristalčki. Občudujemo jih na temnih smučarskih oblekah. Drobne zvezdice, majhni šestekotki, polni srebrnih vejic. Skoraj fantastične se nam zazdijo. A osnovna oblika je vedno ista. Tu se nam poraja cela vrsta vprašanj. Ali se razvija tvorba kristalčkov morda potom drobnih neurij? Se pri tem sprosti ozon? Je s tem rečeno, da občutljivi ljudje začutijo, rekel bi, vohajo prihod snega? In zakaj se zbudijo v nas tisti občutek vesele zadovoljnosti, ko zapazimo nekega jutra zasnežene ceste in strehe?

Mi smučarji — dedno obremenjeni — nismo v stanju, da odgovorimo na vse to brezhbno pravilo. Vsekakor pa se nam dozdeva prva novembrska snežinka prav tako težko pričakovana, kot beli

Zanimivosti

Zakonska sreča v statističnem mikroskopu

Žena mora prinašati v zakonsko življenje polet in večni občutek mladosti

Ameriški znanstvenik za duševno vprašanja in znani pisec popularnih člankov o zakonskih odnošjih med moščen in ženo dr. Arcibald Arnold je v nekem ženskem listu objavil izredno zanimive statistične podatke o zakonu. Leta in leta je dr. Arcibald Arnold proučeval vprašanje zakonskih ločitvev ter do potankosti prodril od najvažnejših do najbolj neznanih okolnosti, ki so zakonska druga pripeljali do sklepa o ločitvi. Iz obširnega članka posnemamo samo naslednje odstavke:

»Kar tiče samomorov radi nesrečne ljubezni in nesrečnega zakona, prednjačijo žene v vseh državah na svetu. Povprečno v 72 slučajih izvršijo žene samomor radi ljubezni. V skupni statistiki glede samomorov so ljubezni motivi na prvem mestu. Po statističnih podatkih se moški redkeje ubijajo radi ljubezni, toda prednjačijo pa v drugih vrstah samomorov. V 75 slučajih dajo moški povod za sodne ločitvene postopke, dočim je iniciativnost žena v tem oziru malenkostna. Navadno prevzamejo mošče na svoje rame tudi vse stroške ločitvenih postopkov, ločitve pa se v 62 slučajih izrekajo radi krivde moških.

Najčešče se ločujejo oni pari, ki so enakih let, torej iste starosti. Prav redke pa so ločitve zakonov, kjer je žena za 9 do 12 let mlajša od moža. Vendar pa zadnja leta starost ne igra več tolike vloge kot svojčas.

Zanimivo je, da vpliva na zakonsko srečo mnogo kdaj tudi telesna težina. Suhii, vitki, temperamentni in nervozni ljudje so bolj nagnjeni k ločitvam. To velja za oba spola. Po statistiki, ki sem jo pazljivo sestavljal nekaj let ter zbral ogromno materiala, sem ugotovil, da se najraje ločujejo plavalaske, manj pa črnolaski, in še manj pa žene s kostanjevinimi lasmi. Pri moških pa je vprav narobe. Plavalaske zakonski drugi so najbolj trdni ter sploh niso nagnjeni k ločitvam, v moji statistiki tvorijo najnižji procent ločitvev.

Ko sem skozi leta in leta zbiral gradivo za svojo statistiko, sem v preminogih zakonskih in ločitvenih primerih našel na najbolj zanimive in čudovite podatke ter vzroke, ki so bili krivi, da sta se zakonska sreča razšla. Marsikdaj popolnoma brezpomembne malenkosti usodno vplivajo na zakonsko srečo ter privedejo zakon do brodoloma. Gmotni ozir so danes odločilnejši kot so bili pred dvajsetimi leti, vendar pa se pri ločitvah zelo redko pojavljajo kot merodajna okolnost.

Po mojem mnenju je najmerodajnejši činitelj zakonske sreče ter mira in zadovoljstva v družinskem življenju vendarle žena, ki mora biti duša družine ter mora storiti vse, da postane dom možu prijeten in mikaven, da občuti v njem ljubezen, toploto in zatočišče pred skrbmi vsakdanjega življenja. Čim žena v tem oziru kaj zanemari ali prezre, utegne priti do nesporazumov in zakonska sreča se jame nevarno krhati. Vse to pa prinaša težke posledice, čijih končni rezultat je vedno enak: ena ali pa celo obe strani začutita potrebo, da se čim prej razideta. In vprav radi tega je tako važno, da ni žena istih let kot mož. Zakaj ona mora prinašati v zakonsko življenje polet in večni občutek mladosti. Žena mora biti po letih mlajša od moža, kajti ta okolnost najčešče odločilno vpliva na zakonsko in družinsko srečo. Seveda pa sem našel pri svojem raziskovanju tudi na slu-

čajje, ki so tvorili častne izjeme. Brez dvoma je, da igra tudi inteligenca (prirodna in šolana) važno vlogo v zakonski sreči, toda ne v toliki meri kot so to trdili starejši psihologi in strokovnjaki. Jasno je, da mnogo pripomore k zakonski skladnosti, če je mož inteligentnejši, duševno bolj oborožen od svoje žene. Zakaj žena sama je navajena, da čeni v svojem možu močnejšega, popolnejšega ter za življenje sposobnejšega kot je ona sama. Žena pa, ki je inteligentnejša od svojega moža, se čuti nekako ponižano, četudi se skrbno izogiba, da bi mu to kakor-

koli pokazala. Inteligenca enakost pa je sila redek pojav v zakonih, celo v najbolj naprednih državah. S stališča zakonske sreče pa je treba tako enakost precej upoštevati. Žena, ki v inteligenci ne dosega svojega moža, v redkih slučajih pride v poštev kot nevarnost za zakonsko srečo in slogo; inteligentnejši mož bo namreč v takem slučaju poskrbel, da bo dvignil svojo ženo na raven primerne izobrazbe, ali pa bo pred svojimi prijatelji in družbo zna spretno prikriti inteligentno razliko, ki vlada med njim in njegovo ženo.

Škotske čete v zahodni egiptski puščavi

Po izgubi Somalije se je Anglija temeljito pripravila na obrambo svojih pozicij v Egiptu, odkoder vodi prečna pot v južno Afriko do važnih angleških kolonij. Med drugimi se nahajajo v egiptski puščavi tudi škotske čete, ki vzdržujejo v pustih in samotnih bazah dnevno in nočno patrolo.

Izkoriščanje rudnega bogastva v Švici

V Švici čedalje bolj občutijo pomanjkanje raznih za industrijo potrebnih surovin. Pred vojno je Švica vse surovine uravala, jih predelala ter nato spet kot visoko kvalitete izdelke prodajala. V sedanjih stiski za surovine pa je jela misliti tudi na svoje lastno rudno bogastvo. Po poročilih iz Basla bo neka družba pri-

čela spet izkoriščati bogata ležišča premoga in antracita v Valisu, ležišča rjavega premoga in škrljeveca v srednji Švici ter še nekatera ležišča železa. Na novo bodo spet odprti železni rudniki v Gonzenu ter v okolici St. Galen in dolini Frik v Argau, kjer cenijo višje ležeče plasti na najmanj 50 milijonov ton rude.

Stenografija in prstni odtisi

Stenografija ni izum našega časa, temveč so ljudje le za dolga stoletja pozabili nanjo. Že stari Egipčani, Grki in Rimljani so imeli svojo stenografijo. Seneca, ki je bil Neronov učitelj, je obvladal nad 5000 stenografskih znakov. Do srednjega veka so te znake poznali. Marcial je opeval spretnost stenografov, ki jim je roka hitrejša od ust, ki besede izgovarjajo.

Tudi daktiloskopija, znanost o prstnih odtisih, s katero se moderna kriminalistika tako ponaša, je bila Kitajcem že v srednjem veku znana. Prstni odtis so prakticirali tam kot žig poleg podpisa na dokumentih in tako ponarejevalci podpisov niso imeli možnost za svoje »posle«.

Kmet proti svoji volji

KER NI MOGEL BITI SUŽENJ, JE ZAPUSTIL SVOJO ZEMLJO

V vasi Sroubech na Češkem je v drugi polovici 18. stoletja gospodaril na številki 41 gospodar Pitra. Ker pa po svojem srcu in prepričanju ni mogel biti suženj, je sredi maja 1760 naložil na voz najpotrebnejše stvari in svojo družino ter se odpeljal neznanokam. Oblast se dalj časa ni zanimala za prazno in zapuščeno kmetijo. Pa koga naj bi vendar dali na to kmetijo? Slednjic so se v dvorcu spomnili na ovčarja Nikolaja Jiraska ter ga z družino poslali na zapuščeno kmetijo. Toda Jirasek je kaj kmalu ugotovil, da mu je bilo prej, dokler je bil navaden

ovčar, bolje kot sedaj, ko je suženjski kmet. Čez nekaj mesecev je storil isto kot njegov prednik. Pospravil je svoje reči ter pobegnil. Ko so ga zajeli, je prosil, naj mu spet dovolijo, da bo ovčar. Toda plemiška oblast je odločila drugače. Neki birač in vojak sta Jiraska zvezala, ga najprej precej premikastila, nato pa zvezanega odpeljala na zapuščeno kmetijo. Potem pa so mu še zabijali, da bo izgubil glavo, če bi še enkrat poskusil pobegniti s kmetije. In Jirasek je moral proti svoji volji postati podložen kmet, suženjsko vdan vladajoči gosposki

Številke, iz katerih vpije krivica

iz življenja umetnikov, ki so postali slavni in bogati šele po smrti

»Da ti bo dobro na zemlji in v nebesih...«. Te želje se spomni premmogi umetnik. Dokler je še navaden zemljan, ki ne zna živeti od zraka in vode, je lačen in brez vsega. S težavo se prebija v življenju. Za vse seveda to ne velja, toda za veliko večino. Šele po smrti postanejo njegova dela slavna, cenjena ter se plačujejo z gorostasnimi vsotami; šele po smrti prične svet ceniti umetnika. Morala, ki ji ni primere!

Slavni slikar Van Gogh je umrl 1890, ne da bi imel v žepu vinar, da bi ga po-

daril beraču. Francoski slikar Gauguin je nekoč za čašo piva dal več slik, ki so kasneje prodane za 400.000 frankov. Wisthler je nekoč založil svoja najboljša dela za tri šillinge. Kasneje, ko njega ni bilo več med živimi, so slike prodali za suho zlato. Millet je še imel srečo. Nekaj svojih podob je prodal gospodu Chauchardu za 2000 frankov. Prav ta gospod je po njegovi smrti prodal slike Američanom za 750.000 frankov. Ravnateljstvo Akademije lepih umetnosti je nekoč poslalo Milletu 100 frankov podpore, da ga ohrabri v težkem položaju. Ko je

Millet denar prejel, že točno tri dni ni ničesar zavžil. Paul Baudry se je zelo težko prebija v življenju. Slednjic je vzel svojo violino ter po sumljivih lokalnih igral pocestnicam zastoj. Meissonier je živel v največjem siromaštvu. Toda še v življenju je doživel čudež. Precej let je zaman ponujal svojo znano sliko »1814«, ko se je že naveličal ponujanja, to je spravil, kjer se je na njej nabralo na kupe prahu. Ali nekega dne jo je prodal za 500.000 frankov, kar ga je tako zmešalo, da nekaj mesecev sploh ni mogel prijeti za nobeno delo.

Konjska brca mu je rešila življenje

Na neki ulici v Napoliju je sicer krotek konj z vso silo brcnil sadnega trgovca Rafaela Romana, da je nezavesten odletel in se zgrudil na ulici. Še tisti hip pa je padel tudi konj in za vedno stegnil noge. Kasneje je bilo ugotovljeno, da je konj stopil na električni vod, ki ga je ubil. Če bi trgovca takrat ne doletel silovit udarec s kopitom, bi pravtako tragično padel kot žrtev elektrike.

TRETJE NEMŠKO GLEDALIŠČE V PRAGI

V Pragi je bilo pravkar otvorjeno že tretje nemško gledališče. Iz nekdanjega »Malega gledališča«, ki se ni obneslo, so sedaj naredili nekako veliko komorno gledališče. Stene novega gledališča je šef praškega nemškega gledališča opremil v slikah 7 pesnikov in pisateljev, namreč Nestoryja, Raymunda, Gogolja, Goldonija, Heinricha Kleista, Moliera in Shakespeara.

PISATELJ ZAPUSTIL SVOJE PREMOŽENJE PISATELJEM

Lani je na Švedskem umrl pesnik Verner von Heidenstam. Svoje premoženje v znesku nad milijon švedskih kron je v oporoki vložil v posebni ustanovi, ki bo izplačevala obresti švedskim pisateljem in pesnikom ter znanstvenikom. Predsednik te ustanove je znani raziskovalec Sven Hedin.

BISTER ODGOVOR

— Poslušaj, dečko, zakaj si tako umažan? Ali te mati nikoli ne umije?
— Ne, nikoli, ker nima časa...
— Tako. In kaj je tvoja mati?
— Perica...!

— Ali si že bila kdaj rešena iz valov?
— Da; nekajkrat že, toda nikoli ni zaveda privedla do zaroke!

Drž. maršal H. Göring

je pred nedavnim obiskal letalske baze ob Kanalu, odkoder z daljnogledom opazuje čez Kanal angleško obalo. Levo od maršala stoji general Jeschonnek, general-stabni šef zračne sile.

Ljubljana**OBČNI ZBOR DRUŠTVA SLUSATELJEV JURIDICNE FAKULTETE**

Včeraj popoldne je bil na juridični fakulteti ljubljanske univerze občni zbor strokovnega društva SJF. Po običajnih poročilih odbora so sledili samostojni predlogi posameznih skupin. Najvažnejši izmed njih je bil vsekakor predlog o vprašanju univerzitetne avtonomije. Razvila se je silno ostra debata, ki pa se je končno le ugodno zaključila. — Danes dopoldne so bile volitve novega odbora. Vložene so tri liste in sicer lista katoliških akademikov, J. N. A. D. Jugoslavije in lista slovenske akademske levice. V času zaključne redakcije še ni znan končni izid velitev.

a Pokalni šahovski brztornir Slovenske šahovske zveze bo v nedeljo v Ljubljani v dvorani hotela „Miklič“ in ne pri Slonu kot je bilo prvotno objavljeno. Udeležbo je prijavilo 16 moštvo.

a Moubib bey el Solho, znani mednarodni slepar in „dobavitelj“ za Weygandovo armado, je te dni prestal svojo kazen v ljubljanski jetnišnici, sedaj pa so ga odpravili v Nemčijo, kjer bo sojen radi deliktov, ki jih je zagrešil tam.

ING. STRUNA

Avto

Knjiga o osebnem avtomobilu izide

Novi naročniki

naj takoj po prejemu prve številke, ki ji prilagamo položnico s pogoji za naročbo, nakažejo ustrezno naročnino! Vsako nakazilo za nas po položnici nam dostavlja Poštna hranilnica v Ljubljani, kar traja po več dni, zlasti ako je vmes kak praznik. Ako prve naročnine ne prejmemo čez nekoliko dni po odpošiljavi prve številke, pošiljanje lista ustavimo. Pisemne pritožbe radi tega niso potrebne, marveč samo pravočasno nakazilo. — Najcenejša naročba pa je z istočasnim nakazilom prve naročnine po položnici golič, ki jo dobiš pri vsakem poštnem uradu in jo dopolniš s številko našega čekovnega računa in naslovom: 11—409, »Večernik« — uprava Maribor, Na srednjem delu zgoraj pripiši »Nov« ali »Naročam list«, zadaj pa morebitne posebne želje radi načina pošiljanja lista, kar nič ne stane.

Uprava »VEČERNIKA«

Maribor, Kopaljska ulica št. 6.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za to oglase le din 10.—. Družbe, orekljci, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase le din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnino. Oglasi davka za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vpsolati v listu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. — Za vse oismene odgovore sledi malih oglasov se mora oriložiti znak za 3 din.

KAM, KJE?

GOSTILNA »PRI LIPI«
Zg. Radvanje. Dne 3. novembra vinska trgatav s koncertom. Se priporoča gostilničarka. 19577-1

RESTAVRACIJA »TRIJE RIBNIKI« (KLIČEK)
domače klobase, krvavice, jetrnice, pečenice itd. 19786-1

Na Martinovo nedeljo v »LOVSKEM DOMU« nad »Tremi ribniki«, Martinova gos ter druge kuhinjske specialitete. Najboljša vina! Se priporoča gostilničarka. 19799-1

GOSTILNA DERMASTJA
Aleksandrova 18, vsako soboto in nedeljo, kakor tudi ob brezmesnih dnevih jetrnice, krvavice in pečenice. Prvovrstna vina. 19818-1

LINOLEJ,

kartolej, preproge, zavese, odeje v veliki izbiri pri
»OBNOVA« P. Novak
Jurčičeva ul. 6

Celje

c Upokojen je g. Pavel Holeček, profesor na I. drž. realni gimnaziji v Celju.

c Zbor prosvetarjev celjske sokolske župe bo v nedeljo, 17. t. m. v Narodnem domu v Celju.

c Sokol Celje-matica priredi 30. t. m., ob 20. v Mestnem gledališču akademijo v proslavo praznika Zedinjenja.

c Akademija v proslavo Jadranskega dne. Krajevni odbor in Podmladki Jadranske straže v Celju ob ponedeljkih in četrtkih od 20. do 21. Tečaj se prične v ponedeljek, 11. t. m., ob 20. v Nar. domu v prostorih Francoskega krožka.

c Tečaj za ruski jezik prireja Kolo jugoslovov. sester v Celju ob ponedeljkih in četrtkih od 20. do 21. Tečaj se prične v ponedeljek, 11. t. m., ob 20. v Nar. domu v prostorih Francoskega krožka.

c Mestni socialni urad izdaje nakaznice za zaplenjeno slanino ubožnejšim vsak dan dan dopoldne med uradnimi urami.

c Zdravniško dežurstvo za člane OUZD ima jutri zdravnik dr. Josip Čerin v Prešernovi ulici 1.

c Nočno lekarniško službo ima od 9. do 15. t. m. lekarna „Pri Mariji Pomagaj“ na Glavnem trgu.

c Zagoneten slučaj. V celjsko bolnišnico so pripeljali nezavestnega nekega Mihaela Lupšo iz Podčetrka. Kmalu po prevozu je umrl. O pokojnem in o vzroku njegove smrti manjkajo vsi podrobnejši podatki.

c Izpiti za vozače motornih vozil in pregled motornih vozil za vozila, ki letos še niso bila pregledana, bodo 18. t. m., ob 8. pri predstojništvu mestne policije v Celju, in sicer za območje mestne policije in za okraje Celje, Laško, Gornji-grad, Konjice in Šmarje pri Jelšah.

c Najdene ženske torbice. Pri brvi čez Voglajno so našli 3 ženske ročne torbice, vredne kalkih 500 din. Torbice izvirajo najbrž od kake tatvine in jih je tat odvrzel. Lastniki naj se zglasijo pri policiji na kriminalnem oddelku.

c Tatvina. Iz stanovanja nekega privatnega uradnika na Kralja Petra cesti je bil ukraden rjav damski plašč, vreden 1800 din in ženska torbica.

* Teharje. Poročila sta se danes g. Emerik Stropnik iz Creta, uradnik Železarnice v Storah in gđc. Josipina Paner, zasebnica iz Stor.

c Celjska pevska društva in Glasbena Matica bodo tudi letos priredila 1. decembra, ob 20. v mestnem gledališču slavnosten koncert v proslavo prazniku Zedinjenja.

p Društvo „Sola in dom“ na drž. real. gimnazije v Ptujju ima redni občni zbor v nedeljo, 10. t. m., ob 9. v gimnazijski risalnici. Pri tej priliki bodo tudi g. profesorji dajali informacije staršem.

Sprejme se

HIŠNIK
brez otrok, prednost upokoje-nec. Koroščeva 22. 19774-2

GOSTILNIŠKO KUCHARICO
20 do 30 let staro, čedno, pridno in pošteno sprejemem s 15 novembrom. Gostilna Tračnik. Gosposka ulica 26. 19850-2

PRODAJALKA
verzirana v manufakturni stroki, se sprejme takoj. Poudba je poslata na ogl. odd. pod »Dobra moč«. 19871-2

nov redilni prašek za svinje pospešuje apetit in hitro zdebelenje. Uspeh zajamčen! 1 zavitek REDINA stane din 8.—. Poština povzete za 1, 2, 3 ali 4 zav. din 11.—
DROGERIJA KANC
Maribor, Tyrševa ulica 1

Iščemo »...« perfektno **STENOTIPISTKE** za popoldansko delo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Takoj«. 19861-2

Sprejemem **POMIVALKO** v gostilno. Naslov v ogl. oddelku »Večernika« 19716-2

Sprejme se **POŠTENO DEKLE** stara 14 do 16 let, vajena hišnega dela, za pomoč v kuhinji. Kostanjevec Franc, trgovina in gostilna. Stojnici p. Sv. Marko niže Ptujja. 19887-2

VEČ ZIDARJEV sprejemem takoj za izgotovitev nove stavbe. Gosak. Napsipna 80, Pobrežje. nasproti tovarne. 19893-2

SLUŽKINJA za takoj se išče, ki zna tudi kuhati. Vprašati Sodna ulica 16-III, vrata 7. 19888-2

Sprejemem več **DOBRIH ZIDARJEV** Zglasiti se Pušnikova ul. 18, Studenci, za Rapidovim igriščem. Sprejemajo se v nedeljo 10. XI. 19908-2

Dva **ČEVLJARSKA POMOČNIKA** za moška šivana dela sprejemem takoj. Zaposlitev stalna. Plača dobra. Konrad Mehle. Tržič. 19886-2

POSTREŽNICO sprejemem takoj. Javi naj se še danes popoldne na Vrbanjski cesti 5 (nova hiša), prvo nadstropje, vrata desno 19910-2

POSTREŽNICO pošteno in snažno sprejemem za ves dan. Vprašati Kino Esplanade. I. nadst. 19911-2

SLUŽBO IŠČE
PRODAJALKA manufakturne, modne, konfekcijske stroke išče službo C. dopisi na ogl. odd. »Večernika« pod »Prodajalka«. 19777-3

GOSPODINJSKA POMOČNICA inteligentna, z večletnimi spričevali, želi mesto k boljši majhni družini. Cenil. ponudbe poslata na ogl. odd. lista pod »Vsestransko sposobna«. 19744-3

GOSPODIČNA srednjih let si želi boljše službe. Zmožna dela v gospodinjstvu. Naslov v ogl. odd. lista 18738-3

FRIZERKA želi spremeniti mesto v Maribor. Ista ima večletno prakso, pridobljeno v mestu. Ob vlada tudi nemški in srbohrvatski jezik. Ponudbe pod »Sposobna« na ogl. odd. lista 19807-3

Starejša, izvrstna in poštena **KUHARICA** za vse išče stalno zaposlitev ali v pomoč za manjšo plačo. Cvetlična 2, dvorišče, pri Omar. 19829-3

17 letno **KMEČKO DEKLE** začetnica, išče službo za 15. nov. karkoli Koroščeva 39, hišnik. 19867-3

VAJENCI (K)
Išče se **GOSTILNIŠKA UČENKA** Aleksandrova 18, gostilna. 19741-4

Knjigarna in parirnica v Mariboru išče **VAJENKO**

z najmanj dvema razredi srednje šole. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Mariliva«. 19733-4

Sprejme se **VAJENKA** za trgovino z mešanim blagom. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Poštena«. 19757-4

UČENKO za trgovino iščem v bližini Celja. Ponudbe poslata na podružnico v Celju pod »Pridna, poštena«. 19809-4

VAJENKA dobrega risarja, sprejme slikar Horvat, Miklošičeva 6. 19790-4

STANOVANJE ODDA
Oddam mirni stranki **DVOSOBNO SONČNO STANOVANJE** s pritlikinami, 1. nadstropje. Izjavčeva ulica 22. Pobrežje, blizu avtobusnega postajališča Žoher na Tržaški cesti. 19653-5

Leto **TRISOBNO STANOVANJE** sončno in po ugodni ceni se odda takoj v Maistrovi 17. 19626-5

STANOVANJE soba s kuhinjo, se odda. Parmova 21. 19778-5

Odda se **SOBA IN KUHINJA** z velikim vrtom. Malgajeva ulica 11, Pobrežje. 19743-5

Sončno **ENOSOBNO STANOVANJE** se odda za 200 din. Lahko se delno odsluži z delom hišnika. Pobrežje, Ipavčeva ul. 26. 19737-5

Oddam **SOBO IN KUHINJO** ter sobo s štedilnikom. Pobrežje, Aleksandrova c. 16. 19793-5

DVOSOBNO STANOVANJE sončno, se odda mirni stranki. Vprašati Principova ul. 9, Melie. 19858-5

ENOSOBNO STANOVANJE se odda na Aleksandrovi c. 83. Vprašati Trdinova ul. 5. 19864-5

Pasteljina perje
po din 10, kemično očiščeno din 14. Čehano in kemično očiščeno din 25, 35, 55. Belo in sivo gosje perje in puh dobite najugodnejše pri
„LUNA“
Maribor samo glavni trg 24
Vzorci brezplačno!

Dvosobno, lepo **STANOVANJE** s pritlikinami in kabinetom se odda. Meljska cesta 29. 19514-5

SOBA IN KUHINJA se odda. Milnska ulica 33. — Vprašati Aleksandrova c. 21, Jos. Pirich 19731-5

SOBO IN KUHINJO oddam. Vprašati Sokolska ul. 8, Pobrežje. 19732-5

Lepo, **SONČNO STANOVANJE** se odda. Zgornje Radvanje št. 108 (Studenška c.). 19762-5

Oddam **SOBO IN KUHINJO** na Pobrežju. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19828-5

Trisobno in dvosobno STANOVANJE se odda v najem. Frankopanova ul. 11. 19849-5

DVOSOBNO STANOVANJE se odda Vprašati pri hišniku Taborska 11 19455-5

STANOVANJE oddam takoj mirni družini. Studenci Pušnikova 5. 19898-5

STANOVANJE se odda. Nova vas, Zelena ulica 9. 19845-5

HIŠO
3 sobe, kuhinjo in velik vrt oddam v najem v Studencih Vprašati v Mariboru Koroška cesta 43, tri Strkelj. 19892-5

STANOVANJE soba in kuhinja, sončno se odda mirni stalni stranki. Ipavčeva ulica 9, Pobrežje. 19883-5

Lepo **SONČNO SOBO** in kuhinjo oddam blizu koldvoru samostojni osebi. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19882-5

STANOVANJE soba in kuhinja, se takoj odda. Pobrežje, Šolska ul. 4. 19833-5

SONČNO STANOVANJE za malo družino, soba, 2 kabineta, balkon, oddam poceni 1 decembra. Delavska ul. 24. 19830-5

Lepo **DVOSOBNO STANOVANJE** v Kettejevi ulici 2, magdalenško predmestje, se s 1. dec. odda. Pojasnila v bifeju v hiši. 19877-5

SOBA IN KUHINJA se odda. Praprotnikova 17. 19881-5

STANOVANJE IŠČE
4—6 sobno **STANOVANJE** ali 3- in 2-sobno stanovanje z vsem komfortom, po možnosti z garažo, iščem za takoj ali pozneje. V poštevi pride samo II. okraj. Ceni, ponudbe na ogl. odd. lista pod »Južna«. 19812-6

PREHRANA
Sprejme se na **STANOVANJE IN HRANO** Meljska 59, vrata 5-1. 19876-7

GOSPOD se sprejme na hrano in stanovanje. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19904-7

SOBO ODDA
OPREMLJENA SOBA se odda za dve osebi v prvem nadstropju. Aleksandrova 18. Poizve se v gostilni. 19740-8

SOBA S ŠTEDILNIKOM v Studencih, nasproti cerkve, sončna in suha, se odda po ceni v Aleksandrovi c. 33. 19775-8

Sončna **OPREMLJENA SOBA** s prostim vhodom se odda boljši osebi, event. zakončema. Koroščeva 22. 19773-8

GOSPODU oddam opremljen kabinet. Ko seskega 45. 19770-8

SOSTANOVALKO sprejme gospa sredi mesta, blizu parka, poceni. Poizve se Dr. Medvedova ulica 5-II (Kamniške vile). 19776-8

Lepo opremljena, sončna, **MANJŠA SOBA** se odda s 15. nov blizu glavnokoldvoru. Aleksandrova 67, II. nadst. levo. 19768-8

Odda se **LEPA SOBA** prazna ali opremljena. Vodnikova ul. 43, Studenci. 19736-8

Sprejme se **GOSPOD** na stanovanje. Meljska cesta 59, vrata 7. 19821-8

GOSPODIČNA se sprejme na stanovanje. — Pobreška c 21. 19764-8

SOBA s posebnim vhodom se odda. Aleksandrova 74-1, Maribor. 19755-8

SOBA pripravna za lokal ali delavnico, se odda takoj. Prečna 4. 19818-8

Oddam **PRAZNO SOBO** s prostim vhodom. Ljubljanska ul. 42. 19784-8

Odda se lepa **SONČNA SOBA** s kopalnico v novi stavbi. — Smetanova ul. 43-III, levo. 19780-8

SOSTANOVALCA(KO) sprejemem. Dravska ulica 8. 19781-8

Damski plašči

najnovejši modeli, obleke, perilo, klobuki u g o d n o p r i

Ivan
KraVos
Maribor
Aleksandrova 13
Telefon št. 22-07

Lama
Maribor, Jurčičeva ulica

OPREMLJENA SOBICA
Tkalski prehod 11 19846-8

Odda se takoj lepo opremljena, separirana, čista, ZRAČNA SOBICA z uporabo kopalnice. Radvanjska cesta 45-1, levo. 19844-8

V CENTRU MESTA
se sprejmeta eden ali dva dijaka ali 1 sestanovalec na stanovalni. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19843-8

SEPARIRANA SOBICA
se takoj odda boljšemu gospodu pri mirni družini, dve osebi s hrano. Kopalniška 22, vrata 2. 19842-8

Oddam boljšemu gospodu lepo opremljeno, separirano, **SONČNO SOBO** event, z vso oskrbo, Wildenrainerjeva 16-11, desno. 19839-8

Lepo sončno **OPREMLJENO SOBO** z uporabo kopalnice in klavirja oddam eni ali dvema boljšima osebam. Tomšičev drevored, Dr. Ipavčeva 3. 19822-8

SOBE S ŠTEDILNIKOM oddam Tržaška c. 54. 19859-8

OPREMLJENA SOBICA s posebnim vvhodom se odda z vso oskrbo. Aleksandrova c. 79. 19852-8

SOBA lepo opremljena s posebnim vvhodom ob parku, se odda s 15. nov. Vrazova ulica 6-111 levo. 19884-8

Lepa prazna **PARKETIRANA SOBICA** se takoj odda. Marijina ulica 24, pritišče. 19906-8

GOSPOD se sprejme v sobo Vošnjakova 19. 19899-8

Odda se lepo **OPREMLJENA SOBICA** s posebnim vvhodom boljši osebi takoj ali 15. novembra. Popovičeva 5 19903-8

SOBA v centru se takoj odda. Maribor Cankarjeva 1-11. 19879-8

OPREMLJENA SOBICA s posebnim vvhodom se odda. Praprotnikova 4, pritišče. 19878-8

SOBO ISČE
Soliden **ZELEŽ. NASTAVLIENEC** isče opremljeno sobo z vso oskrbo, plača v naprej. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Zelo mirena«. 19840-9

Stalno nameščen gospod isče zračno, čisto in sončno **SOBO** v centru mesta pri dobri slovenski družini. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Štev. 19827«. 19827-9

Isčem **OPREMLJENO SOBO** s strogo separiranim vvhodom, po možnosti z vso oskrbo, plačam 900-1000 din mesečno. Ponudbe poslani na ogl. odd. lista pod »Točni plačnik II«. 19743-9

Isčem s 15. novembrom **STROGO SEPAR. SOBO** s soprobaro kopalnice in z hrano. Ponudbe na ogl. odd. lista pod »Točen plačnik«. 19718-9

LOKAL se ugodno odda na Aleksandrovi c. 83. Vprašati Trdinova ul. 5. 19863-10

BIFE prodam ali oddam lokal s stanovanjem v našem Stritarjeva 7. Maribor. 19909-10

POSEST
Oddam **CELO HIŠICO** v najem z lepim vrtom, sončno ter v bližini avtobusne postaje. Vprašati Jerovškova 52. 19748-11

Proda se **VOGALNA PARCELA** Pojasnila v trgovini Zupan-Ptujska c. 33. Tezno. 19747-11

NJIVO 2000 m², na periferiji Maribora, prodam. Vprašati v Sp. Radvanju 54. 19820-11

Bivše **SOLSKO POSLOPIJE** v dobrem stanju, z zemljiščem, se prodaja pri Sv. Miklavžu, p. Hoče. Poizve se pri šol. upravitelstvu istotam 19691-11

ENODRUŽINSKA HIŠA z velikim vrtom se odda v najem pri postaji Limbuš. — Kdor plača v naprej za eno leto, dobi za 1500 din ali mesečno po 160 din. Informacije se dobijo v Limbušu št 106. 19689-11

PARCELA 1080 m², na Kralja Petra cesti, se takoj prodaja pri avtobusni postaji. Vprašati pri Ferku, Gosposvetska ul., zraven gostilne »Novi sveti«. Studenca. 19685-11

Prodam poceni **HIŠO** z vrtom. Dobrava štev. 144. 19763-11

PARCELO na lepi sončni legi, 10 minut od ptujskega kolodvora, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Večernika«. 19759-11

Prodam **HIŠO** z 9 stanovanji, hlevom in uto, zraven tudi 8000 m² zemlje. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19758-11

Za Božič

fotografijo iz fotostudija „Pelikan“

Gosposka ulica

hitro in ugodno

Kupite ali prodate vaše poslastvo potom realitete pisarne „TRIGLAV“ Maribor, Aleksandrova c. 12 Telefon 25-34

Dobičkanosno **PODIETJE** (opekarna) na prodaj. Peč za 44.000 opek. 2 šupi v izmeri 32x11 m in 20x6 m. Hiša, 2 sobi, kuhinja, gospodarsko poslopije, studenec, prvovrstna zemlja, ilovica 8 m globoka. Vprašati Maribor, Betnavska 1 19857-11

LEPA HIŠA blizu železniške postaje, 3 sobe, kuhinja, vse pritlikline. — Dobrodoča gostilna se prodaja ali odda v najem. — Dve novozgradbi, 7 stanovanj, vrt, 180.000 in 200.000. — Posedstva v vsaki ceni na izbiro. Posredovalnica »Rapid« Gosposka 28. 19854-11

NOVA HIŠA soba, kuhinja, drvarnica, 2693 m² njive, se prodaja za 38.000 din. Vprašati: gostilna Sever, Tezno. 19860-11

Moške srajce
Krvavice
Nogavice
Rokavice in vse ostalo za gospode

ABOZA OBLEKE

M. KOTNIK
MARIBOR, GRAJSKI TRG 1

SIRITE »VEČERNIK«
TRGOVINA na prometni cesti se odda. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Center Maribor« 19855-11

Grem za družabnika, vzajem v najem ali kupim srednje **VELIKI MLIN** na vodo ali z motorjem v lepem kraju. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Dober mlinar«. 19808-11

OPOZORILO! Se je nekaj parcel na razpolago v najlepšem delu mesta Maribora po zmerni ceni. Vprašati Tržaška cesta 8a. 19873-11

VRTNARIJO urejeno, s kompletnim inventarjem, dam takoj v najem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19862-11

Prodaj **POSESTVO** 15 oralov Lipovč, pošta Laporje. 19834-11

STANOVANJSKA HIŠA se odda. Ponudbe na oglašni odd. »Večernika« pod »Donos«. 19454-11

ENODRUŽINSKA HIŠA naprodaj. Razvanje, Vprašati v gostilni Lebe 19749-11

Prodaj lepo **STANOVANJSKO HIŠO** 3 sobe, 1 kuhinja, podkletena, veranda, vodovod, elektrika, pralnica 1200 m² sadnega in zelenjadnega vrta, ugodno. Hipoteka 30.000, potrebno 120.000 din, 15 min. od postaje. Tezno, Jurčičeva ulica 14. 19719-11

Oddam v najem **MESARJO** odnosno gostilno v Zg. Sv. Kungoti. Reflektanti naj se zglase pri lastniku Ivanu Lavrenčiču. 19907-11

Naprodaj za 18.000 din **ENODRUŽINSKA HIŠICA** z vrtom pri gl. cesti. Vprašati v gostilni Potokar, Pobrežje. 19889-11

LEPA HIŠA davka prosta, 2 sobi, kuhinja, klet, veranda, voda, elektrika, blizu postaje. Tezno naprodaj. Vprašati v gostilni Potokar, Pobrežje 19890-11

Ugodno prodaj **HIŠO** s parcelo. Vprašati v trgovini Bračko, Delavska ul. Zg. Radvanje. 19836-11

VEČJI KOMPLEKS stavbenih parcel naprodaj. Pod »Ugodno« na ogl. odd. »Večernika«. 19897-11

KOLONIJSKO HIŠICO oddam v najem, 3 sobe, pralnica, plin, elektrika, vodovod. Vprašati g. Rues, Delavska 10. Cena 450 din. 19902-11

STANOVANJSKA HIŠA in gospodarsko poslopije z kovačnico novo zidano tudi z zemljo se po dogovoru prodaja. Vprašati: Alojz Ribič, Zlatoličje, Sv. Janž, Dravsko polje pri Ptuj. 19885-11

TRGOVSKA HIŠA v sredini Maribora, zelo donosna din 1.100.000.

VILA 10 SOB 2 kuhinji, kopalnice, velik vrt, komfort, din 550.000. — Nova **ENODRUŽINSKA HIŠA** blizu gl. kolodvora, 3 sobe, kabinet, kuhinja, vrt, 170.000.

VINOGRADNO POSESTVO v Ptujski gori, 9 oralov vseh kultur, krasna lega, 95.000.

VINOGRADNO POSESTVO V ROŠPOHU 4 1/2 oralov vseh kultur din 85.000 prodaja

REALITETNA PISARNA Maribor, Meljska cesta 3-1. 19901-11

DENAR

DRUŽABNIK za tekstilno industrijo s kapitalom din 200.000. — se išče. Pismene ponudbe pod »Visok zaslužek« na ogl. odd. »Večernika«. 19837-12

AKO RABITE POSOJLO ne čakajte zadnjega trenutka. Temveč javite se takoj pri za stopstvo hranilni posojilnici »Moj Dom«, Maribor, Aleksandrova c. 64. — Priložite znamke din 3.— za odgovor. 16681-12

Dospеле so nove

Filmske razglednice

TISKOVNE zadruge

Knjigarna in papirnica Maribor, Cankarjeva ulica 1 — Telefon št. 25-45

60-100.000 DIN POSOJILA na obrt in posest v Mariboru se išče. Ponudbe pod »Visoke obresti« na ogl. odd. »Večernika«. 19823-12

BOJ GOSPODARSKI KRIZI! Omogočeno je posojilo za stavbe na solidnem sistemu proti dolgoročnemu odplačilu. Interesenti se naj javijo v gostilni pri »Viktoriju« (preje Kirbiš), Vetrinjska ulica 3, od 12. novembra vsak dan dopoldan. 19791-12

Zlato in srebro, briljante, zastavljatne listke šče nuino za nakur

M. Igerjev sin, Maribor, Gosposka ulica 13

KDOR POSODI 25-30.000 din drž. uradniku. Garancija večji del v zlatini. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »8% obresti«. 19756-12

OBRT. TRGOVINA
PONIKLANJE pokrovanje predmetov vseh vrst dobro in poceni pri »Ruda« Maribor, Trstenjakova ulica 5. 6177-1

Prodajam **SUHE ČESPLJE** (slive) po 10 din kg v vrečah po 25 kg. Tkalska Stoprce-Rogatec. 19810-13

»KERAMIKA«
Hišni posestniki in najemniki, pregledjte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp. Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči. — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

ALI JE VAS RADIO V REDU?

RADIO STARKEL MARIBOR

STROKOVNA POPRAVILA

NAPISNO TABLO železno, 72x132, prodam. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19815-13

HIŠNI POSESTNIKI POZOR! Sesalko za studence z jeklenim plaščem, z 10-letno garancijo, električne sesalko, sesalko za gnojnico, stroj za rezanje repe, mlin za zdrob, slamoreznic, izdeluje Farič in sinovi, Pobrežje, Cankarjeva 7, Maribor. 19838-13

REGISTRIRNO BLAGAJNO »National«, v dobrem stanju, kupim takoj. Ponudbe je poslati na ogl. odd. »Večernika« pod »Dober plačnik«. 19870-13

STROJI

ŠIVALNI STROJ »SINGER« pogrezljiv, malo rabljen, poceni prodaja Usar. Trubarjeva ulica 9 19869-14

Prodaj skoraj nov okrogli **PLETILNI STROJ** po ugodni ceni. Vprašati v Praprotnikovi ul. 17. 19880-14

Pisalni stroj

večji, za pisarne, zelo dobro ohranjen, se poceni prodaja. Ponudbe na ogl. odd. lista pod »Pisalni stroj.«

POHIŠTVO-OPREMA
SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJE vseh vrst v najmodernejših lastnoročnih izdelavah dobite v zalogi pohištva Aleksandrova c. 48 4311-1

DVE MIZICI za pisalni stroj kupimo. Ponudbe pod »Dve mizici« na ogl. odd. »Večernika«. 19726-17

Usnjata **KLUBSKA GARNITURA** zelo dobro ohranjena, se prodaja. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19816-17

Kupim **RABLJENO POHIŠTVO** Turk Zvonimir, Aleksandrova 74-1. 19841-17

Prodaj **SPALNICO IN KUHINJSKO OPRAVO** za 3500 din Ob Iarku št. 3. 19826-17

POSTELJA z vložkom, žimnico in nočno omarico se prodaja. Čotova 1. 19769-17

ona

kupuje pletenine, rokavice nogavice, jopce in puloverje samo v specialni damski modni konfekcijski trgovini **Konfekcija greta maribor** graški trg

Lepotična emulzija

Amanda

za pomlajevanje obraza

Učinkuje hitro in sigurno brezplačno vzorec proti nakazilu 10 din 6 za poštino

Razpošilja **Laboratorij „Amanda“** Maribor — Krčevina

Prvovrstne visoke cepljene (okollirane) **VRTNICE** dobite po nizki ceni pri Bajec, Meteljkova ul. 7. Maribor 19711-18

ASTROLOŠKA SPECIALISTKA MME. FELICITAS zopet v Mariboru ter sprejema ob torkih in petkih Sodna ulica 26-III/8. 19754-18

SVEŽA IN APNENA JAJCA vedno in vsako količino dobavljiva po najnižji dnevni ceni M. Fritzhand, Varaždin. 19546-18

CRN NOV PLAŠČ eleganten, za večjega gospoda poceni prodam. Glavni trg 4/I, Kumer. 19824-18

JABLUSOV JABOLČNIK Marsikdo bo imel premalo pi-jaje za domačo uporabo, povr-h pa še kisle. Vsi si pomag-ate, ako naročite »jablusc«, ki je edina snov, iz katere lahko napravite izvrsten jabolčnik ali hruškovec tudi brez prave pi-jaje. S poštino stane 50 li-trov 43.— din, 100 litr. 71.—, 150 litr. 103.—, 300 litr. 191.— din. Že čez 1000 pohvalnih pi-sem. Glavno zastopstvo Franc Renier, Podčetrtek. 19835-18

Kdor zna **COPATE PLESTI** iz klobučevine, naj se javi v trafiki (kiosk) v Strossmajer-jevi ulici. 19847-18

Prodam moški **CRNI PLAŠČ** Vprašati od 8. do 12. ure do-poldan Vetrinjska ulica 8. Gombač Viktorija. 19728-18

ZELEZNA PEC srednje velika z 10 m dolgimi cevmi, se ugodno prodaj. Vprašati pri hišniku Cankarjeva ulica 1, Maribor 19874-18

POHIŠTVO! Ali ni škoda denarja dati za manj vredno pohištvo pri ne-strokovnjaku? Stanovanjska oprema se naroča edino pri »EFKA« mizarstvu, Maribor, Frančiškanska 12. kjer se vsako naročilo mehko, špe-rano ali furnirano pohištvo strokovno izdelava. 19894-17

ENA IGLA ZA 700 PLOŠČ

PHONTON TRAJNE IGLE

RADIO STARKEL MARIBOR, TRG SVOBODE 6.

ŽENSKI KOTIČEK

GOSPODINJE! Nabavite si najnovejši, praktični patentirani brisalec za umivanje in sušenje oken. Cena z navodilom 40 din pri Jugopatent, Ljubljana, Dvo-rakova 8. Telefon 42-40. Pri predplačilu na čekovni račun št. 14.627 Vam pošljemo poštne prosto. Sprejememo preprodajalce. 13544-18

NOGAVICE. rokavice, perilo trikotaža, volna, pletenine. Oset »Mara« Koroška 26, poleg tržnice, 16799-18

LEPA LONČENA PEC se prodaj. Maribor, Tržaška ce-sta 18/I, desno. 19856-18

TRAJNE KODRE z najnovejšim aparatom po znižanih cenah Frizerski sal-on, Frankopanova 17. 19891-18

Iščem **predilnega mojstra** (Streichgarnspinnerei). Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Tekstil«. 1295

Vsakovrstne **odpadke papirja in cuni** kupuje in plačuje po najvišjih dnevni cenah

B. Železnik trgovina vseh vrst surovin **Maribor, Pobrežje, Cankarjeva 16** Nakupovalnice: Maribor, Kopaljska in vogal Ptujake—Tržaške ceste (Gustinčič)

Fotoavtomat 3 slike dinarjev 10— atelje Bernardi Maribor, Gregorčičeva ulica št. 20.

KRZNARSTVO

VELIKA IZBIRA KOŽUHOVINE

P. SEMKO

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

KRZNARSTVO

SIRITE »VEČERNIK«!

ŽENITBE - DOPISI

VDOVEC 42 let star. s premoženjem 2.500.000 din. išče zakonsko družico. Navodila daje proti nakazilu 10 din v znamkah »NADA«. Zagreb. Jelačićev trg 10. 19800-19

GOSPODIČNA 40 let stara, z dediščino v gotovini 150.000 din. išče moža. Navodila daje proti nakazilu 10 din v znamkah »NADA«. Zagreb. Jelačićev trg 10. 19801-19

MORNARIŠKI KAPETAN 41 let star. s premoženjem 550.000 din. išče zakonsko družico. Navodila daje proti nakazilu 10 din v znamkah »NADA«. Zagreb. Jelačićev trg 10. 19802-19

GOSPODIČNA 19 let stara, z dediščino v gotovini in nepremičninah 250.000.—. išče moža. Navo-dila daje proti nakazilu 10 din v znamkah. »NADA«. Zagreb. Jelačićev trg 10. 19803-19

SEF POSTAJE 32 let star, rkt., simpatičen in soliden, z mesečno plačo 2500 din. s pravom na pokoj-nino. prosim stanovanjem. Želi poročiti gospodično iz prvovrstne obitelji. Pojasi-nila daje s prednakazilom 10 din v znamkah. »FIDES«. Zagreb. Vlaška 66 19794-19

ZDRAVNIK 51 let star, z mesečnimi do-hodki 15.000 din. iščem za-konsko družico. Navodila da-je proti nakazilu 10 din v znamkah. »NADA«. Zagreb. Jelačićev trg 10. 19804-19

POŠTNI URADNIK 31 let star, pravoslavnen, aka-demik, soliden in dobre na-rave, rez. podporočnik lepe zunanosti in skromen, z me-sečno plačo 1.650 din. bi po-ročil gospodično iz prvovr-edne slovenske obitelji. kne tico ali meščanko. Pojasi-nila daje s predplačilom 10 din v znamkah. »FIDES«. Zagreb. Vlaška 66. 19795-19

VDOVA popolnoma sama, z dediščino 50.000 din. išče moža. Navo-dila daje proti nakazilu 10 din v znamkah »NADA«. Zagreb. Jelačićev trg 10. 19805-19

MORNARIŠKI KAPETAN 30 let star, rkt., Slovenec, akademik, v državni službi, z mesečno plačo 3200 din. s pravom na pokojnino. Isti je visok, eleganten, krasne zu-nanosti, z odličnim karakter-jem, bi poročil gospodično samo iz prvovrstne sloven ske obitelji. Pojasi-nila daje s predplačilom 10 din v znamkah. »FIDES«. Zagreb. Vlaška 66. 19796-19

POSREDUJEMO MOZITVE IN ŽENITVE solidno, resno in uspešno. Velika izbira gg iz vseh slo-jev družbe. Dame, upokojen-ke, vdove, državne in privat-ne uradnice s polnim zaupa-njem se obrnite na nas ter pošljite 10 din v znamkah, nakar Vam pošljemo navodila in prospekte. »FIDES«. Za-greb. Vlaška 66 19797-19

TRGOVEC z lastno trgovino, samski. Želi spoznati gospodično z nekaj gotovine. Ponudba pod šifro »Poznejša ženitev« na ogl. odd. »Večernika«. 19905-19

GLASBILA

RADIO APARAT poceni prodam ozir. zamen-jam za harmoniko ali bicikl. Betnavska 136. 19792-20

Kupim **RADIO** novejši model Ponudbe pod »Dober 1« z navedbo cene na ogl. odd. »Večernika«. 19712-20

KLAVIRSKA HARMONIKA 120 basov, 41 tipk, 4 glasna, 4 registri, luksuzne izdelave ugodno naprodaj. Od pone-deljka opoldne dalje Gregorči-čeva 4/I, desno, tel. 23-49. 19868-20

POSREDOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS LJUBLJANA TYRŠEVA 6.35 ZAHTEVAJTE DENIK

POUK INSTRUKCIJE za vse šolske predmete nudi visokošolec. Uspeh garanti-ran honorar zmeren. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19814-21

Prodam 13 letnikov, vezan »**LJUBLJANSKI ZVON**« 3 letnike vezan »Slovan«. Na-slov v ogl. odd. »Večernika«. 19825-21

VOZILA Globok, pleten **OTROŠKI VOZIČEK** smučji in stenske slike na prodaj. Vprašati Vrtna ulica 21, parter, desno. 19752-18

MODERNI VOZIČKI do vseh cenah

BOGOMIR DIVJAK Ulica kneza Kocelja 4

MOŠKO KOLO dobro ohranjeno, se prodaj. Nasipna ul. 27, Pobrežje. 19771-22

Prodaj poceni dobro ohran-jen, moderen, globok **OTROŠKI VOZIČEK** Stritarjeva ul. 32, podoficir-ska stanovanja. Maribor. 19722-22

Prodam dobro ohranjen **PLINSKI MOTOR** 10 HP. Pošta, Zg. Kungota 8. 19636-22

Kupim **TOVORNI AVTO** 3—3½ tonski, rabljen. Pogon na nafto prednost. Ponudbe poslati na naslov Martin Pavlinič, Trnje 13, Brežice. 19720-22

Zamenjam **MOTORNO KOLO** 600 ccm, za 200—300 ccm. Trubarjeva 4 19789-22

Prodaj globok **OTROŠKI VOZIČEK** Pobrežje, Ipavčeva 2 (Špe-sovo selo). 19783-22

Steznike po meri dobite samo v prvovrstni in zato edino upravičeni specialni tr-govini (delavnici) Novi naslov: **I. Kocmut, Meljska cesta 1**

Zaradi preselitve prodam po-ceni 4 sedežni **FIAT AVTO** Meljska cesta 31, Krivec. 19848-22

Prodaj se **AVTO FIAT** Meljska 31, Krivec. 19848-22

Prodaj poceni globok **OTROŠKI VOZIČEK** Mejna ulica/10, Maribor. 19866-22

ŽIVALI Naprodaj **KOBILA** kočija, nove gare mlin (žrn-lje) Studenci. Frankopanova ul. 4. 19772-24

OPOZORILA **POBEGLA** mi je od doma hčerka Anica. Kdor jo vzame na stanovanje ali ji kaj da, nisem za to plačnica. Hantič Ana. 19782-25

IZGUBLJENO Zatekel se je **MLAD PES** mešan berhardinec, ki slihi na ime »Čuvaj«. Odda se v Novi vasi. Prečna ulica 10. 19895-27

RAZNO **KAJENJE SKODUJE VAŠEMU ZDRAVJU** »**NIKOTINOL**« neškodljivo za-nesljivo sredstvo odvadi v 2—3 tednih kajenja tudi naj-strastnejše kadilce. Cena ve-lika steklenica din 70.— mala din 60.— Po povzetju razpo-silja Jugopatent. Ljubljana, Dvořakova 8. Sprejemmo preprodajalce 13542-1

SLIKE ZA LEGITIMACIJE IN POTNE LISTE NAJHI-TREJE a kljub prvovrstni izpeljavi le naiceneje samo pri Foto-Kieser, Maribor. Vetrinjska ul. 30, vis-a-vis Graiskega ki-na. 17889-28

Moški! Pri spolni slabosti (spolni impotenci) poizkusite hormonske pilule HORMO-SEKS

Dobivajo se v vseh lekarnah, 30 pilul din 84, 100 pilul din 217, 300 pilul din 560. — Zaha-tevajte samo prave in originalne Hormo-Seks pi-lule. Po pošti diskretno razpošilja: KR. DV. LEKARNA PRI SV. AREHU, Maribor. — Glav-no skladišče: Farm. kem. laboratorij »VIS-VIT« Zagreb. Langov trg 3. 1946-37

Najnovejši modeli Najnižje cene Ceniki franco

otroških vozičkov, dvokoles, in delov, šivalnih strojev, pre-voznih tricikljev, pnevmatike pri

„TRIBUNA“ F. B. L., MARIBOR Aleksandrova cesta 26 • LJUBLJANA, Karlovška c. 4

Hala!

LJUBITELJI ORIENTALSKIH UMETNIN!

Obveščam cenj. publiko, da se v primeru potrebe nakupa perzijskih preprog, antikvitet itd., obrnejo na spodnji naslov. Obenem se pripravim za nakup starih perzijskih preprog, katere tudi popravljam, snažim, obnavljam in zamenjavam. — Akceptiram tudi pismene ponudbe

»**TEHERAN**« Telefon 42-92

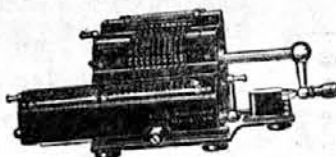
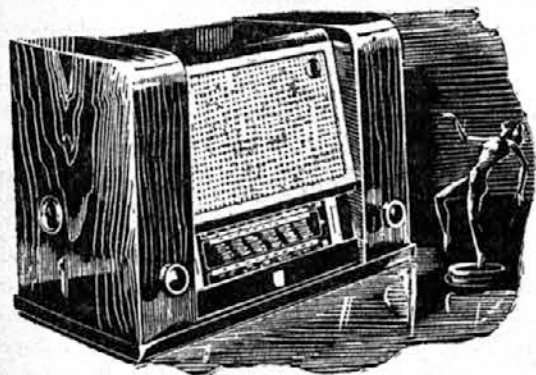
Orientalški salon, skladišče perzijskih kakor tudi vseh ostalih vrst tepihov in antikvitet **M. Mutevellć, Ljubljana, Selenburgova 4**

Stampiljke za signiranje zabojev, vreč, sodov, kož, kamenja itd.

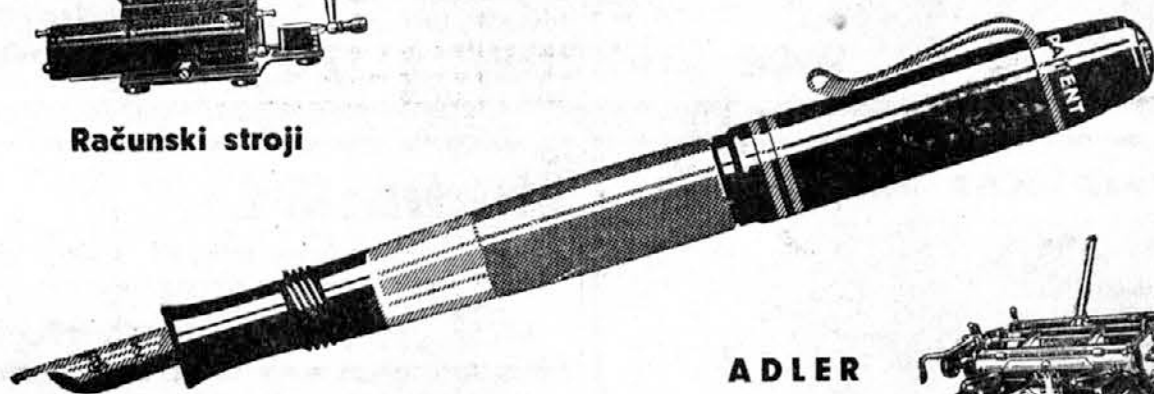
Signična barva Stampiljke iz gumija in kovin

Sotva Maribor, Gregorčičeva ulica 24 • Telefon 25-10

PHILIPS RADIO

Računski stroji

ADLER
RHEINMETALL
pisalni stroji

Ivan Karbeutz, Maribor, Gosposka 3, Tel. 26-42

„DRAVA“

zavarovalnica malega človeka

Maribor - Sodna ulica 1 - v lastni palači

Domači zavarovalni zavod — zavaruje za smrt in doživetje — za doto in gospodarsko osamosvojitvev — za rento, starostno preskrbo, preužitek, pokojnino — denar zavarovancev (njihova premijska rezerva) je varno naložen.

Kdor želi sebi in svojem dobro, se zavaruje pri „Dravi“!
Zahtevajte prospekte in obisk zastopnikov!

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT
Maribor, Vetrinjska ul. 30
Ljubljana, Prešernova ul. 44

Krznarstva

Julijana Šoper
Maribor, Glavni trg 9

Izdelovanje vsakovrstnega krzna ter sprejem surovih kož za strojenje in barvanje. Velika izbira vsakovrstnega krzna.

V poljubni izbiri

dobite vse šlagerje, plesne, narodne s harmoniko na domačih gramofonskih ploščah že po dln 40.— Zahtevajte brezplačne sezname.

Glavno zastopstvo za Maribor: Meinel & Herold

Sokol Maribor II - Pobrežje - (naraščajski odsek)

uprizori v nedeljo 10. novembra 1940 ob 19. (7.) uri v Sokolskem domu na Pobrežju veseloigro

GLAVNI DOBITEK

Vstopnina običajna

Vljudno vabljeni

Zdravo!

Opozorilo damam, ki barvajo lase

Zelite li dovršeno barvanje las — zahtevajte izrecno, naj Vas barvajo z IMÉDIO, odlično naravno barvo trdke Oréal iz Pariza.

Zvedeli smo, da se pod imenom Imédia pogosto barvajo lasje z drugo barvo, četudi zahtevajo stranke Imédia.

Pred takim postopanjem se boste najbolje zavarovali, če se sami prepričate, da-li je uporabljena Imédia ali ne.

1. Na vsaki steklenici Imédie je originalna etiketa z imenom izdelovalca, t. j. trdke ORÉAL in z nazivom barve, t. j. Imédia No. 2, a nad to etiketa s številko in nazivom nijanse.
2. Na vsaki steklenici Imédie je sledeča bela etiketa:
»Odobreno po ministrstvu narodnega zdravja št. 20902 od 16. IX. 1936.«

Ako želite barvati z Imédia, odklonite vse, kar nima zgornje tri etikete, ker to ni prava Imédia No. 2.

Na željo pošljemo vsaki dami brezplačno knjižico o barvanju las.

L'OREAL-31

Zagreb I.

Pošt. pretinac 3

Ali že veste

Kneza Koclja ul. 6, tel. 28-01

da Vam

Hexičko Pavel

pečarsko in keramično podjetje nudi najboljšo in največjo izbiro pečarskih in keramičnih izdelkov po zmerno nizkih cenah ter se Vam toplo priporoča

Zbirajte odpadke

Staro železo, baker, medenino, svinec, cink, star papir, cunje, krojaške odrezke, tekstilne odpadke, glaževino, ovčjo volno, govejo dlako kupuje vedno po najvišjih cenah Arbeiter, Dravska ul. 15. Tel. 26-23.

Bogu se je dopadlo, da je moje najdražje, moja žena, ljubljeno hčerko, mamico in sestro, gospo

Jaromiro Jurič, roj. Kadrmas

vzel k sebi. Umrla je v najlepšem cvetu svojega življenja, dne 8. t. m. Položili jo bomo k večnemu počitku v nedeljo, 10. novembra, ob 16. uri popoldan na frančiškanskem pokopališču na Pobrežju. Prosimo za tiho sožalje. Zadušnica za pokojnico se bo brala, dne 12. novembra, ob 1/29. uri v frančiškanski cerkvi.

Maribor, dne 9. novembra 1940.

Zalujoči rodbini: Jurič - Kadrmas, in ostalo sorodstvo.

Pisemski papir

v veliki izbiri in najceneje kupite v

V TISKOVNI ZADRUGI

Maribor, Cankarjeva 1 - Tel. 25-45.

POSOJILNICA NARODNI DOM

v Mariboru z. z. o. j. • najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru

REZERVE BLIZU DIN 12.000.000

Brezplačno Vaša usoda!

Ta veliki dobrotnik človeštva, popularno znani raziskovalec v opanki človeških ved, daje brezplačno velika in značilna prerokovanja Vaše usode, katere napovedi izživajo veliko in nesluteno senzacijo po vsem kulturnem svetu. On Vam bo pomagal, in Vi boste srečni, zaupajte se mu, da Vam prerokuje vztrajljiva dejstva, ki bodo spreminjena in tok Vašega življenja in ki bodo pomogla, da pridete do velikega dobika in vsakega zaželenežnega uspeha. On bo našel in očrtal vse slavne smernice Vašega bodočega življenjskega pota. Poznavajoč današnje čase, borbo in težnjo človeštva, se je odločil, da omogoči narodu vseh slojev s pomočjo te znamenite vede, gojiti velike npe

za srečno življenje in vsakomur bratsko pomoči in mu pokazati pravo in nepoprečno pot, po kateri se bo kretal in na kateri način lahko vsaka oseba doseže pravo srečo in blagostanje. Kati večina naroda in posamezniki so neodporni pred udarci težke in neusmiljene usode, a da bi bila vsakomur jasna pot, je potrebna pomoč in pravec, pa se bo tedaj človek duševno in telesno okreplil in dosegel vse svoje drage želje, kati vsi prebivalci tega PLANETA zaslužijo, da za časa svojega zemeljskega življenja dožive in občutijo vsa uspeha in radosti v življenju, pa če ste siromašni, bolni, po volji izčrpani ali če ste bili razočarani v ljubezni ali preživljali težke življenjske naloge, razne izgube, ali duševno bolezni, sal imate vsi svoje nedostatke, vsi boste samo tem potam dosegli svoje velike cilje.

Vsakomur hoče napovedati uspeh in srečo v bodočnosti, preteklosti, sedanjosti, karieri, službi, vedni, politiki, bogatenju, ljubezni, zakonu, loteriji, potovanju, nasledstvu, zdravju, dedščini, sodnih sporih, špekulacijah, penadnih dobitkih, vsakomur bo dal strokovne pisemne nasvete, ki mu bodo koristili vse življenje ter odgovore na vsa tajna zainteresirana vprašanja, ki mu jih lahko zaupate brez vsakega obotavljanja. Tolmači Vaše zračilne navade, odkriva tajne Vaših velikih sovražnikov in prijateljev, predvideva razne nevarnosti, nesrečne slučaje in silično

Horoskop se pošlje vsakomur v največji diskretni. Mnogoštevilne izjave hvaležnosti dospevale dnevno iz vseh kraljev sveta, kar dokazuje izredno zaupanje v točne napovedbe in so temu slavnemu predstavitelju astrologije izrečena priznanja od največjih osebnosti velikih učeniakov, umetnikov, književnikov, filozofov, velikih politikov in zmagovalcev na vseh vojnih in diplomatskih poljih.

Znameniti biro »Radosavljevič« je najbolj razvit, najbolj popularen, največji in najbolj poznan po vsem svetu ter si je pridobil veliko zaupanje v vseh slojih naroda, v vseh kraljih sveta, ter prinašajo vsi listi v Evropi njegovo biografijo, ker je v istini največji astrolog današnjega modernega časa v pravem pomenu besede vzvalovil in vzbudil milijone duš vsega naroda, ker je zares pomagal narodom obeh polov, narodom vseh slojev ter pozna celo človečanstvo njegova dela, ki se le postavil v službo naroda, da vsakomur pomaga, da postane zmagovalce na raznih poljih in da vsakdo čuti veliko in pravo življenjsko radost, ker le astrologija i velikim i malim ljudem skozi vse vekove pomagala in jih osrečevala, ker ima ta najstarejša veda v zgodovini velike zasluge in se morelo vse generacije, rojene izmed leta 1857. in 1931., obrniti za horoskop na Radosavljevičev naslov, samo postopati je treba točno po navedenih navodilih.

Pošljite še Vi svoj čitljiv, točen in lastnorčno pisan naslov, gznačivši spol, dan, mesec in leto Vašega rojstva z 10 din v denarju ali 15 din v znakah na račun stroškov. Klienti iz inozemstva 20 din v gotovini

Naslov: Astrološki biro Radosavljevič, poštni predal št. 1. Sonot, Dunavska banovina, Jugoslavija.

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Prodaja v
Mariboru
V. Weixl
in sinova
Jurčičeva 8

Šivalne stroje in kolesa

prodaja poceni in na male mesečne obroke
Rupert Draksler

MEHANIČAR, MARIBOR, VETRINSKA UL. 11
Prevzema vsa popravila šivalnih strojev in koles kakor emajliranje, poniklanje in pokro-manje po najnižjih cenah.

Halo!

Vinska tegatev

v nedeljo ob 2. uri popoldan restavracija Čerpes
prej Slavec nad Tremi ribniki — Vstop prost!
Se priporoča **restavratev**

Štedilnike

vseh vrst kakor tudi peči za zimo dobite po zmernih cenah v trgovini železnine

All. Meuz, Maribor

Adanič Franjo

pečarski mojster v Mariboru, Miklošičeva ulica 2, se priporoča kot preizkušen v vseh v stroko spadajočih delih po najnižjih cenah ker dela sam in v lastni režiji. Postavlja nove, popravlja stare peči in štedilnike. Obenem pripominja, da je bil predelavec 38 let pri znanem pečarskem podjetju Heričko v Mariboru.

Zima je tu!
Nabavite si dobre peči

„Zephir“ peč za kurjenje z drvini
„Kraljica peči“ za kurjenje s premogom
Štedilniki prvovrstne znamke „Triumph“
Trajnogoreče peči znamke „H“. Peči
na žagovino. Vse po zmernih cenah pri
Železnini Pinter & Lenard s. z. Maribor

Zahvala

Vsem, ki so ob težki izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Franca Babiča

okrajnega tajnika v pok.

počastili njegov spomin z obilico pietetne pozornosti, z mnogimi lepimi venci in s številnim zadnjim spremstvom, izrekamo tem potom našo najtoplejšo zahvalo. Naša prisrčna zahvala naj bo izrečena zlasti g. zdravniku dr. Ivanu Frasu, ki je vložil ves svoj trud, da blaži našemu dragemu pokojniku trpljenje, nadalje g. župniku p. Valerianu Landergottu, g. prof. Schauptu, tajniku Lovskega društva v Mariboru, ter g. okrajnemu tajniku v pok. Koudelki za globoko občutene in ganljive besede slovesa ob odprtem grobu.

Maribor, 6. novembra 1940.

ROBBINI BABIČ IN RAKUSA

Za zimo **KARO** čevlje
MARIBOR • GOSPOSKA ULICA 13